

Inno. in. c. statim. extra eo. dicit. qda dicit q i spualibz pot inuenire ppositio: trasactio nuqz Mos aut dicitur licita ee trasactioz: pmutatoez i spualibz: dumo ex vtraqz pte tñ inueniat spuale: z no tpale. d. c. statim. z. c. decetero. et eo. z extra de re. pnu. ad qones. Idē in bñficijs si petant iure ppetat. puta qñ. vna ecclia petit ab alia pben- dā quā dicit ad suā collatioz pñere. Sz si qñ dertus petit sibi bñficiū: nō est licita trasactio etiam si vtriqz det spuale. extra eo. pstitutus. Ppositio at inuenire pot. extra eo. sup eo. talis. f. q ille clericus q ius nō bz vel nō hñe credit: penit? renūciat iuri suo sine aliqua datioe: vel etiā q ali? ius bñs recipiat in canonica sine aliq datioe. hec ille. Si autē fiat trasactio i spualibz vbi fieri nō pot vt i casu dicto: vel etiā vbi fieri pot. puta in spualia cū mixtione z internētiōe tpaliū erit symonia. Amicabilis aut ppositio admittit. Et fm Ho. si fiat sine aucte iudicis: psonalis est z cū psona extinguit. Si autē aucte iudicis realis ē: nūli p iudicē aliud dicitur sit. dicto. c. decetero. Quis autē amicabilis ppositio facta aucte supioris teneat mero iure: tñ restituet ecclia si ex hoc grauiū ledat. ar. et de resti. i. in te. c. j.

Tutela. Triplex est. s. testamētaria testamēto. Itē legitima q deferat a lege: vt cū null? ē tutor: p testm. tñc q pmo lo eo dz succedere hñc ab intestato: tenet suscipe tutela hñdō. Itē datiuā vt qñ nullo tutore dato i testamēto. vl nō extātibz p sanguineis ad tutela idoneis: iudex ex officio dabit tutorem. z durat tutela vsqz ad. xiiij. annū ppletū pupilli. Et inde incipit cura q durat vsqz ad. xxv. annū ppletū.

Druz clerici teneant suscipe tutela: Rñ. fm Jo. di. lxxxvj. c. fi. nullā cogunt recipe. legitimaz tñ pnt recipe si volūt: vt in. d. c. fi. Et hoc est pūlegiū clericoz q licz possint succedē alicui ab intestato: nō tñ tenent tutela recipe licz i laicis aliud obtineat. vt. c. de le. tu. autē. sic hereditas.

Druz epus vel monach? possit recipe tutela: Rñ. fm Jo. vbi s. Epus vel monach? etiā volēs nō pot recipe tutela legitimā: vt i autē. de san. epi. S. deo aut amabiles. Sz ad tutela miserabiliū psonaz oēs clerici vl monachi tenent: vt in. c. puenit. di. lxxxvj. z lxxxvij. di. c. j. z. c. epus. vbi sic dñ Epus gubernatōez pupilloz z viduaz ac etiā pegrinoz nō p seipm: s. p archiepiscopoz vl archidiaconū agat. Et h. ter. fz quosdā facit q epus nō pnt administrare tutela etiā legitimā p seipm. Et ita pnt intelligi. d. S. deo aut. p alios aut. sic. Et sic intelligitur dictū. c. puenit.

Tutatio. Vide supra. Serie.

Wicarius. Quid sit: Dic fz Dir. li. iij. ti. viij. est is q al- terius vice nō suū gerit officiū

Quot sunt spēs vicarioz: Rñ. Car. fm Lan. in de. vnica. et eo. q. qtuor. Quidā em sūt vicariū ppetui eccliaz parochialiū: de qbz h. Alij sunt vicarij tpales: sic mercenarij: qz ad tpus sumunt ad curā ad adiunā dñ pncipalē rectore: q nō dz d bo-

nestate sine pbytero socio missā cātare. d. vi. z ho. cle. vt qsqz. Alij deputant ad aliquā puincia dio- cesim vel locū de qbz eo. ti. c. pe. Alij deputant ad exercēdū oīa q incubunt plato abūte: nō tñ respe- ctu cure: s. respectu oim incubentiu. de qbz eo. ti. cū in generali. li. vj. z de tē. or. cū null? eo. li.

Circa pma spēm qñ qñ faciat tales ppetuos vicarios: Rñ. Car. fm Lan. q auctoritas epi: ex q recipiūt curā aiaz. Idē Dir. di. q ipa auctoritas epalis facit vicarias ppetuas nō mutabiles. extra eo. ad hoc. Et hoc intellige qñ ecclie s. parochiales alē nō sunt ppetui. imo ad velle suū pot prelatus remouere: dñ tñ nō sint p epm instituti. et de ca. mo. pbyteri. li. vj.

Quis aut dicat hñe curā aiaz an platus vl vi- car? Rñ. Car. q loqndo d vicario ppetuo: indi- stincte cura etiā dē ee apud vicariū q ad oēm effe- ctū z etiā q ad cōmoda. licz p modū cuiusdā inrl z i hitu sit apud pncipalē. ita notat i. c. exposuisti. S. pbe. Quo vō ad exercitiū actōnū ppetuū bñficio dic fz Car. q qñqz pncie decie z oblatiōes q dāē rōne cure ppetūt vicario z certā portio tñ assigna- tur plato: vel ei cui? ē vicari? vt monach?. Et tñc cura z rei vēdicatio spectat ad vicariū. Aliqu ppe- tratio ppetuū spectat ad pncipalē certā portioe relē et vicario. iurta. c. suscepti. de pbe. li. vj. z tñc cura aiaz z rei vēdicatio fructuū spectat ad pncipalem marie in foro ptenioso: s. exercitiū i foro aie spectat ad vicariū. de pbe. sup eo. li. vj. ideo dicunt capel- le monachoz nō vicarioz vt i Rica. de cap. mo.

Quero. Statuto ecclie cauet q sede vacante: iur- rido epō exerceat p archidiaconū: vel antiqore canonicū. nūqd hñdō p hoc cēleant hñe curā: Rñ. Car. q nō. Nā pot hñe talē vicariā z retinere cuz hoc bñficiū curatū vl dignitatē. vt i de. statutu. d. elec. An aut vicari? ppetu? possit sibi aliū vicariū substituē. Rñ. Lan. di. q nō. Idē pau. ad tps tñ pnt sibi substituē ex cā. z hoc cōiter tenet pnt recitat Car. vbi s. Nec ē sile d. pcuratore z negotioz ge- store: q pnt aliū ppetuū substituē. ff. mā. l. si pcurato- rē. Nā fm pau. aliud ē in pcuratore iudicij q p li- tis pstatōez fact? ē dñs litis. et de. pecu. c. j. z. ij. li. vj. Aliud est i vicario q nō est dñs eo. ti. c. ij. z cui? industria ē electa. z hoc videt esse spale: vt nō sub- stituat: ne pcedatur in infinitū. de rescrip. cum in- mult. li. vj. Et Car. dat aliā rationē: qz cū talis vi- caria sit titul? nō pnt pferri nisi de supioris aucte.

Nūquid aut i pstitūdo vicariū ppetuū req- rat plensu patroni: Dic fm Car. q reqrit cōsen- sus rectoris z etiā patroni: cum de vtriūqz p iudicio agat: in hoc q creat titulus ppetuus i ecclie- sia. p hoc extra de iur. pa. postulasti. Sed de tpali vicario. Dic solū epm hoc posse ex causa. c. cum ex eo. de elec. li. vj. Et similis si causa ardua subesset: tunc epus possit cōstituere ppetuūz inuito recto- re z patrono: quoz ptradictio irrōnabilis non fo- ret admittēda. Dabet. n. epus liberā dispositōez bñficioz sue diocesis. ita q ex cā pot ius vni? ecclie- sie dare alteri. de reli. do. pstitut?

An aut epus sine plensu psoni possit remouē vicariū ppetuū. Dicunt Lan. z Pau. q epus debet

Viciatus corpore

vocare patronū nō vt cū epō iudicet: sed vt defendat vicariū si velit. **Nā** eo ipō q̄ patron' citat' nō defendit vicariū: videt' p̄sentire.

¶ Circa secundā sp̄z vicariōz. s. tpaliū q̄rit'. **¶** **U**trū liceat sacerdoti sine p̄sensu ep̄i secū hīe talē vicariū. **¶** Et videt' q̄ sic p. c. addicim'. xvj. q. j. **¶** Et ita nō tñ p̄ncipalis sacerdos: s. etiaz vicari' p̄petu' pōt hīe vicariū tpalē deputatū iure suo. de offi. ordi. c. eis. **¶** **I**dē **L**an. dū tñ nō p̄hibeat p̄ statutū p̄uiciale v' synodale. vij. q. j. illud. 7. c. mibil. **¶** Et sic cōclude q̄ i p̄missiōe faciēdā ad t̄pus: cū nō agat de p̄iudicio magno b̄nficij: dūmō sit t̄p̄s modicū. p̄mo rectorē posse assumere vicariū ad curam. **¶** Et hoc intellige etiā vt possit se ad t̄pus absentare. **¶** **I**ste enī vicari' nō censet hīe curā. et hoc etiā si assumpt' nō erat. al' curat': dū tñ nō p̄hibet' ad exercitiū cure. **¶** **S**e cū si p̄hibet' vt pegrin' vel ignot' 7c.

¶ **U**trū rector siue vicari' q̄ in. xl. habet ad cōfitehdū: qd̄ p se nō pōt expedire: possit p̄mittere religioſo p̄uilegiato p̄tatem audiēdi tales cōfitehdos. **¶** Et dic q̄ sic p̄ p̄dicta.

¶ **Q**uero de vicario tercie sp̄i. s. iurisdictionali ad certā p̄uincā v' locū: qualis sit eius potestas: **¶** **D**icit **L**an. potestates talium mensurandā ex eorum cōmissione.

¶ **Q**uero circa quartā sp̄em. s. de vicarijs q̄ p̄stituntur ad oīa incubētia p̄ ep̄os v' illes quā p̄tātē habeat: **¶** **R**ū. fm **L**ar. Aliqu' faciūt idē cōfitehdū: vt officiales p̄ncipales ep̄oz. ex de p̄sue. nō putam'. li. vj. Aliqu' nō: vt sūt officiales foranei. **¶** Et circa hoc dic' **L**an. q̄ licz nomē officialis p̄cernat oīa b̄nficia. vsus tñ introduxit illos vocari officiales sp̄aliter q̄b' cause cognitio p̄ b̄ntes iurisdictionē ecclēsiasticā generalit' p̄mittit: siue sit ep̄us. d. of. dek. in sinuāte: siue inferior. p̄tās aut' officialis ep̄i colligit' ex caplo licz. eo. ti. li. vj. 7 in. c. cū in generali. eo. ti. 7 li. vbi sit differētia inf' officialē 7 vicariū generalē: q̄ officiali solū p̄mittit cognitio cāz tot' diocelis. nō aut' in q̄l'itio. correctio excessuū. a b̄nficij amotio. nec b̄nficij collatio: nisi sp̄aliter talia sint cōmissa: sed vicarij generales oīa bec p̄nt: excepta b̄nficij collatiōe. 7 p̄ italiā raro est vt fiat differētia inf' officialē 7 vicariū. vñ p̄tās talū pot' mensurā ex cōmissiōe. cōmissio aut' limitat' p. c. licz. et c. cū in generali. p̄all.

¶ **Q**uerit' an vicari' iurisdictional' possit aliū vicariū instituere: **¶** **D**o. dicit q̄ nō pōt totū officii cōmittere. **¶** **D**icit tñ q̄ hoc pōt ad t̄pus modicū: 7 ex cā: dū tñ nō nimis frequēter pōt aliū loco sui reliquere: sicut tota die sit. vñ in aliq̄b' locis ē p̄suetudo. q̄ quicūq̄ sit noīe officialis vocat se officialem. **¶** **S**ed **L**ar. dicit q̄ de iure nō pōt officialis aliū deputare: cū nō hēat iurisdictionē iure suo. l. 7 q. ff. d. iur. om. iud. **¶** Et vbi ē p̄suetudo p̄ria dic' q̄ tolerat' q̄i p̄ quādā volūtātē ep̄i: q̄ dando officialē: videt' potestātē substituēdi ad t̄pus illi cōmississe. vñ potius ē talis substituit' ab ep̄o q̄ ab officiali.

¶ **A**n aut' vicari' gaudeat p̄uilegijs p̄ncipalis: **¶** **R**ū. **L**ar. q̄ q̄nq̄ q̄s gerit vices alteri' ex deputatiōe ip̄ius p̄ncipalis tñ. 7 tūc vicari' alicui' non gaudet p̄uilegijs his q̄b' gaudet p̄ncipalis. s. de

lega. l. filius. vbi si filius iuit in legationē p̄ patre p̄republica: nō gaudet imunitate: s. pater. **¶** **Q**uāq̄ deputat' ex deputatiōe legati superioris. 7 p̄cedit de. que de ecclēsijs. de of. vi. q̄ ex eo q̄ loquit' de vicarijs p̄petuis: p̄supponit auctoritatē superioris interuenisse. **¶** **T**alis autē vicarius dicit' vicegerēs. **¶** **U**t dig. or. ser. l. fi. li. xij. de offi. eius q̄ vi. ali. iu. obti. l. j. et. ij. vbi dicit' glo. talē vicegerentē hīe ordinariāz. **¶** **F**aciūt bec ad. q. **¶** **A**n vicerector gaudeat illis imunitatib' q̄b' gaudet rector. **¶** **A**d qd̄ dic' q̄ si deputatur a rectore nō gaudet. si autē ab vniuersitate ob carentiā rectoris vel absentia: gaudet p̄ p̄dicta. qd̄ tenet **L**ar. in. d. l. fili'. **¶** **D**e facto tñ seruāt: vt etiāz deputat' a rectore tractet' vt rector.

¶ **E**t q̄b' autē causis possit vicari' institui: **¶** **D**ic' fm **D**ir. **¶** **P**rimo rōne statuti vel cōsuetudinis. ar. ex de p̄sti. cū oēs. **¶** **S**ecūdo rōne p̄uilegijs siue d̄sp̄sationis. ar. de si. p̄sby. c. p̄posuit. **¶** **T**ercio rōne loq̄ remotionis et aīaz p̄clitatis. et de ec. edi. ad audientia. el. ij. **¶** **Q**uarto rōne religiōis. extra de p̄bē. de monachis. **¶** **Q**uinto rōne diuerse natiōis. extra d. offi. or. qm̄. **¶** **S**exto rōne defectus seu debilitatis. ex de de. egro. c. pe. 7 vltimo. **¶** **S**eptimo ratiōe diuini cultus augmētandi. qm̄. s. abundat ecclēsia in redditibus. extra de p̄sti. ex p̄re. **¶** **O**ctauo rōne occupatiōis. hac occasiōe excusat' ep̄us q̄ in ecclēsia cathedrālī hz aliquē loco sui: 7 ip̄e i camera dicit' horas: 7 postea expedit occurētia. **¶** **I**tez qm̄ p̄latus habet p̄ficisci vtiliter 7 honeste: vt cā studioz 7 pegrinationis 7 de licentia p̄lati. extra de de. non reli. c. relatum.

Viciatus corpore.

¶ **D**icitur corpore viciati: **¶** **R**ūdet' **A**stē. li. vj. ti. xj. q̄ corpore viciati dicunt' debilitati vel mutilati. **¶** **D**ebilitati voco qui hz membra: tamē inefficaz: vt oculū cecuz. manū aridam. crus contractuz. **¶** **M**utilatum vō qui caret aliquo membro.

¶ **E**t p̄ d̄claratione huius materiē distingue. q̄ aut est quis p̄uatus vel mutilatus aliquo membro magno 7 manifesto: q̄. s. inducit notabilē deformitatē: vt pauatio nasi 7 huiusmodi. vel inhabilitatē ad exequēdū officii: vt p̄uatio manus et huiusmodi. **¶** **E**t tunc quacūq̄ de causa sit mutilat' vel p̄uatus. iusta vel iniusta. naturali vel accidētali impedit' a p̄motione. 7 deicitur p̄motus. **¶** **S**i autē erat iam p̄motus quādo supuenit defectus: si non p̄pter hoc redditur nimis deformat' : potest exequi illa officia ad que non impedit' p̄pter illum defectū. puta si factus sacerdos amittit viliū: misam celebrare nō poterit. vel als in altari ministrare: sed poterit audire cōfessiones 7 predicare. a beneficio tamē nō remouebitur: si sine culpa incidit in defectum: quia nō debet addi afflictio afflictio. vij. q. j. cum p̄cussio. **¶** **H**abitur tamen ei coadiutor: si tale beneficiū est cui ip̄e deseruire non possit. extra de de. egro. c. ij. **¶** **A**ut quis est p̄uatus vel mutilat' in membro paruo vel occulto. 7 tūc subdistingue qz aut sponte 7 sine causa iusta: vt ex indignatiōe vel impatiētia v' supbia. **¶** **A**ut ex iusta cā vel iuit'

[Marginal notes in a smaller hand, partially obscured and difficult to read.]

Si primo modo: tunc indistincte i quocunq; me-
bro: sine a se: sine ab alio repellit a p̄motione: et de-
ijctur iam p̄motus etiā si crederet obsequium se
prestare deo se castrando. extra eo. significauit. Et
fm̄ Inno. idem est si non totū membrum amisit:
sed p̄tem membrū: que deformitatem generaret et
scandalū. extra eo. c. j. vel inhabilē redderet ad offi-
cium exequendū. secus in alijs. vel etiā si dentes si-
bi excenteret. Si aut̄ ex iusta cā et sponte. puta. pp̄
periculū lepre: ne totū corp⁹ inficeret fecit sibi am-
putari membrū occultū: vt virilia: vel manifestū
parū: vt digitum nō necessariū. s. ad signūz cru-
cis faciendū. vel ipsemet hoc sibi fecit. Idem iudi-
ciū si inuitus ab inimicis castratus: vel etiā sic na-
tus: vel etiā a casu in tale qd̄ incidit: dando opam
rei licite. puta. dolando lignū abscedit sibi partem
minimi digiti. In omib⁹ his nō repellit. Nec est
necessariū fm̄ Hosti. et glo. in. c. eunuchus. di. lv.
q; talis castratus testiculos secuz ferat siccos vt di-
cunt vulgares. Sed si dando opam rei illicite a ca-
su amisisset membrū: talis repellit a p̄motione. Et
si membrū vel ps membrū esset q̄ generaret modi-
cam deformitatē: talis ex misericordia tolerat in susce-
ptis. s. p̄ dispensatōez ep̄i. hec ex dictis Ray. In-
no. Cui. et Ber. et trabunt etiā ex di. lv. si qs ab-
sciderit. et in alijs ibi caplis. d. c. significauit. et c. fi.
Et per ter. in. d. c. si. iuncta glo. a p̄trario videt̄ di-
cendum de eo qui dando opam rei illicite amisit
ungulam pollicis q; nō possit celebrare: nisi cū eo
dispensetur. Et tunc vō ad p̄ticularia et determinā-
ta corporis vicia sciendū: q; claudū admittit plue-
tudo: nisi talis sit q; sine baculo ad altare stare nō
possit. ar. de p̄se. di. j. nullus. et disti. xlv. disciplina.
Nota etiā Asteñ. vbi s. vbi dicit de mente Host.
q; ep̄s dispensare p̄t cum religioso q; celebret cuz
ligno pede. Idem etiā possent p̄lati maiores re-
ligiosoz postq; talis esset p̄fessus. Lectas vnius
oculi tm̄ repellit a promotione fm̄ Archi. quod p̄-
batur per. c. si euangelica. disti. lv. Bibb. ois nō
repellitur a promotione nisi sit nimia deformitas.
Habens. vi. digitos in pede indubitanter p̄mo-
uetur fm̄ Hosti. Si aut̄ habeat in manu vel si hz
digitos p̄iunctos: dū modo ex his non sit impedi-
mentū in vsu membri: p̄moueri p̄t. vt in. l. idēz
ofilius. ff. de edil. edi. Leprosus p̄p̄s celebrare nō
debet. p̄pter scandalum: sed si non sit nimis defor-
mis: nō est p̄hibendus p̄uatiim celebrare leprosz
nō autem sanis. Vinum omnino nō bibens ad
sacerdotium p̄moueri nō potest. Macula habēs
in oculo nō repellit a p̄motione: nisi nimia indu-
cat deformitatē. qd̄ p̄siderare est in arbitrio archi-
ep̄i. extra eo. cū de tua. Sed ibi p̄siliuz suffragane-
orum requiri mandatur. et qd̄ sibi visum fuerit ex-
equatur metropolitanus. vbi notant Vin. et Ber.
q; sine p̄silio illorum nihil p̄t disponere. als non
valet: licet non teneatur illud sequi. extra de arbi.
cum olim. vide supra. Consilium. Nota tm̄ Asteñ.
vbi supra. q; habens maculam in oculo deformatē:
si intrat religionem potest p̄moueri. als non:
nisi dispenset cum eo. d. c. cum de tua.

Quid autem si quis habeat oculum vnū grossū

orem altero: vel vtrunq; habeat p̄minentem. Re-
spon. Asteñ. q; non impeditur. vt in. l. qui clauum
in principio. ff. de edil. edic. De furiosis. Lunaticis.
caducis. et demoniacis dicit Cui. et Glo. di. xxxij.
c. communiter. q; nullus talium p̄moueri de-
bet etiam postq; fuerint liberati. Si autem iam sūt
promoti: tunc aut sunt omnino et ex toto liberati a
predictis passionib⁹: aut non. Et in primo casu po-
terunt exequi officium suum. Quanto autem tem-
pore expectari debeat ad probandum tales: potest
dici q; est arbitrium: pensatis p̄tionibus mor-
bi et persone. Si vō non omnino ex toto sunt libe-
rati: tunc aut frequenter aliqua dicarum passio-
num verat eos: aut raro. Et si quidem frequenter
omnino debent cessare ab officio misse. vij. q. ij. in
lris. Si raro: tunc aut cum spume iactatione tyo-
tis confusione. et sic debent abstinere. Aut raro et
sine hmoi spumatōe et cōfusione vocis. et tunc nō
p̄hibent ab officio misse. dū modo habeant iuxta
le alium sacerdotem. vt si ille cadat vel deficiat. ille
suppleat. vij. q. j. illud. Quidā tm̄ hoc nō admittit
de demoniacis dicentes q; oino optet eos esse libe-
ros. Summa aut̄ oim̄ p̄dictōū est. q; quicunq; est
sua culpa viciatus corpe repellitur. qui vō sine sua
culpa nō repellit. nisi scandalū timeat ex nimia de-
fomitate: vel piculū ex nimia debilitate. hec Ray.
Hermophroditus est irregularis. Et dī ille qui p̄-
ticipat de vtroq; sexu. hic repellit a p̄motōe. p̄pter
deformitatē et mōstruositatē. Et talis si magis ver-
gat in sexum masculinū q; femininū. quis non de-
beat ordinari: nec ordinatus ministrare. tm̄ suscipit
characterē. Sed si magis vergat in sexū femininum
q; masculinū. vel etiā si equaliter p̄ticipat de vtro-
q; nō est susceptivus characteris fm̄ Cui. Et mul-
to magis femina nō est ordinis susceptiva. Dicitur
aut̄ mulier p̄sbytera. di. xxxij. p̄sbyter. nō q; habe-
at ordinem sacerdotij. sed q; vxor sacerdotis. et dya-
conissa. q; dicit omeliā euangelij.

Vnctio extrema sacra

Quod est. q; p̄tingit ad effectū. qui est
curatio morbi peccati.
Que est materia huius sacri? Rñ. materia est
oleū oliue ab ep̄o cōsecratū. et tale oleū et eius conse-
cratio sunt de necessitate huius sacri.
Que est forma huius sacri? Rñ. forma est oīo de-
p̄catina. dicendo p̄ istā sanctā vnctionē et suā pijsi-
mam misericordiam indulgeat tibi deus quicquid deli-
quisti p̄ visum et.
Quibus conferri d̄ vnctio extrema? Rñ a solis
sacerdotib⁹. nec alius p̄t inungere etiā in articulo
necessitatis. Sacerdos aut̄ conferre p̄t p̄te vno
clero. et etiā solus in necessitate fm̄ Ber. et Ho.
Si sacerdos in vnctōne deficit. si alique p̄tes in-
ante sunt. qd̄ factū est. iterari nō d̄. sed vnctōnes
q; restant p̄ alium sacerdotem cōpleant.
Quibus cōferenda sit extrema vnctio? Rñ. non
nisi adultis infirmis. in piculo mortis constitutis
ex ip̄a infirmitate. Vñ nec dat̄ eūtib⁹ ad bellū aut
nauigātib⁹ seu his qui mox occidēdi sunt. q; talis
mors non imminet ex defectu nature. s; ex euentu

ditatem cuiuslibet voti. hec Panoz.

¶ Quot sunt spes volorum? **Rñ.** due. **¶** Na quoddam est votum simplex. et quoddam solenne. vide s. Impe-
dimentum. iij. **¶** Est et alia divisio volorum: quia aliud est
purum sine absoluto: ut cum quis absolute et sine con-
ditione vouet. Aliud est conditionatum: ut cum ad-
ditur: si hoc erit vel illud.

¶ Utrum vouens teneat statim adimplere? **Rñ.**
fm **Sul.** Si votum est absolutum: teneat statim cum
potest: nisi vouendo aliud in mente habuerit. **¶** Na
ut dictum est quod ad deum tantum obligat votum quantum
vouens se obligare intendit et non plus. et si de hoc
actu tunc non cogitabat: recurrendum est ad quod verum
milititer delibasset et fecisset: si de hoc cogitasset tunc
quod vouit. et fm eius intentionem iudicandum. **¶** Si autem
hoc discernere nescit: tunc tutior via tenenda est. **¶** Quo-
modo ad iudicium hominum et pretiosius: vouens simpli-
ter sine prelimitatione temporis teneat statim adimplere: et dabi-
tur ei tempus ad arbitrium boni viri ad disponendum et
preparandum que necessaria sunt ad tale votum exe-
quendum. et hoc casu intelligitur regula iuris civilis.
viz. In omnibus obligationibus in quibus dies non po-
nitur statim debet. **¶** Ad id tamen Archi. f. q. si quis ni-
mis tardauit implere votum. propter quod a memoria exci-
dit omnino: vel venit ad statum non valendi implere
cum bene prius potuisset: mortale videtur. **¶** Sed quod dimi-
sit propositum non implendi cum tamen posset. **¶** Als mo-
ra implendi votum quod sibi non prefixit tempus non videtur
mortale: nisi forte esset valde nimia mora. et nisi ex
hoc immineret periculum non valendi implere: ut in vo-
to religionis cum tamen non haberet causam dilationis co-
gentem. hec Archi. f. Si autem votum est conditionatum
tunc fm **Inno.** in c. scripture. extra eo. siue deficiat
conditio generalis vel specialis appositae in voto irrita-
tur obligatio voti. **¶** Similis est multiplex: ut si deo
placuerit: si potero etc. quod quidem conditiones gene-
rales intelliguntur etiam si non exprimantur. xxvij. q. ij.
beata Maria. **¶** Conditiones speciales possunt esse multe:
ut si filius meus liberabitur. vel si ab hac infirmitate
pualuero et homini. **¶** Si enim deficiat conditio: non obli-
gatur quis ad executionem voti. et intelligas non obli-
gari si tota obligatio ponebatur in euentu conditionis.

¶ Quid autem de illo qui vouit certam peregrinationem
infra annum: et ante illud tempus infirmatur ad mortem: nun-
quid necessaria sit dicti voti commutatio? **¶** Panoz. in
c. j. extra. e. dicit se inuenisse vnum dictum singulare. b.
¶ Tho. quem sequitur Archi. in c. qui bona. xvij. q. j. q.
in tali casu non est necessaria commutatio: quia omne impedi-
mentum quod habuisset a principio impedire votum: si ori-
tur post factum habet auferre obligationem voti. quod est di-
ctum satis singulare fm Panoz. **¶** Sed fm eum multum ob. c.
quod super his. extra. e. vbi. propter impedimentum superue-
niens fit commutatio in aliam causam. et hoc istud sit magis
tutum: tamen de subtilitate Panoz. credit primum deum sa-
tis posse pcedere. dummodo culpa vel negligentia non
repiat in vouente. **¶** Na si pro me non remanet quini-
mus votum proficiat: subsistente bona voluntate: debeo
reputari ac si votum profecisset. **¶** Et ad. d. c. quod super potest
rideri quod pcedit quod impedimentum non est omnino voti
impedimentum sed difficultatum. alioquin non est. q. scilicet reddat

impossibile. alio difficile. **¶** Uter tamen obsequatur. d. c. quod
super. et facit. d. c. j. ubi. an ex infirmitate.

¶ De quod dicitur fieri votum? **Rñ.** votum non dicitur fieri de malo
nec de indifferenti. sed tamen de bono et de eo ad quod quis alius non
obligatur. **¶** Et si fiat de illis ad quod quis alius obligatur: ut puta.
abrenunciare dyabolo et populo etc.: ut fit in baptismo:
vel tenere fidem catholicam et seruare decalogum. transgre-
diendo homini vota peccat mortaliter. tamen non est impo-
nenda pena pro illo peccato et pro transgressione voti si-
cut pro diuersis mortalibus: sed tanquam pro vno. **¶** Illa tamen
circumstantia aggravat peccatum illud. **¶** Nota etiam fm
Archi. flo. q. si quis transgressus est: vel omisit im-
plere aliquod votum licitum. et si aduertenter cum posset. sp
est mortale. et totiens quotiens frangit. secus si ex ob-
liuione vel quod non poterat. vide et ad predicta quod notat
De. de pal. q. quotiens quis frangit votum totiens
peccat mortaliter. dum tamen actus interior et exterior ite-
ret. secus si exterior tamen. quia peccatum est in actu pro se in-
teriori. vnde qui vult vno actu furari et mechari vel
plura furari vnum peccatum committit quo ad deum
licet plura furetur quo ad iudicium hominum. et hoc in vo-
to negatiuo: puta. quo vouet non bibere vinum. secus
in affirmatiuo. quo quis vouet ieiunare. tunc enim
non totiens peccat quotiens comedit. sed secunda vice.
tercia autem vice et deinceps non: maxime si non in con-
temptum. sed quasi non reputas plus sibi possibile illa
die ieiunare. patet ieiunare alia die integra pro illa
si in contemptum fregisset: nec intentione: nec ex in-
tegro alius ieiunandi. tunc secus. maxime in voto sin-
gulari et secreto in quo non est scandalum. **¶** Nam secus
est de illo qui ieiunium ecclesie fregisset. **¶** Non enim pro-
pter hoc licet ei extra horam comedere intentione alius iei-
unandi in scandalum aliorum.

¶ Quid de votis stultis. ut de non pectinando ca-
put in sabbato vel lauando: vel ieiunare in diebus et
hominibus? **¶** Non est mortale: sed prohibendi sunt illa im-
plere. **¶** Illud autem votum quod in aliquo euentu est bo-
num. et in aliquo malum. non obligat nisi pro euentu bo-
no: ut votum ieiunare iud. xj.

¶ Utrum expediat vouere? **Rñ.** fm **Ri.** in. iij.
di. xxvij. q. vouens: aut vouet bona. quorum ob-
seruatio videtur probabiliter proportionata infirmitati
sue speciali. aut improporcionata. **¶** Primo modo vouere
expedit homini. quia pro hoc firmat amplius voluntatem
sua in bono. et pro magna parte excludit a se libertatem
malefaciendi. et facit actum virtutis laetie et id vouendo
meret. **¶** Secundo modo non expedit homini vouere: nec hoc. **¶** Ta-
le enim votum non habet discretionem commitem: cum pro hoc vo-
uens magis videatur se illa queare: quam augere securita-
tem de sua salute. **¶** Quilibet tamen reputare debet obser-
uantiam voti religionis. proportionatam esse sue infirmi-
tati speciali. nisi pro certam experientiam sibi de contrario
constaret. **¶** Propter enim custodiam quam magis adhibet
religiosis quam secularibus. et propter bona exempla que vi-
det frequenter. et bona verba que frequenter audit.
et propter maiores solatios spirituales: que ex divina
benignitate ob fauorem religionis et ex sancta societate
recipiunt. obseruatio aliquorum bonorum. proportionata
est alicui existenti in religione. que eidem proporci-
onata non esset in seculo remanenti. et liberior est vo-
luntas vouentis. **¶** Quod non vouens. **¶** Nam liberior est
11

Votum. ij.

Voluntas q̄ a rectitudine declinare nequit; q̄ que illā deferere p̄t. Homo aut̄ p̄ votū nō minuit in se libertatē faciendi bonū; sed auget. s̄ minuit potestatem faciendi malū. Nec ob. q̄ dicunt vulgares. Res coacta facta nū valet. q̄ Rñ. fm zab. ut ele. si dominū. de re. 7 ve. sanc. q̄ duplex est necessitas. l. coactōnis. 7 bec p̄traria voluntati 7 minuit de laude actus. 7 bec nō est in voto. Alia est necessitas q̄ est ex interiori inclinatione. p̄pter consuetudinem bene agendi. 7 bec est in beatis. 7 bec nō minuit; sed auget.

Quid de voto qd̄ sit ex duobus causis? Rñ. fm Ray. Si q̄s vouet ex duobus causis. v̄puta. ire ad sanctū Jac. q̄ credebatur inuenire germanū suū 7 etiā p̄pter redimēda petā sua. In hoc casu q̄s sciuerit germanū suū discessisse etiā ante q̄ iter suū arripere; nihilominus tenet p̄ alia cām; si nihilominus intendisset se obligare. Alis secus; q̄ votū nō obligat ultra p̄sensum 7c.

Quid si quis emisit duo diuersa vota? Resp̄. fm Tho. in. iij. si vtrunq̄ est p̄passibile cum altero; vtrūq̄ debet seruari; nisi forte aucte superiorū votum p̄cedens in aliud melius p̄mutet. si autē ambo vota sunt simul incompatibilia; debet fua re qd̄ maius est. 7 de minorū fm arbitriū p̄lati satisfacere. Vide hoc s̄. Finimū in fi.

Utrū pater moriens possit iniungere filio; quē p̄stituit heredem; vt impleat votū eius? Rñ. fm Ray. votū p̄grinatōnis nō p̄t pater iniungere filio; quē p̄stituit heredem; nisi 7 ipse filius approbaret. extra eo. licet. s̄ pecuniariam satisfactōnem bene p̄t iniungere; quinimo fm Doct. si filius vult esse heres; tenet implere oīa vota p̄is; si hereditas hoc patiat. 7 p̄ hoc facit. l. ij. ff. de pol. q̄ dicit q̄ obligatio voti trāsit ad heredē. vide panor. ad hoc in d. c. licet. vbi q̄rit de illo filio regis. qd̄ si se nō obligasset ad executōes. nunq̄d teneret exeq̄ votū paternū? Inno. dicit q̄ sic. 7 p̄t p̄pelli p̄ p̄uatiōem hereditatis; nō aut̄ p̄ coactōes p̄sonalē. 7 sic nō potuisset excoicari; nisi se obligasset fm eū. d. an. puat q̄ ex quo sponte adiuit hereditatē; p̄t p̄pelli p̄ excoicatioes qd̄ placet panor. Naz ad eū qd̄ si con traxit. S3 videt q̄ ex q̄ ille rex morte p̄uēt nō poterat votū p̄ficere; nō tenebat p̄ aliū exeq̄; q̄ in voto intelligit illa p̄ditio gnālis. si potero. vt dcm̄ est s̄. Et notat glo. in. c. nō est. extra eo. Inn. dat nota bilē so. q̄ q̄s q̄s vouet visitare terā sanctam ob deuorōes. Quis p̄ subsidio impendēdo terre sancte. P̄mo casu nō tenet votū exequi p̄ aliū super ueniente impedimēto. Secdo casu tenet; q̄ ex quo venit p̄ subsidio d3 impedere subsidia meliori mō q̄ p̄t. Et nota hoc singulariter. Naz facit ad ea q̄ dicta sunt s̄. vt votū emissū p̄ deuorōne nō obliget uenientē inueniente impedimēto oīno impedimēto. Do. tamen limitat primū dictū qm̄ impedimētum nō erat tempe voti. Alis aut̄ ne votū denoriorum videat; tenetur votū redimere. quod nō putat panor. verum; nisi uouens esset cert̄ de impedimēto p̄petuo. alis debet intelligi; cum primū comode poterit. Item panor. dat aliaz limitationem; vt ex impedimēto superueniente tollat

obligatio voti; qm̄ p̄uis nō fuit in mora exequendū. alis aut̄ votū esset cōmutandū vel redimendū. bec panor. in. d. c. l3. vide etiā glo. singularem in. d. c. nō est; q̄ dicit q̄ in voto intelligit conditio generalis si comode fieri p̄t. s̄ hoc nō placet panor. qui putat q̄ impedimētū difficultatiū voti nō aufert obligationē s̄ reddat facultates disp̄sandi. pio hoc. c. j. extra eo. vbi ponderat cā infirmitatis.

Votum. ij. q̄s p̄t vouere. Utrū ep̄s possit vouere? Rñ. fm Doct. non p̄t sine licētia pape votū emittere p̄ qd̄ dissoluat vincula n̄rimoniū; qd̄ est inter ipm̄ 7 ecclesiā suā. extra de regula. l3. Itē nec aliud votum p̄ qd̄ graue p̄iudiciū fiat ecclesie sue. vt de longa p̄grinatōne 7 h̄mōi. extra eo. magne. Utrū tū abstinētie 7 elemosine emittere p̄t.

Utrū qui subiecti sūt pr̄ati alterius possint vouere? Rñ. fm Tho. scda scde. q. lxxvij. Nullus p̄t se firmiter obligare; ad id qd̄ est in pr̄ate alteri et quicūq̄ est subiectus alicui; q̄tū ad illud in quo est subiectus nō est sue pr̄atis. 7 iō nō p̄t se firmiter p̄ votū obligare ad id sine cōsensu superioris. nō tū peccat uouēdo; q̄ intelligit p̄ditio tacita. s̄ si nō reuocant a superiore. ex q̄ licita reddunt 7 valida.

Utrū pueri possint vouere? Rñ. fm Tho. vbi s̄. Pueri aut̄ annos pubertatis duplici rōne vouere non p̄t. P̄mo. q̄ vt in pluribus patiunt rōnis defectū; sicut p3 in furiosis 7 amentibus qui se voto nō p̄t obligare. dñ sunt in furia vel amētia. Secdo q̄ sunt in pr̄ate p̄ntuz vel tutorū qui sunt eis loco p̄ntū. 7 iō eoz vota ex duplici cā robur nō habēt. Dicendū est ergo q̄ si puer vel puella aut̄ pubertatis annos nondū hēt vsū rōnis; nullo mō p̄t se ad aliqd̄ obligare. si p̄o aut̄ annos pubertatis attingerit vsū rōnis. p̄t quidē quantum in seipso est se obligare. s̄ votū eius p̄t irritari p̄ p̄ntes. quoniam cure remanet adhuc subiectus. bec Tho. Et q̄ votum pueri aut̄ annos pubertatis obliget. facit fm panor. c. ij. extra eo. incta glo. vbi ipse infert q̄ votum emissum in puerili etate efficaciter obligat. l3 p̄t facultatē obtinēdi p̄mutationem. 7 sic minor etas non impedit obligationē querendā deo. 7 dē puer post. vij. annū. 7 sic post doli capacitatē quis obligat ex voto. 7 in hoc tene semp̄ mēti dictū tex. q̄ vt dicit panor. alibi nō est ita clarus. Addit etiā panor. q̄ cū tale votū emissum in puerili etate videat potius p̄cedere ex quadā facilitate animi q̄ discretōis arbitrio obligat uouentē. l3 facilitas p̄t cām disp̄sandi v̄ p̄mutadi. Addit tū Tho. q̄ q̄tūcūq̄ q̄s sit doli capax aut̄ annos pubertatis nō p̄t tū se obligare voto solenni 7 religionis. p̄ter ecclesie statutū qd̄ respicit qd̄ in pluribus accidit. post annos aut̄ pubertatis p̄t iā se voto obligare simpliciter. vel solēni absq̄ voluntate p̄ntū.

Quid aut̄ si puer aut̄ annos pubertatis uouent se seruaturū p̄tentiā; vel ingressurū religionē cū venerit ad etatē legitimā. vel cū p̄t ei? obicit. Nā qd̄ p̄t votū illud reuocare; vel irritare p̄t p̄dicēdo. Rñ. Asten. l. j. ti. xx. refert Dg. dicere q̄ nō. Sed Rod. dicit q̄ p̄t. q̄ vt humanior opinio. v̄ nō tē

nebit illud servare nisi iterum voueat: vel iuret: qz obligatio semel extincta non reuiuiscit: nec pat: nec tutor: peccat in reuocando: qz hoc eis concedit a iure et a deo. Nota etia q licet in dicto casu talis non obliget ex voto qd in minor fecit etate: si tñ maior potest fact: illud ratu habuit qd vouit: obligat' erit d. c. ij. iuncta glo.

Vtrū filiūsa. postq̄ puenit ad pubertatē vouē possit: Rñ. fm tho. vbi s̄. Ille q̄ venit ad annos pubertat' si sit libere p̄ditōnis: est quidē sue p̄tatis q̄tum: ad ea q̄ p̄tinet ad suā p̄sonā. puta. qz p̄ votum obliget se religioni: vel qz m̄rionū p̄bat. non autē ē sue p̄tatis q̄tum ad dispensatōez domesticā vñ circa hoc nō p̄t aliqd̄ vouē sine p̄sensu patris. hec tho. Idem ē in alijs dicendū vñ p̄ q̄ p̄iudicat iuri p̄tatis: vt i abstinētis et pegrinatōibz et libz: in quibz nō p̄t fili' vouē nisi pegrinationem transmarinā in subsidū terre lectē. et eo. ex multa. fm do. et nisi p̄ p̄sensu expresse: vel tacite. s. nō p̄tradicendo fm Inno.

Quid autē si p̄traxerit et reuocauerit h̄mōi votū filij vñ filie sine p̄tinentie: siue aliud. et p̄ h̄mōi reuocatoez p̄sentit tali voto. nunqd̄ fili' euz venerit ad etatē l̄tiaz tenebit obseruare h̄mōi votū. vel iuramentū si forte iurauit aliqd̄: si votū illud nō sit de ingressu religionis: dicendū est qz nō reuiuiscit: qz semel fuit absolut'. s. p̄ reuocatoez factam a p̄re. et obligatio sel' extincta nō reuiuiscit. vñ nō tenebit obseruare h̄mōi votū vel iuramentum: nisi iterum voueat: aut iuret.

Sz difficultas ē de filiofa. pube. et vxore. An p̄ reuocatoez: vel p̄tradicatoez p̄ris vel mariti reuiuiscant vota mortuo p̄re vel marito: Inno. in. c. scrip̄ture. extra. e. dic' qz soluta p̄ria p̄tate tenet fili' imple re votū. Idem dic' de vxore. Rñ d̄m̄sitar' est qz votū pueri p̄tradicatoez p̄ntū factū fuit mortuū. et iō merito nō reuiuiscit. sed i votis filiofisa. pube. et vxore: qz p̄tradicōnem p̄ris vel mariti h̄mōi vota nō mouit h̄ mortificat'. hoc ē: qz solū executio p̄hibet. et iō nō mirūsi p̄ morte supior' p̄dicti tenent' exeq' vota p̄dicta: qz solū mortificata fuerāt. Idē dic' de vot' fact' ab vxore an' p̄tractum m̄rionij: qz illa si p̄iudicialia sunt nō dz exeq' sine licentia viri. et hoc vñ etiā velle. e. manifestū. xxxij. q. v. vbi d̄r manifestū est ita voluisse legē: femināz s̄b viro esse: vt nulla ei' vota q̄ abstinētie cā vouerit reddant' ab ea nisi aucto' vir fuerit p̄mittendo.

Quid sit ecōtra. An marit' possit emittē votū abstinētie vel pegrinatōis iuita vxore: Dubiū fac' qz marit' et vxor nō iudicant' ad impia: Inno. vt refert panoz. in. d. c. scripture. dicit qz sic vxor non obligat' ex voto abstinētie et pegrinatōis nisi maritus p̄sentiat. vt in. c. noluit. xxxij. q. v. et i. d. c. manifestū. ita in marito: vt nō possit se obligare ad votum abstinētie: seu pegrinatōis sine l̄nia vxoris. Et hoc potest intelligi verū in votis p̄ q̄ p̄iudicare tur iuri vxoris. In alijs secus. Nā marit' ē caput vxoris et nō ecōtra. Et quibz infer' qz marit' sine l̄nia vxoris potest emittē aliquod votum abstinētie. dūmodo nō p̄iudicet mulieri. Et addit panoz. in. d. c. scripture. qz si vterqz vel alter eoz emi-

lit votū an' contractū matrimoniū. nō pōt alter exē qui cū p̄iudicio alterius: vt notat' in dictis iuribz. Pōt tñ vxor illud vouere sine p̄sensu mariti. qd̄ dare p̄t sine suo p̄sensu: vt notat' in. d. c. manifestum. Panoz. tñ in. d. c. scripture. videt' p̄riari Inno. in eo qd̄ dixit. qz soluta patria p̄tate fili' tenet' implere votū. Nam fm cū. c. quidā. de puer. pu. videt' multū obstare. Nam ibi d̄r qz si maritus intrauit religionē p̄tradicet' vñ igno'at' vxore. et ad petitoz vxoris reuocat'. nō tenet' mortua vxore ingredi religionē. qz emisit votū tpe inhabili. q̄ idē dicendū ē in filiofa. ex q̄ executionē voti nō p̄tuit ad tps habile. Et hanc p̄tē Panoz. putat veriorē. l. z opt. Inno. sit tutor: fm en. Nō p̄t dici qz nō est sile. qz verū est qz ille maritus emisit votū tpe inhabili. secus de filiofa. qz emisit votū tpe habili. et tenuit votū fm oēs. l. z executio voti nō fuerit collata ad tps habile Infer' etiā Panoz. aliud singulare in. d. c. quidāz. de dicto marito qz in materia voti p̄cedit etiāz illa iuris regula. Si nō valet qd̄ ago: vt ago. valeat vt valere pōt. Nam vt ibi vides maritus nō obligat' se simplr' ad p̄tinentiā in seculo seruandā. h̄ ad religionis ingressum. qui tñ nō valet. l. z p̄fessionē fecerit. et nihilominus remāsit obligatus respectu p̄tinentie obseruandē. que p̄tinentia includit' sub ingressu religionis. hoc est sub p̄fessione: vt in. c. euz ad monasteriū. de sta. re. Et sic talis non p̄t decete ro' contrahere matrimoniū mortua vxore. tñ si contrahit: tenet. l. z debitū exigere nō possit.

Vtrū seruus possit vouere: Rñ. fm Inno. et Panoz. in. d. c. scripture. qz p̄votū qz dz pagi sine p̄iudicio dñi nō p̄t. non obligat' seruus. secus dicit' alio voto: puta. si vouit oīōnē dicere vel qd̄ sile.

Quid autē seruus postea factus liber teneat' ad vota prius facta: Dic' vt nūc. p̄re dictū est de filiofa. et vxore.

Vtrū religiosus possit vouere: Rñ. fm Ri. in. di. xxxvij. aliqui dicūt qz quīs religiosus nō teneat' ad obediendū in omnibz etiā licitis q̄ platus vellet sibi impare. tñ in his in quibz platus subiect' est. tenet' ei obedire p̄ quolibet tpe: q̄ sibi impat'. et ideo nullū est tps ei vacans q̄ aliquid possit facere vltra id ad qd̄ tenet' ex sua p̄fessione. et ideo nihil vltra hoc sibi vouere. qz nullus dz vouere aliqd̄ nisi eligere possit tps quo id possit implere. sed hec rō nō videt' cogere. qz multa posset vouere religiosus. quozū adimpletio executionē opis cuiuscunqz qd̄ platus p̄t sibi p̄cipe nō impediret. h̄ p̄moueret vt non dicere verbū ociosum. nō cogitare aliquid vani. ergo si aliud non obstaret q̄ rō p̄dicta: religiosus posset vouere sine licētia plati se nunq̄ dicturum verbū ociosum ex deliberatōe et c. Preterea p̄dicta rōne non obstāte posset religiosus vouere se qualibet die dicturum: specialem oīōnem qū vacaret sibi tps: q̄ non esset occupatus de p̄cepto plati: vel in opibz q̄ in sua p̄fessione includunt'. Ideo videt' alijs dicēdū qz rō q̄re religiosus nō p̄t vouere est: qz p̄sata humana infirmitate et religionis onere. non p̄t se ad aliquid vltra suā p̄fessionē obligare. qd̄ posset implere sine qualicūqz p̄iudicio: vel p̄ iudicij piculo obseruatōis. cuiuscunqz eozū ad q̄ ex

Ina p̄fessione tenet. et absq; piculo reddendi se in-
 terduz onerosum p̄lato suo: vel alicui seu aliquib; fratri
 suoz. ppter sollicitudines et modos singula-
 res: q̄ interdū h̄rent illi q̄ essent ad plura q̄ alij ob-
 ligati. Preterea tāte altitudinis ē religionis votū
 q̄ oīa alia in ip̄m pm̄tari p̄nt. et iō ecclesia p̄fide-
 rans hui; voti altitudinē t̄ hūanē nature infirmi-
 tatem voluit aucte dei voto religionis nullū votū
 posse sup̄addi. ppter piculū t̄ālgressions vitādūz
 q̄ etiā d: cā iura p̄sentire vident q̄ vota q̄ fecit hō
 an̄ sui p̄fessionem in religione: q̄ p̄lat; ip̄m recipi-
 ens igr̄avit: p̄t postq̄ sibi votū fuerit reuocare. q̄d
 p̄bat p̄ hoc: q̄ religiosus p̄l; est sub p̄lato: q̄ vroz
 sub vroz: h̄ vir reuocat vota vroz. vt dem̄ est s. g.
 2c. Idem tenet tho. scda scde. q. lxxviii. vbi cōdu-
 dit q̄ nullū votū religiosi est firmū: nisi de p̄sensu
 p̄lati. Per rōnem primaz s. positam p̄futaram ta-
 men a Ricar.

Votū q̄libet votū pm̄tari possit in votū reli-
 gionis: Rū. fm̄ Ri. vbi s. q̄ volens facere p̄fessio-
 nem in religione: si actuali vel habitualiter vult
 remanere obligat; ad vota q̄ in seculo fecerat: non
 pm̄tant in votū religionis: t̄i postq̄ hoc deuēit
 ad noticiam p̄lati: poterit ip̄m ab illis votis absol-
 uere: matie si igr̄abat ip̄m ligatū esse illis tpe. p̄fessio-
 nis. Si autē actuali: vel habitualiter intēdit am-
 plius illis votis nō teneri: h̄ soli voto religiois sue
 ab illis absoluit p̄ religionis votū: ppter voti reli-
 gionis altitudinē t̄ p̄fectōez. extra de voto. c. scri-
 pture. t̄de pe. di. j. mensurā. h̄. his auctib; vbi d̄
 nō est necessaria certa satisfactio p̄ticiem; totū vt
 tps obedientie impendit suo p̄ditor. hec Ri.

Votū clericus possit vouere: Rū. fm̄ Inno. et
 Panor. in. d. c. scripture. q̄ clericus nō p̄t vouere
 votū pegrinatōis sine p̄sensu ep̄i: h̄ votū p̄ticitie
 vel abstinentie sic. ad hoc. c. duo sunt. xix. q. ij. Vo-
 tū t̄i vltimamur sine lnia p̄lati emittē p̄t. extra
 eo. et multa. s. pe. t̄ fi. c. fi.

Quid alit de abbate: Dic q̄ sine p̄sensu ep̄i vel
 superioris votū pegrinatōis diuturne emittē nō p̄t
 xvij. q. ij. abbas.

Quā aut p̄lati regulares possint emittē votūz p̄
 succursu terre sancte sine lnia sui superioris. Panor.
 in. c. fi. extra. e. diē. q̄ qñ sit passagiū gnāle ex dispo-
 sitōe p̄dific: q̄ tūc dari v̄i lnia p̄lati cūdi. p̄ suc-
 cursu terre serē. h̄ hoc. cessate nō putat q̄ p̄lat; ma-
 xime reglaris possit se ad hoc obligare sine p̄sensu
 superioris: q̄ ep̄us hoc facē nō p̄t. vt p̄bat in. c. ma-
 gne. extra. e. In religiois vō simplicib; putat etiā
 hoc nō licē sine lnia superioris: q̄ nullā volūtatē ha-
 bent. et i papā nō p̄t religiosus pmoueri sine lnia
 abbat; vt no. glo. i. c. q̄ lit. xvij. q. ij. Et diē ibi gl.
 q̄ si monach; fact; ē papā inuito abbate. t̄ ip̄emet
 p̄pelle se redire: q̄ cū teneat de alijs iusticiā facere
 multo forti; de seipo. hec gl. Quidā t̄i hoc nō ap-
 probāt: q̄ electio t̄ p̄firmatio in papā absoluit mo-
 nachū a iugo monastice p̄fessionis. xvij. q. j. ca. j.
 Cum s̄ elect; in papā: in ip̄a electōe p̄firmatōez re-
 cipiat: p̄z q̄ redire non d; Et p̄dictis t̄i habes: q̄
 nō eodez vinculo stringit abbas suo superior: sicut
 monachus suo abbati. Infert etiā panor. q̄ oīuz

monachale nō est anteferedū vtilitatis ecclesiasticis.
 p̄ hoc. c. l; d̄ regula. vbi pz q̄ sollicitudo: labor
 t̄ doctrina p̄ferunt silētio: p̄tēplati. t̄ quiēt. q̄ vtili-
 tas publica p̄ferēda est p̄uate. Et hoc veruz fm̄
 Ho. q̄ p̄uate includit sub publica. als secus. et
 hoc intelligit qñ p̄sona p̄uate habuit electionē. h̄
 superior debet p̄ferre publicā. l; p̄uate nō includat
 sub publica: vt in. c. bone. el. j. de po. p̄la.

Votum. iij. De voto cōiugū. An
 vroz possit vouere. di-
 cendum est s. in p̄cedēti. c.

Votū alter p̄iugū possit vouere q̄ nō
 petet debiti; Rū. cōiter fm̄ doc. q̄ sic. de hoc vide
 s. Impedimentū. xi. Si t̄i quis voueret q̄ nunq̄
 redderet debiti si vroz eū p̄tingeret ducere: nō te-
 net illud votū fuare fm̄ glo. in. c. de viduis. xvij.
 q. j. De hoc vide s. Impedimentū. iiii.

Votū p̄iugū si det licentiā p̄iugū vt voueat casti-
 tatē possit dictā lniām reuocare: Rū. fm̄ Tho. in
 iij. q̄ si exp̄sse p̄sensit t̄ dedit lniām: nō p̄t voti a
 p̄iuge emissum reuocare. xxv. q. v. s. si. De t̄i ad-
 dit q̄ aut dedit in facie eccleie t̄ q̄ in iudicio. t̄ tunc
 non p̄t reuocare. Aut in p̄nato. t̄ tunc an̄ vsum
 lnię reuocare p̄t. h̄ non postea. Si autē dissimulat
 ad tps vrozis votū. t̄ postea habita deliberatōe re-
 uocat. mulier nō tenet implere. Addit etiā Inno.
 q̄ p̄iugū q̄ dat lniām vouēdi. si ip̄e nō voueat: nō
 impedit exigere debiti. ar. extra de puer. p̄iug. c. j.
 Idē Ber. t̄ Ho. Alia vō vrozis vota in quib; re-
 quir̄ p̄sensu viri: vir etiā postq̄ p̄sensit reuocare
 p̄t: h̄ t̄i peccat reuocādo q̄d cōsensit. xxv. q. v. c.
 manifestum. Hoc intellige si sine cā reuocat. Nec
 t̄i adhuc credendum est illum peccare mortaliter
 etiam si sine cā reuocaret. vroz t̄i vroz qualitercunq;
 q̄ obedire d; Et de hoc Panor. in. c. charissimus.
 de conuer. cōiug. facit regulā. q̄ nullū votum absti-
 nentie p̄t vroz emittē sine consensu mariti. t̄ q̄
 maritus p̄t reuocare. licet p̄ius cōsensit. Non
 sic aut econtra. Et de hoc videt ter. in. d. c. manife-
 stum. t̄ c. noluit. xxv. q. v. Et plus dicit Panor.
 ibi. q̄ nō obstante q̄ maritus p̄sensit voto conti-
 nētie vrozis: t̄i adhuc poterit illud reuocare. quia
 cum iura diuina t̄ humana dent marito plēnā fa-
 cultatem in voto abstinentie. t̄ continere est votū
 abstinentie: vt in. c. si tu abstines. xvij. q. ij. absq;
 dubio videt q̄ votum continentie etiā possit re-
 uocare. t̄i maritus peccat reuocādo id in quod se-
 mel cōsensit. hec Panor. Communiter t̄i tenetur
 oppositum. t̄ hoc tutius. Opinō t̄i Panor. possz
 tolerari anteq̄ vroz emisisset votum continentie.
 q̄ tunc licet vir ei licentiā dederit vouēdi continē-
 tiam. siue publice: siue in p̄uato: vir poterit reuo-
 care. secus si iam emisisset votum t̄c.

Quid aut si duo ascripti voto simplici cōtrahūt
 matrimonium: an teneat; Dic q̄ sic. licz neuter eō-
 rum exigere v̄l reddere debeat. t̄ hoc sine h̄mōi vo-
 ta emissā fuerint ante contractum matrimonium
 vel post. t̄ plus dicit Inno. vt recitat Panor. in. d.
 c. charissimus. q̄ si isti coniuges post mutū votū
 continentie se carnaliter cōmiscant; p̄les inde ge-
 mita nō est legitima. q̄ nō fm̄ legem sunt cōiugū

Non enim est amplius inter eos matrimonium quo ad exercitum carnis. Et idem no. glo. in. c. ministri lxxij. di. Idem dic. et fortius si vxor vouit continentiam marito intrante religionem. vel p. moto ad sacros ordines. Nam si de nouo coniungant soboles est illegitima. De hoc vide s. Illegitimus. et Impedimentum. iij.

Quid si ambo coniuges in domo uoucant continentiam et alii uult frangere. Rñ. fm Ray. Si ambo pari consensu emiserunt uotum. tunc etiam si maritus uelit penitere et uotum frangere ipsa instans dicit p. uenire in uoto quod fecit. xxxij. q. v. quod deo. Co. Ho. addens quod p. pter huiusmodi uotum uiriusque non potest sine licentia alterius religionem intrare. Acc ob. et de uir. reu. tua nos. ubi p. missio facta in uicem etiam cum iuramento de non petendo. si admoniti nolunt fuare castitatem non artat eos. quibus non fecerunt uotum continentie.

Utrum uir timens de incontinentia uxoris possit facere uotum ultra maritum. Rñ. fm Tho. in quibus. ea que sunt necessitatis non sunt p. mittenda. p. ter ea que sunt p. ue voluntatis. et necessitate aut uero iminet. ut gerat curam uxoris: quia caput mulieris uir est. si quod accipiat crucem ad transferendum se ultra mare subiacet p. ue voluntati. uel si vxor sit talis que sequi non possit. et de eius incontinentia timeat. non est p. sulum ei quod accipiat crucem et dimittat uxorem. Secus si vxor uoluntarie continere p. onat. uel si uelit et possit sequi uirum. Uxor que inuito uiro p. uotum ierosolomitani emittit fm Ho. et Panoz. in. c. ex multa et eo. si non dicitur sine licentia mariti. si est iuuenis et sit specta de incontinentia. si si mulier est fener et potest ad ducendum secum bellatores. tunc tenet exequi uotum nisi si non possit ducere bellatores: uotum est oino redimendum. ut in. d. c. ex multa. Idem si uir continere non possit in abutia uxoris. nam tunc p. roem s. politas p. tho. esset oino redimendum.

Uotum.iiij. s. coniugum

Circa religionem. Utrum alii coniugum possit se uoto obligare seu ingredi religionem sine altero. vide s. Impedimentum. i. et Impedimentum. xi.

Utrum nunquid alii coniugum ante carnalem copulam possit transire ad heremum uel reclusionem. uel uouere in domo p. petua continentiam. Rñ. fm. Guil. non potest nisi obliget se ad regularem obsequantiam et ad tria substantialia. Et p. hoc dicit Panoz. in. c. ex pte. el. ij. de puer. p. u. quod mulier sponsa si uult effici mantellata non potest etiam si talis modus uiuendi sit approbatus a romano pontifice.

Utrum donec vxor fecit uotum continentie ad tempus. et interim maritus fecit se religiosus. Rñ. fm. Guil. dicitur induci ad intrandum monasterium. aut si non est suspectus quod uoueat continentiam. si ad hoc induci non potest: poterit renouare maritum. nisi ipsa non ignara iuris tacuerit quam maritus religionem intrauit. quia tunc fm. q. s. dam tenet religionem intrare. uel continentiam uouere non est suspecta. Idem Guil. et Ugo.

Quid si ante carnalem copulam p. uir dicit se uelle intrare religionem et p. r. astinendo differt. Rñ. fm. Guil. Epus dicit tempus statueret. i. quod ingrediat. quo

elapso si non fuerit ingressus cogat p. excoicationem satisfacere coniugi.

Quid si termino elapso ingrediat monasterium. Rñ. fm Ray. nihilominus si ingressus fuerit ante carnalem copulam ualebit. ar. et de puer. p. u. ex publico. Et sic dicit Ho. p. uir relictus in seculo expectabit nubem p. annum quod ius p. cedit ei: et puatus huiusmodi tempus commo diu auferre non potest.

Quid si ambo coniuges intrant religionem et alterum uel ambos peniteat et uelint exire ante professionem. Rñ. fm doc. nisi obster eis aliud quam uotum p. batonis sicut est uotum continentie p. petue: tales salua p. scia redire possunt ad p. otes amplexus.

Quid si alii coniugum intrat religionem sine licentia alterius. et alii repetit. Rñ. fm Ray. tenet redire ad coniugem: nisi in duobus casibus. Unus est: si illa que repetit fornicata fuerit. et iste caste uixit. ita quod nullam habeat exceptionem p. illam. Alius est: si forte inter eos fuisset lata sententia diuorij ad separationem thori. et de diuor. c. significasti. Uir autem sic uxorem reddidit tenebit uxorem reddere debitum: si non poterit exigere. p. uotum emissus. et de puer. p. u. quidam. et c. placet. Quia autem unus coniugum transit ad religionem p. ter fornicationem alterius. ille qui remansit in seculo poterit post mortem intrantis p. trahere: quia nihil uouit.

Utrum autem uir p. ter fornicationem uxoris publicam possit p. moueri ad sacros ordines sicut potest intrare religionem. Dic quod sic: quia amittit ius quod habet in uiro. d. c. significasti. fm Ber.

Quid si mortuus vxor que traxerat uirum de monasterio: quia sine licentia eius intrauerat. Rñ. fm Panoz. in dicto. c. q. da. quod si vxor dedit licentiam marito ut intraret religionem: tunc tenet ingressus. ut notat glo. in. c. vxorat. de puer. p. u. et sic loquitur. c. ex pte abbatis eo. ti. Si uero vxor non p. dixit: si dissilauit: nec maritum renouauit. post mortem uxoris non potest maritus redire ad seculum. Si autem vxor p. dixit et maritum renouauit: sic non tenet amplius ingredi religionem: quia soluta fuit obligatio: si que erat ex pte sua cum monasterio. vide de hoc s. Uotum. j.

Quid si vxor ui uel metu coacta dedit uiro licentiam intrandi. Rñ. fm Ho. si fuit vis uel metus que caderet in p. stantem uirum: nihil ei nocet. xxxij. q. v. notificasti. nisi forte p. tempus ipsa ratificet. et que de. uel uoluntate. Idem si inueniuntur dolus. fm. Guil. gos. et ho.

Quid si vxor sine cuius licentia uir intrauerat religionem uult ingredi: et maritus p. tradicit. Rñ. fm Ray. si uir iam eductus est de monasterio et restitutus uxori: non potest vxor illo inuito ingredi. xxxij. q. v. quod deo. Si autem uir non est eductus: tunc fm Inno. mulier si in ingressu uiri continentiam uouerit potest ingredi monasterium. xxvij. q. ij. agatosa. Si uero non uouerit: non potest inuito uiro ingredi et ingressa potest educi ar. in dicto. c. quod deo. sed non potest debitum exigere. et de puer. p. u. c. j.

Quid si ambo coniuges fornicati sunt. nunquid potest alter altero inuito religionem intrare. Rñ. fm Panoz. in. d. c. significasti. quod non. Et si intrauerit renouabit. et sic adulteria coniugum paria p. p. latore tolluntur: sed differat in qualitate: ut quod adulterium unius est notum: reliquum uero occultum.

Votum. v.

¶ Quid si vterq; non petita licētia ab altero religionem intravit? Rñ. fm Guil. non poterunt se inuicē repetere; q; neuter potest dicere se ab altero spoliatus; sed vterq; intrando videt renūciasse iuri qd̄ habebat. et iuri exigēdi debitū. ideo votū vtriusq; tenuit. et quo ad debitū exigendū et qd̄ ad reddendū. s. vt nō possit exigere; nec teneat reddere.

¶ Quid si vterq; credēs alterum mortuū intrat monasteriū nūquid cōpra veritate pōt alter alterū repetere? Rñ. fm Anno. siue ignorātes; siue scientes alterū vivere ingressi sunt monasteriū amboꝝ votum ratificatū videt per p̄fessionē voluntariā; si secuta est. secus autē si nō sit secuta p̄fessio expressa vel tacita. quia tunc nō succedit obligatio et ita potest intelligi dictum Guil. qui videtur cōtradidit.

Votum. v. Quo ad cōmutatōes seu dispensatōes.

¶ Vtrū in votis possit dispēlari vel cōmutari? Rñ. votum p̄tinentie non cōmutat cōmunitate per ep̄os; q; vit vel nunq; posset aliquid melius inueniri in qd̄ fieret cōmutatio ecclesiastici xvij. Per papā autē ex causa bene pōt fieri talis dispensatio etiam super voto solenni. de hoc vide s. Papa.

¶ Quis autē possit in votis dispēlari? Dic fm Anno. q; ep̄is et superiores possunt dispēlari in votis; non autē p̄lati inferiores. pro hoc c. j. extra eo. iūcta subscriptiōe. Ho. dicit q; d. c. j. nō p̄bat dictū Anno. s; potius p̄trariū; q; licet loquat ep̄o; nō tū dicit hoc p̄cedere ab arbitrio suo; sed ab eius q; p̄sident. fatet tū q; dictū Anno. in se est vey et seruat de p̄suetudine. Et panoz. in dicto. c. j. dic q; vbiq; inferior p̄lat; hiet de iure sp̄ali ius ep̄ale i p̄sonis. tūc posset dispēlari i voto sicut ep̄s; q; talis pōt exercere iura ep̄alia. Et tūc l̄ra illa stabit p̄pae vt quilibz p̄sides h̄is iurisdictionē ep̄alē possit dispēlari in voto. Excipiunt tamē quidā casus scz votū castitatis. Itē votū religiōis. Itē tria vota pegrinatiōis. s. hierosolymitani. ad sanctū Jac. et ad limia ap̄loꝝ. i. romam. Et hodie ē exēdicatio absoluētibz a p̄dictis votis; vt p̄ p̄ Fixtinā quaz vide in si. lib. i. licet aliud voluerit panoz. iūcta glo. in. c. et multa. et eo. de voto vltimario qm̄ fuit emissum p̄ deuotiōe. Idē de voto. s. Jac. in compostella. et ampli; de hoc nō ē disputādū. Itē nota q; ep̄us nō dispēlat i voto. pp̄io. nā nō d̄z q; auctozare i facto suo; vt i. de. j. d. re. ec. nō ali.

¶ Vtrū p̄lati p̄ libito sine volūtate possint i voto dispēlari? Rñ. panoz. de mēte doc. in. c. nō est. et eo. q; sine cā dispēlari nō p̄nt. et de hoc ē glo. singularis ibi q; dicit q; nō ē secur; q; ad deū; cū quo papa dispēlat; nisi subsit cā dispēlandi. Et hoc dictū glo. pōt extēdi vbiq; q; papa dispēlat p̄ra ius diuinū sine cā. Et rō est vltra glo. fm Panoz. q; papa tenet defendē ius diuinū vsq; ad aīaz et sanguinē. xv. q. j. sunt quidā. et idē dicēdū in absolutiōe a iuramēto eadē rōne. vñ nō valet absolutio a iuramēto sine causa.

¶ Quid autē de bis q; sunt de iure p̄positio. nūq; d̄

dispensat; p̄ papam sine cā sit tutus. Panoz. vbi s. refert De. dicere q; sic. et idē concludit q; si papa dispensat cū aliq; sup pluralitate beneficiōꝝ sine cā. dispensat; licite retinet. Idem tenet Anno. in. c. cū ad monasteriū. de sta. mo. s; Panoz. dicit illud dictum nunq; approbasse. et p̄num sentit Jo. an. p̄ be. Tho. in. c. de multa. de p̄ben. et maxime nō p̄cedit illud dictum circa pluralitatem beneficiōꝝ. cum omnia bona ecclīaz sint dei. vt in. c. cū ex eo. de elec. li. vj. Et dei substantia ordinata ad certos vsus vt pauper; et similia nō d̄z p̄uerti ad vtilitatem puatam sine cā. Item ius p̄positiū est fundatum sup rōne. di. j. plue. q; papa cū deat esse bon; paterfa. non debet relaxare ius rationis sine cā fatendum tū q; si facit tenet dispensatio quo ad nos.

¶ An autē p̄lati possint totaliter a voto absolueri. Dic fm Panoz. in. c. p̄posuit. de p̄cef. p̄. q; papa ex cā pōt totalit a voto absolueri et etiaz a iuramēto et liberare quēadmodū pōt ipse de. q; verisilē est q; de? dederit p̄atem suam inf hoies vicario suo Als n̄ fuisset bon; p̄fisa. si dimilisset gregē suū sine pastore q; ex cā posset oībz p̄sulere. Ep̄s at non liberat ex toto a voto; s; p̄mutat in causam magis acceptam. vt in. c. j. extra eodem. De hoc vide s. Papa.

¶ Sz qrit nūq; sine cā possint h̄mōi vota redimi vel p̄mutari. Rñ. fm Panoz. in. d. c. j. q; vota q; a p̄ncipio fuerūt voluntaria; p̄nt redimi et p̄mutari cā exite in vouente; dūmodo p̄mutati. vel p̄re demptōe deē aliq; magis vtile et deo magis acceptum fm Anno. et hoc p̄bat p. c. ex multa. et eo. vbi tex. alternatiue loquit dicens. si necessitas erigit vel vtilitas suadeat. Sufficit q; alter; illoꝝ. Et ex illo tex. infert Panoz. q; tūc p̄mutatio d̄z ē vtilior qm̄ vtilitas suggerit p̄mutatōz voti. Nam vt patet ex illo tex. sufficit necessitas vel vtilitas. qm̄ casu necessitatis nō requirit melior vtilitas. vtrp̄ta. si causa est in vouente. quia debilis ad peregrinandū. vel ieiunandū. tunc satis est q; fiat cōmutatio in similem causam licet illa non sit magis deo accepta. secus quando sola voluntas votum redimendi vel commutandi subest. Nota tamen q; a voto potest quis dupliciter liberari. Primo modo per redemptionem. Puta. si vult facere elemosynaz. vel edificare hospitale. seu maritare domicellas. Secundo per commutationem in aliud; vt si vouit ire ad sepulcrum. et petit vt fiat p̄mutatio vt bis teneat visitare romam et h̄mōi. In h̄mōi autē p̄mutatōe. vel redemptōe non pōt dari certa regula. s; totū depēdet ab arbitrio supioris. q; h̄bit p̄sideratōz ad facultates vouētis. et expensas q̄s facturus erat si votū impleset. et ad labores et similia. puta expensas q̄s fecisset in cūdo. stando. et redeundo simul cum labore. s; ad locum peregrinationis mittere h̄z oblatōz quam ibi erat facturus. Hoc intellige si talis oblatio p̄cessit ex p̄missione. secus si ex deuotione. Et hoc vult Archi. floren. in sum. di. q; cum quis vouit dare certam el̄ynam. vel facere aliquod ornamentum ecclīe. vel cerā offerre et huiusmodi. Et si deterui-

¶ Vtrū p̄lati possint totaliter a voto absolueri. Dic fm Panoz. in. c. p̄posuit. de p̄cef. p̄. q; papa ex cā pōt totalit a voto absolueri et etiaz a iuramēto et liberare quēadmodū pōt ipse de. q; verisilē est q; de? dederit p̄atem suam inf hoies vicario suo Als n̄ fuisset bon; p̄fisa. si dimilisset gregē suū sine pastore q; ex cā posset oībz p̄sulere. Ep̄s at non liberat ex toto a voto; s; p̄mutat in causam magis acceptam. vt in. c. j. extra eodem. De hoc vide s. Papa.

¶ Sz qrit nūq; sine cā possint h̄mōi vota redimi vel p̄mutari. Rñ. fm Panoz. in. d. c. j. q; vota q; a p̄ncipio fuerūt voluntaria; p̄nt redimi et p̄mutari cā exite in vouente; dūmodo p̄mutati. vel p̄re demptōe deē aliq; magis vtile et deo magis acceptum fm Anno. et hoc p̄bat p. c. ex multa. et eo. vbi tex. alternatiue loquit dicens. si necessitas erigit vel vtilitas suadeat. Sufficit q; alter; illoꝝ. Et ex illo tex. infert Panoz. q; tūc p̄mutatio d̄z ē vtilior qm̄ vtilitas suggerit p̄mutatōz voti. Nam vt patet ex illo tex. sufficit necessitas vel vtilitas. qm̄ casu necessitatis nō requirit melior vtilitas. vtrp̄ta. si causa est in vouente. quia debilis ad peregrinandū. vel ieiunandū. tunc satis est q; fiat cōmutatio in similem causam licet illa non sit magis deo accepta. secus quando sola voluntas votum redimendi vel commutandi subest. Nota tamen q; a voto potest quis dupliciter liberari. Primo modo per redemptionem. Puta. si vult facere elemosynaz. vel edificare hospitale. seu maritare domicellas. Secundo per commutationem in aliud; vt si vouit ire ad sepulcrum. et petit vt fiat p̄mutatio vt bis teneat visitare romam et h̄mōi. In h̄mōi autē p̄mutatōe. vel redemptōe non pōt dari certa regula. s; totū depēdet ab arbitrio supioris. q; h̄bit p̄sideratōz ad facultates vouētis. et expensas q̄s facturus erat si votū impleset. et ad labores et similia. puta expensas q̄s fecisset in cūdo. stando. et redeundo simul cum labore. s; ad locum peregrinationis mittere h̄z oblatōz quam ibi erat facturus. Hoc intellige si talis oblatio p̄cessit ex p̄missione. secus si ex deuotione. Et hoc vult Archi. floren. in sum. di. q; cum quis vouit dare certam el̄ynam. vel facere aliquod ornamentum ecclīe. vel cerā offerre et huiusmodi. Et si deterui-

nat psonam vel locum cui faciat illud. nō pōt mutare. p̄ria aucte etiā si psona sit mala. vel ecclia male officata. vel nō indigens tali ornamento. q̄ q̄ semel placuit. **Acc** ep̄us d̄z dispensare in tali p̄mutatione. nisi sit cā v̄gens. puta. q̄ ecclia est destructa. et b̄mōi. Et rō est. q̄ illi est ius acq̄sitū iam ex p̄missione: q̄ illi auferri nō pōt. **Hoc** etiam in re p̄bat in. c. ex p̄te. de cenſi. vbi vouens p̄pelli p̄ ad exequendum votum. **Addit** etiam Archi. flo. q̄ ille q̄ vouerat ire ad aliquaz eccliam nō pōt p̄ria aucte mittere alium: nisi oīno non posset. **Simili** si q̄s fecit votū a b̄stinentie et b̄mōi. et dubitat vtr̄ possit implere vel ne. et sine dispensatōe vel p̄mutatione sup̄ioris: cuius posset defacili h̄ie recurſum ad eum. vel ad p̄fessorem suum. p̄ p̄silio: frangit: mortale v̄. hec ille.

Hone q̄ q̄dam h̄s aliena incerta vouit ea in subsidium terre sancte. nunq̄d tale votum pōt p̄ ep̄m. p̄mutari. **R̄n.** fm̄ **Buil.** nō credo q̄ sine l̄nia pape possit ea in alienos vsus p̄uertere. etiā si ingrediat religionem.

Vtr̄ votum de festando in sabbato sp̄ sit mutandum. **R̄n.** **Buil.** dicit mutari pōt: si non est necesse q̄ mutet q̄ licitum est. nisi psona suspecta eēt q̄ vellet iudicare. Aliq̄b̄ t̄m nō irrōnabilr̄ videt̄ mutandum. **Nam** sabbatū solēnizare. p̄hibemur nisi aliq̄d festum in eo occurrat: ne iudicare videamur: de p̄se. di. iij. c. j. et c. p̄uenit. **Ite** q̄ vtr̄ pluri mū hoc fit ob aliquam sup̄stitiosam obſuantiam q̄ oīno p̄hibet. **Sciendum** t̄m q̄ a transgressione voto: potest de iure p̄muni et p̄suetudine p̄fessor absoluere. quia non est de casib̄ refuatis. **Secus** quo ad p̄mutatōz vel dispensatōz: vt dictum est.

Votū sexto quod sol

Vnitur p̄ ingressum religiōis. **Et** generalit̄ q̄d omne votū. sine terre sancte. siue aliud p̄mutari p̄ in votū religionis et sine arbitrio sup̄ioris. q̄ illud indubitat̄ melī est. et c. scripture. **Dicit** t̄m **R̄i.** in. iij. di. xxxviii. q̄ si aliq̄s rex vel impator voueret q̄ vsq̄ ad trienniū vel septenniū militabit in terra sancta. et tenebit secum duo vel tria milia militum. vel vn̄ alius dux vel comes ex̄s dux totū exercitū cruce signatorū. et de ē abſtia desolaret exercitū veller religionē intrare. in hoc casu v̄i sum̄m p̄d̄nifer p̄sulēdus. **tertū** t̄m est q̄ psona mediocris absoluere p̄ religionis ingressum et p̄ p̄fessionem in ea.

Sz q̄d si q̄s vouit magnaz q̄ntitatē pecunie in subsidium tre sancte. nūq̄d liberat̄ e p̄ ingressū religiōis. **R̄.** fm̄ **Buil.** q̄uis si vouit ire libat̄ sit a labore eūdi v̄l aliū mittēdi si t̄m libat̄ e q̄ ad pecuniam quam vouit. nec p̄r tale votū p̄ aliū q̄ p̄ papaz solui vel p̄mutari.

Quid si q̄s p̄ p̄ie vel m̄re suscepit votū implendū. nūq̄d libat̄ e p̄ ingressū religiōis. **R̄.** fm̄ **tho.** in q̄libet. ex q̄ ingressus sufficit p̄ se. sufficit et p̄ p̄ie m̄re sua. et q̄uis in ingressu d̄ hoc nihil intēderit.

Quid si q̄s vouit magnā el̄m̄naz dare paup̄ib̄ in generali. vel etiam in sp̄ali. aut q̄ p̄strueret monasteriū. nūq̄d liberat̄ p̄ ingressum religiōis. **R̄.**

fm̄ Buil. Si ex tali p̄missiōe vel voto acq̄sita eēt actio alicui vel aliq̄b̄: q̄ forte donauit vel p̄misit eis: nō liberat̄ p̄ ingressum religiōis nisi de p̄sensu illoz. **secus** e si nulla e acq̄sita actio: q̄ nulli donauit nec p̄misit nec se aliq̄b̄ obligauit: s̄ t̄m deo: q̄ t̄m liberat̄ p̄ ingressū. d̄n̄ t̄m fiat aucte ep̄i. **De** hoc t̄m dicit̄ vt dictū e s̄. in. c. p̄cedēti fm̄ **Archi.** flo.

Quid aut̄ de eo cui p̄ p̄fessore imposta e penitētia eūdi ad terrā sanctā. nūquid ep̄us poterit d̄i sp̄s̄are. **R̄n.** **Danoz.** in. c. q̄ sup̄ bis. et̄ co. de m̄te **Jo. an.** q̄ aut talis penitētia fuit in iūcta p̄ subsidio terre sancte: et sol̄ papa p̄mittat. aut nō p̄ sb̄s̄ dio s̄ p̄ labore itineradi. et t̄m aut ip̄e emisit votū. et solus papa disp̄sat. **Aut** solū assumpsit signum p̄grinatōis: et pōt inferior disp̄sare. **Addē** t̄m p̄dictis q̄d notat **Lu. ro.** in suis singularib̄. q̄ si papa imponit penitētiā alicui trāsmutādo votū: q̄ ep̄us pōt illā penitētiāz cōmutare et alterare. et de hoc e glo. singularis in. c. t̄pa penitēdinis. xxvj. q. vij. **Et** fm̄ eūde **Ando.** et̄ ex. in. l. si q̄s libellos. l. d̄ ap. **Et** de illa glo. dicit **Lu.** q̄ lucrat̄ e duo birreta

Vrsura. I. Quid sit: **R̄n.** est lucrū ex mutuo pacto debitū vel exactū.

Vtrū sola spes v̄l intētio lucri faciat vsurā. **R̄n.** fm̄ **doct.** in. c. p̄suluit. extra eo. q̄ sic p̄ter. illū. **Q̄d** intelligit̄ doc. q̄ p̄ncipalit̄ eā mutuari ponit i expectatiōe lucri. al̄s nō mutatur et hac intētiōe ducit: et t̄m est vsura. **Si** aut̄ p̄ncipaliter moueret ex charitate ad mutuādū p̄rio. et t̄m secundario intēdit̄ q̄ ille ei aliq̄d retribuet: nō e viciōsum. lz minuat meritū. ar. lxxvij. di. in singularis lix. di. si officia. q̄ cū q̄s liberaliter mutuat: scire d̄z debitorē sibi n̄alit̄ esse ad antidota obligatū. et de testa. cū i officijs. nec tenet restituē id q̄d hoc casu grat̄ accepit a debitore s̄z cōiter doc. i. d. c. p̄suluit

Vtrū vsurari mentalis teneat ad restōez illi q̄d ei dat̄ liberalit̄ ab eo q̄ mutuū accepit. **R̄n.** fm̄ **R̄i.** in. iij. di. xv. q̄ aut talis vsurari signis v̄l cū locutiōib̄ p̄cedētib̄ vel seq̄ntib̄ insinuat mutuū accipiēti q̄ vult v̄l sortē. et p̄ hoc ille dat. et t̄m q̄d tenet accepit v̄l sortē. i. capitale: q̄ si refert q̄d ex eq̄pollētib̄ fiat. aut nullū p̄dictoz enenit: s̄ ille dedit liberalit̄ credēs se nō teneri: nec illū velle aliq̄d v̄l sortē. et t̄m dico q̄ nō tenet restituē. **Et** p̄ hoc facit q̄ i cōcedēdo magis attēdēda e volūtas p̄cedētis q̄ accipiētis. vt insti. d̄ ob. q̄ ex delic. naf. S. placuit. vbi d̄i q̄ si q̄s rē sibi cōmodatā credit iuito d̄no se p̄ctare: et d̄no volētē id fiat: nō p̄mittit̄ furtū. **Ecce** q̄ lz volūtas accipiētis sit viciōsa: t̄m v̄l cū tollit p̄ volūtatē d̄ni rei. **Ite** restō nō sit nisi d̄n̄ passio. et̄ de re. iur. reglā p̄ctū in. vj. s̄ talis nō e passus aliq̄d damnū cū ex mera volūtate dederit. igit̄ q̄ viciū e i sola volūtate ad purgatōez sufficit p̄trito. et̄ de sy. c. fi. **Et** hoc tenet **R̄i.** in. iij. di. **Sir.** d̄ se. et̄ **Seco.** i. iij. di. xv. et mlti alij doc. moderni. et fm̄ tenētes h̄ac opi. nō ob. l. si ego. ff. si cer. pe. vbi dicitur q̄ si volui tibi rem donare: et tu credebas tibi eam mutuo dari: non effiat tua ante cōsumptionem: q̄ hic intentio recipiētis et concedentis discordant: sed in casu n̄fo p̄cordat. **Ite** nō obstat

Usura. 1.

c. psuluit. extra eo. q. loquit. qm ptra libera voluta-
tem debitoris pmittit usura. ideo ibi dat restitu-
tio. **Panoz.** tm in dicto. c. psuluit. p. **No.** 7 **Inno.**
cōcludit q. adept' lucru ex mutuo cū intētiōe de-
pauata teneat restituē i foro aie: nec sufficit solum
agere penitētiā: licz aliud sit i symonia metali. **In-**
fert etiā Panoz. aliud singulare. q. libera donatio
creditoris facta occasiōe mutui: nō pdest ipi credi-
tori hūi intētiōe depauatā: vt q. al's non fuisset
mutuatur' nisi spasset aliqd inde pseq. 7 singula-
rit' fm **Panoz.** facit. d. c. psuluit. q. remissio usura-
rum etiā liberalit' facta ab eo q. soluit: nō pdest ipi
vsurario hūi mentē corruptā 7 ppositā non resti-
tuēdi. remissioe nō facta: qd ē 7 glo. in regula pec-
cati. de re. iur. li. vi. hec panoz. vtraq. opinio ē pro-
babilis. 7 qlibet hz. p se doc. solēnes. **Tū** sustinen-
do diffinitio ē s. posita vsure: alia opi. videt' pba-
bilior: q. alit' dicēdo nō saluaret' diffinitio vsure s.
posita q. dicit. q. vsura ē lucru ex mutuo: pacto de-
bitū vel exactū: h. in casu nro nō est pactio nec ex-
actio: 7 p pns ibi nō est vsura ad restōez obligans
q. uis ibi sit vsura mentalis ad penam peccati ob-
ligans.

¶ Quid autē de illo q. mutuat liberaliter sine intē-
tiōe aliqd recipiēdi. **In** teneat restituere qd ei dat'
vsura forte a debitorē: q. ideo dat: q. credebatur sic
vellet: vel vt mutuu plus teneret: v' vt al's libent'
mutuaret 7 h. mōi: **Rū** fm **Gul.** si pbabiliter credit
q. ex sola dilectiōe gratis ei dat: nō teneat. si vō cre-
dit: vel pbabiliter estimet q. p' mutuu acceptū: v'
vltet' retinēdū 7 h. mōi dederit: teneat. si in q. tū est
sa ce' locupletior: vel de extātib'. de psumptis vō
bonafide nō teneat. ff. de peti. here. l. vtrū. **In** bo-
na autē fide nō ē qm credit vel pbabiliter dubitat q.
nō p' merā dilectionē: h. p' dictas causas ei de-
dent fm eūde **Gul.** fac tū regulaz fm sūmissas.
q. nisi aliud appareat ex manifestis pieturis: p'su-
mit' mutuu accipiēs ea intētiōe dare: q. mutuu pre-
stans mutuauit. vñ si mutuauit ex charitate: p'su-
mit' illū dare ex charitate. **Nam** vnusq. p'sumit'
aliqd dare eo mō q. accepit. ff. mā. l. si vō nō remu-
nerādi. §. inde papinian'. vbi dicit q. qm aliqs rē
simpliciter pcedit: p'sumit' donare illi q. sibi pa' do-
nauerat. **Et** ex p'dictis pōt patere so. in frascripte
q'stionis quā ponit **Lau.** de ridol. in tractatu suo
de vsuris.

¶ Vtrū creditor cui ex charitate mutuati debitor
aliqd vsura forte ptulit. nō volūtariē h. coacte. puta
dubitās ne idiscret' reputet intātū q. aliū v' hūc
decetero nō iueniat mutuātē vel alia sibi cā: teneat
ad restōez. **Et** rñ det q. lz tuti' sit restituē. tm putat
q. si recepit pure: credēs donatū libe 7 nō vt vsurā
v' vt coacte donatū: nō teneat ad restōez. lz postea
sciat nō libalit' datū eē. **Et** q. n. tpe donatiōis hūit
bonā fidē: licite recepit. lz donās tali coactiōe du-
ctus dederit: 7 creditor nō hūit intētiōez tacitā vel
exp'ssam aliqd lucrādi. **Et** dicit semp sibi placuisse
opi. glo. in. c. vigilati. 7 in. c. si. eē d. p'scrip. f. q. mala
fides supueniēs p'scriptiōi pplete: nō facit quē ob-
noxii restōni. **Qd.** n. dī q. possessor malefidei v'lo
vūq. tpe nō p'scribit. v'z ē dū ē in cursu p'scribēdi

secus qm iam p'scripsit. **Naz** let' pōt facere de meo
tuum. quā opi. seq. **Jo.** **Goff.** **Vin.** 7 **Hofst.** **Qui**
Do. dīc q. si pura p'cia sua remanet lesa d. satisfi-
cere p'cie. lz sit pot' scrupulosa q. theologica. **Et**
hec opi. v' aliqūt corrigere opi. **Gul.** in. §. imedia
te pcedenti positam. **No.** etiam **Donal.** in sum.
q. si debitor creditorē volentē recipe pecuniā suaz
p'uenit muneribz gr̄is: rogans vt det dilatōez. p'p'
dilectōez. vel p'p' deū. 7 creditor recipiens munera
gr̄is respectu p'teriti t'pis non futuri. **Quis** postea
det indigēti beniuolam dilatōez. quā al's nō daret
si vidisset eum ingratū. dat dico pncipaliter p'p'
amiciciam vel p'p' deum. secundario vō p'p' gra-
titudinem debitoris. nō est vsura: dū mō gratis re-
cipiat 7 offerat.

¶ Vtrū mutuans possit nālem obligatōez. q. ei de-
bitor teneat ad antidota. deducere in ciuilē. i. in pa-
ctum. puta. **Putuo** tibi. x. 7 volo deducere in pa-
ctū vt teneat' alia vice tibi mutuare alia. x. **Rū.**
Panoz. in. d. c. psuluit. de mēte doc. q. nō lz. q. tūc
p'seqrer lucz. **Nam** ex illa obligatiōe naturali. nō
poteram te p'p'ellere. sec' vbi intēderet obligatio
ciuilis. **Licitum** tm est fm **Tho.** p. mutuo exigere
vel recipe recompenlatōez eoz q. pecunia nō mēa-
rant. v'p'uta. beniuolētiam 7 amorem ei' cui mu-
tuauit: nisi spes vltet' p'tendat pncipaliter. **Nam**
si vsura p'dicta mutuans intēderet pncipaliter lu-
crum: vsura esset. vbi gr̄a. **Putuo** impator' v'p' pa-
pe vel alteri. vt captata beniuolentia p'dictor' pos-
sum p'sequi aliqd beneficium vel castz 7 silita. tunc
vtrūq. vsura foret fm **Job.** cal. **Possum** tm optare
vt comodat' tibi libz 7 h. mōi. q. p'munit' int' anu-
cos gratis pcedunt. **Et** ex p'dictis p'z q. mutuās
non p't recipe vsura forte m fūciū facti vel vbi p'p'
ta. q. tibi remutuet. vel p. me pat' ocinē. vel intē-
cedat. roget. vel instruat. vel aliqd tibi scribat. v'
qd'cunq. aliud qd pecunia estimari possit. **Nota**
tm fm **Lau.** de ridol. q. lz tibi mutuare ei cui in-
iurias intulit: vt tibi peat: nec me p'sequat. q. cu-
cunq. licet redimere veratōez suam. eē de sy. c. dile-
ctus. el. j. siue hoc fiat cum pacto. vt tibi remittat
iniuriam. vel etiā sine pacto. h. hac spe ductus p-
mario. non autem p'p' charitatem. **Non** ob. si
dicas q. dedi cām edicto: ergo nō possum redime-
re veratōem: quia 7 si peccauerim iniuriando. pec-
cat etiam ille in vindicādo. **P'eterea** huic nihil lu-
cri p'uenit: h. solum damnum qd me subire facit
p'p' timorē vindicte. q. forte oportet me subire ex-
p'elas. p'p' famulos q. oz me tenē armatos. p'p' h.
¶ Quid at si tibi debes. x. q. nō possum recupe-
re. 7 mutuo tibi alia. x. tali pacto. vt optie satides
q. j. certū t'pus solues. **xx.** **An** sit vsura. **Rū.** **Do.**
q. nō. q. nihil accrescit.

¶ Quare est p'ctm accipe vsurā. **R.** q. **Tho.** 7 pa-
noz. sup. rñd. de vsur. q. accipe lucz. p. pecunia mu-
tuata est fm se iniustū: q. vendit id qd nō est. **Ad**
cui' intelligentiam sciendum q. vsura solum p'si-
tit in his vbi repit mutuu v'z vel interpretatū fm
q'dā. **Mutuū** vō p'sistit in his q. sunt triplicis ge-
ner'. **Naz** q. daz p'sistit i nūero. vt pecunia. q. dā ut
pōdere. vt argētū 7 aurū. q. daz in mēsurā. vt tritē.

em z vinu. In alijs do rebz non pot p'sistere ma-
 tuu. Rō est. qz in mutuo trāfferē dñum rei muta-
 ate. unde d: mutuū: qz de meo tuū. vt. l. ij. ff. si cer-
 pe. Recipiens vo mutuū nō tenet restituere sub
 idēpitate eiusdem spā. qvz plurimū ista q mutu-
 ant psumūt vsu. h tenet restituere tantū dē sub cer-
 titudie eiusdē valoris. l. cū qd. z. l. vinū. ff. si cer. pe.
 Certitudo at valoris nō p't hū in alijs rebz nō p'si-
 stentibz in nūero. pōdere vel mēsurā. qz impossibile
 eēt vnū equū repire eiusdē valoris e' ē ali'. h in pe-
 cunijs z alijs p'sistentibz in nūero. pōdere vel mē-
 surā p't hū certitudo. Quare at p'sistat vsura i his
 tm: est qz in bis trāfferē dñum. z vsus rei nō est se-
 pat' a p'sumptōe ipsi' rei. nam ipsaz vsus ē eaz cō-
 sumptio. sic vinū p'sumim' ad potū. z panes ad ci-
 bum. vñ in talibz nō dz seorsum p'putari vsus rei
 a re ipsa. h cuiusqz pcedit vsus: ex hoc ipso pcedit
 res. Si q's vo seorsum vēdēt vinū. z seorsum vsuz
 vini: vēdēt eandē rē bis. vel vēdēt illud qd nō ē.
 vñ manifeste p iniusticiā peccaret. z sili rōe iniusti-
 ciaz p'mittit q mutuat vinū. aut triticū. petēs sibi
 duas recōpētiōes. vnā qdēz restōem eq̄lis rei. ali-
 am vo p'cium vsus: qd vsura dī. Quedaz vo sunt
 qz vsus nō est ipsa rei p'sumptio: sic vsus dom' ē
 inhabitatio nō at dissipatio. z iō in talibz: seorsum p't
 vtrūqz pcedi. puta. cū q's dicit alteri dñum dom'
 refuato sibi vsu ad aliqd tps. vel ecōuerso. cū q's
 pcedit alicui vsu dom'. refuato sibi dñio. z p't
 hoc hō licite p't accipe p'cium. p vsu dom'. z p'ter b'
 petere domū comodatā. sic p'tz in p'ductōe z loca-
 tiōe dom'. Pecunia at fm p'bm p'ncipalr inuēta
 est ad p'mutatōes faciēdas. z ita p'p' z p'ncipalis
 vsus pecunie est ipsi' p'sumptio siue distractio fm
 q' in p'mutatōe expēdit. z p't hoc fm se ē illicitū. p
 vsu pecunie mutuate accipe p'cium: qd dī vsura.
 Et sicut alia iniuste acq'sita tenet homo restituere
 ita pecuniam quam p vsurā accepit. qz aut lex mo-
 sayca pcessit iudeis accipe vsuram a gentibz p'mis-
 sū fuit ad vitandū maius malū. l. ne a iudeis deū
 colentibz vsurā accipent. p't auariciā cui erāt dedi-
 ti. Et addit Vl. q' ista acceptio vsure a gētibz inf
 q's iudei hitabāt: pot' erat rei sue recuperatio q' vsu-
 ra. qz illa tota terra data fuit eis a dño.
 Quō at conati sunt aliq' pbare q' vsura nō esset
 pctm. Rñ. dicebant qdam sic. cū credito: mutuat
 pecuniam suaz: debito: obligat ei ad recōpensā.
 eē de testa. cū in officijs. q' z hanc obligatōz p't cre-
 ditor: deducere in pactū. v' saltē spare ei' effectū
 h vt dictum est s. hoc non valet. Et q'cunqz p'rina-
 citer hoc teneret esset hereticus. vt in cle. ex graui.
 extra eo.
 Quid de legibz illis que p'mittunt vsuras. Rñ.
 breuiter non valent. quia sunt p'hibite nouo z ve-
 teri testamento. z auctoritate dei qui est super om-
 nes leges. extra eo. quia in omnibz. Et Bar. in au-
 ten. ad hec. l. de vsur. dicit q' vere non potest ne-
 gari quin vsure de iure civili sint p'misse. licet p-
 mitti non potuerint. nec p'terea imperator fuit he-
 reticus. quia sicut Moyses p'ter duriciam popu-
 li p'misit vsuras z diuortium: sic imperator p'mi-
 sit vsuras. Ille tamen leges que p'mittunt vsu-

ras erigi ratōne interesse vel more: stare possunt si
 recte intelligunt.
 Quid mutuans pecuniam rustico: vt labore
 possessionē eius sit censend' vsurari? Rñ. Lau.
 fm magistrū Greg. de arimino q' nō: si nihilomi-
 nus de fructu illaz possessionū dicto rustico satis-
 facit: vel ei aliter iustū precii tribuit opaz suarum
 nō obstat q' dñs intēdat sibi opas p'stari per colo-
 nos rōne mutui. z coloni eadē rōne ipas exhibēt.
 als nō exhibitari. z sic p'ter mutū dñs lucrū p'ci-
 put z colonus p'dit: qz hoc nō est verū. Naz licz sic
 mutuatibz exhibeant ope a colonis. ille tamē ope
 nō cedūt lucro domini: cū illas iusto precio emat:
 sed si quid de iusto p'cio opaz dñs detraheret. p't
 mutuu: aut si p'ter opas iusto p'cio emptas aliq's
 alias a rustico exigeret: tūc eēt vsura.
 Quero. Done q' quis mutuat pecuniā. z vt
 vadat ad molendinū vel furnū suuz: vel vt intret
 scholas suas. als nō mutuatur? an sit vsura? Re-
 spōdit Jo. cal. in. c. fi. extra eo. q' si ex hoc recipit cō-
 modū v' vtilitatē que possit pecunia extimari: est
 vsurari? z tenet ad restitutionē. Et nō intelligo d'
 mercede quā accepit p labore: quā etiā accipet als
 sed de vtilitate quā hz als. puta qz ex hoc molēdi-
 num vel furnū vel schole sue. habēt maiore pcur-
 sum z efficitur doctor: maioris fame. z hz maiores
 causas p manibus. v' ex hoc ampliā sibi salariū.
 ista em hū possunt pecunia extimari. videlicz tan-
 tū quātū reputat sibi vel reputare dz illud cōmo-
 dū vel honore p'ter hoc q'. iuit ad molendinū
 vel furnū: vel intrauit scholas suas. z nō fecisset si
 pecuniā nō mutuasset. Et panoz. in. d. c. fi. dicit q'
 talis pecunia paup'bz ē erogāda: qz ab illis quibz
 mutauerūt nō extorserūt istā pecuniā. Alij vo di-
 cūt nō irrationabilē q' tales nō tenent ad restōez
 in aliquo: si mutuū accipiētes i aliquo nō sunt dā-
 nificati. z talis ablatio libertatis p' nullo extimā-
 da videt quo ad restōez: qñ ex eius adēptiōe nul-
 lū securū ē damnū: in cui' recōpensatōez restitutō
 faciēda est. extra de iniur. c. fi. z iō si mutuo accipi-
 ens nō dānificat: nō p'mittit vsura cū etiā p mu-
 tuo possit aliqd recipi qd non mēsurat pecunia. z
 multomin' p'mittit vsura si mutuū accipiēs nō dā-
 nificet: nec obliget ad molēdū v' ad intrādū scho-
 las: h solū mutuū accipiat retinēdū quicqz ad mo-
 lēdinū mutuāt' moluerit v' intrauerit scholae do-
 ctoris. Et cōiter sic fit: vt scholares quicūqz volue-
 rint possint se liberare ad libitū suū. z ipsi scholares
 p' nullo reputāt talē adēptōez libertatē. z iō imi-
 me doc. tenent ad restōez. Idē d' alijs s. dictis. nā
 in oibz p'dictis casibz vel sibi videt pot' graua-
 ri p'ditio mutuat' q' recipiētis. Idē dic de eo quē
 vt trahat homies ad apothecā suā dat dilationēz
 solutiōis emētibus: dñ tamē p'ter hoc carius res
 suas nō vendat.
 Quid si molendinar' donat mibi pecuniā vt
 vadā pot' ad suū molēdinū q' vicinor. z tamē si
 alio inissem tm labore habuisset z tm de p'liōe sol-
 uissem. nūqd cōmittā vsurā? Dicit Jo. an. i mer-
 cu. sup regula pctm. q' nō: cū vsura materialit' ge-
 neret de ipso mutuo. b aut nullū mutuū intuenit.

¶ Quid an p deposito pecunie absq intēione
lucri inde habēdi tradito ac deinde recepto: liceat
postmodū ab eo apud quē fuit depositū accipe p
hoc depositōe aliqd donū. Ad hoc rūdet. s. Ber.
q cū receptor z custoditor depositi fuit i hoc ipsi
deponēti pot? q ecōverso. nō videt q rōne depo
siti in q tū depositū intendat sibi dare aliqd donū.
vnd videt q hoc faciat qz isto deposito vt mutuo
vlus ē. si tū pcurrerēt in tali dono. s. q deponēs n̄
deposuerit sub spē mutui: nec hēbat intēionē cō
sequēdi aliquā utilitatē. z vltra hoc depositi custo
ditor: diceret expsse q nō dat illud. rōne mutui vel
depositi facti seu fiēdi: siue spati. nec vlus ē illo vt
mutuo: nec sic vti talibz depositis psuenerit: tūc p̄su
mēdū est si ē fide dign? z verax qz dat gratis sub
sequēs donū: cōmuniter tamen res suspecta est et
habet speciē mali.

¶ Done q debitor vsurarij socio suo pecuniā mu
tuauit: eo videlicz pacto q ipse vsurario restituat
fontē z vsuras inde currētes. querit nūc si talis mu
tuās secūdo vsurari? dici possit. Jo. cal. in. c. fi. ex
eo. sic distinguit. q aut talis secūdo mutuās socio
sub dicto pacto oīno intēdebat tūc satisfacc vsura
rio creditor suo de pecunia illa sic secūdo: deō suo
focio mutuata: aut nō. In pmo casu nec vsurari?
ē nec peccat: qz h nō fit stipulatio vt vsurari? h vt
vntitē damniū: nec sibi aliqd crescit. nō eqdē tene
bat cū dāno suo socio subuenire. xxij. q. v. si nō li
cet. Preterea satis incōueniens videret q postq
vsurari? q recepit vsuras inde currētes ad restōez
tēnet. q iste etiā tēnet q id facit solū vt socio p
lit z sine qcūq utilitate vt dictū ē. In secūdo at ca
su: qz tūc nō intēdebat h secūdo mutuās satisfacc
dicto vsurario suo creditor pmit? mutuāti: cū tūc
essent rōnes iā dicte: talis peccabit. z si vsuras re
cepit tēnet restituere. fm Jo. Cal. Que opi. placet
san. Ber. Archi. vō. xiiij. q. iij. c. vsura. tenet p̄mū.
Icz q n̄ teneat ad restōez. Naz ex tali mutuo nihil
pcepit creditor: q nō p̄t dici vsurari? z qz stipulē
sibi reddi: h nō fac sub noie vsuraz: h interesse: qz
nihil accrescit sibi. xiiij. q. iij. pleriq. Itē si solmisset
p utilitate focij iā possz ab illo recipere fontē z vsuras
et de fideius. c. puenit. q multo fontē poterit retinē
i hoc casu z se p exceptōez tueri. Preterea pinde ē
ac si illi? noie: ac p illo h vsura a tali creditore mu
tuū accepisset. z ipse mō sibi eo pacto pecuniā tra
didit: ratū habuisset. p hoc facit d eo q mutuāt cō
rati: cū pacto q durāte debito nō teneat ad colle
ctas. nā talis nō ē vsurari? qz luerū non capit: licz
damniū euitet. Et hoc intelligunt quidā si collecte
sunt iniuste. secus si iuste. Sed Spe. in titulo de
vsuris. tenet indistincte siue sint iuste: siue iniuste
q liceat. Jo. autem an. z Butri. dicūt verum esse
dictū Spe. qz collecta esset incerta: z sic onus esset
extraordinariū: sed si esset ordinariū z certū secus
esset. Et q in p̄dicto casu liceat. patet qz remittere
idē est qd donare. vt in. l. si q obligatiōe. de. re. iij.
z in. c. veniēs. el. j. de testi. iucta glo.

¶ Quid si cum vellem emere vsq ad certū tēpus
terram valentē singulis annis. x. lib. in redditu: et
fecisti me cessare a tali emptione: et tibi mutuare

illam pecuniam qua volebam emere illam terram
z ego dico q p̄tētor mutuare cū hoc pacto q te
nearis mihi dare singulo anno tantū q̄ntum eēt
fruct? illi? possessiōis si emissem. an sit vsura. Rū.
Donal. q nō. dūmō p̄t p̄ctus emptōz fuisse li
citus si fecissem. als sec? deductis tū sumptibz: la
bore. z etiam piculo si qd eēt. sic lz rōne intesse. vi
de de hoc pulcre. s. Societas. q. xxij.

¶ Et p̄dicta p̄t qd dōm ad. q. Done hēbaz pe
cuniam z volebā ire ad nūdinaz: ibi merces emē
z ad alium locū deferre z fuare certo tpe vt lucra
rer. tu indigens. istā pecuniā recipis mutuo. offe
rens te patū restituere cū lucro spato in tmio z lo
co. an sit vsura. Anno. in. c. fi. et. e. diē q putat hūc
p̄ctum vsurariū. nec scit q̄l? possit excusari. Ray.
vō z Jo. dicūt q talis ē mihi obligat? q ad intes
se lucri qd factur? erā verisil? ex pecunia: dūmō nil
fiat in fraudē vsuraz. z dūmō nō psuenerim pecu
niam dare ad vsurā. Jo. an. in. d. c. fi. diē hoc deū

¶ Do. pcedere post pmissam moram: h ante morā
non: qz ibi nullū est intesse. als vsurari? staret par
rat? cū capello z calcaribz: dicēs se ad nūdinaz vel
le ire. Jo. de li. tenet cū Do. dūmō nō fiat in frau
dem. Donal. in sum. tenet q nō sit vsura: si reci
pio cū lucro spato. qz illud recipiē rōe intesse. Idē
tenet Panoz. in. d. c. fi. vbi ex dictis Jo. an. infert
vñū notabile. v. q. et iā in p̄ctū mutui possit peti
post moram intesse lucri verisil? cessantis. h an a
p̄ncipio possit bñ ista ratio. possit forte dici q vbi
mutuans bona intentōe duceret. z pot? mutuat
vt fuit amico qz in fraudem. q tūc excuset a pec
cato. licet alia opinio sit tutior qd no. quia facit ad
multa.

¶ Subnectit Panoz. aliam. q. q̄tidianam. Done
qs hz merces hic. quas intendit deferre ad aliam
regionem z vendere. p maiorē p̄cio. aliis p̄p̄t hic
z offert idem p̄cium: qd hñe possit in loco destina
to. nun qd liceat facere hunc p̄ctum. Anno. diē q
sic. dūmō p̄putatis piculis z labore nō accipiat vl
tra id qd in loco in q erat venditurus verisil? lu
craturus fuisset. Nam sicut rōne t̄pis excusat q
vendit merces plus q valeat. vt in. d. c. fi. in si. ita
rōne loci. Do. inclināt in p̄uam sniam. mouet. qz
non sine magna necessitate iste inducēt ad emen
cum z ille subisset labores in itinere: z forte perdi
disset. Jo. an. diē q aut p̄cium soluit de p̄nti. z tūc
p̄ctus est licit? qz forte ad alium locū volebat de
ferre. Aut differēt solutio p̄cij. z tunc. pcedit opi.
Do. p̄t dici q etiā hoc vltimo casu vbi cessaret
fraus. pcedat adhuc opinio Anno. qz forte vult de
ferre ad locū. vbi forte mai? lucz spat. Item ex q̄l
le nō erat hic venditur? p isto p̄cio: satis excusat.
hec Panoz.

¶ Vt in aliquibz casibz liceat recipere aliqd v
tra fontem vel erigere. Rū. Pir. li. iij. q non. qd ē
vex generaliter. qz vsuram vtriusqz testamēti pa
gia detestat. vñ p redimenda vita captiui nunq
pōt vsura exerceri. extra. eo. c. super eo. Fallit tamē
in quibusdam casibz rōne interesse: aut hmōi. q
in his versibus continent. Feuda. fideiussoz. pro
dote. stipēdia deri. Penititio. fructus. cui vellet

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

iure nocere. **V**ides sub dubio: p̄cip̄ p̄ tpa soluc̄s.
Pena. nec in fraudē. lex p̄missoria. grat̄. **D**ans so
 cius p̄pa. p̄ forte. m̄ois dat̄ istis. **F**euda. **P**am?
 casus ē q̄ ecclia accipit in pigre a vasallo s̄no feu
 dū qd̄ tener ab eadē. tūc ei ecclia nō tenet p̄putare
 in sortē fruct̄. Ita tñ q̄ vasall̄ interi nō remane
 at obligat̄ p̄ feudo ad seruitiū faciendū. extra de
 feu. c. j. Et ibi dic̄ panoz. de mente **D**o. fm̄ lec. cōi
 orem q̄ hoc p̄cedit ex nā fendi. **M**ā cū d̄m̄m̄ di
 rectā maneat penes d̄m̄m̄ si vtile redit ad eū ex v
 luntate vasalli pigrantis; solidat̄ ip̄m d̄m̄m̄ vti
 le; seu vsufruct̄; nō ex aliena re; h̄ ex p̄ria. **M**ā et
 vasall̄ interi libat̄ ab obligatōne q̄ tenet domino.
Dissoluit̄ q̄ interi; seu suspendit̄ obligatio int̄ eos
 p̄tracta. Et hec rō facit vt idem sit in laico.
Sz qd̄ si vasall̄ velle de seruire ecclie ad hoc vt
 p̄p̄naret̄ fruct̄ in sortē; **S**lo. in. d. c. j. dic̄ q̄ i hoc
 casu nō est audiend̄. **H**oc intelligit̄ panoz. verū
 d̄no p̄tradicente. **M**ā fm̄ **D**o. si d̄m̄s recipit inte
 rim seruitiū; tacite v̄i renūciare huic iuri nisi p̄e
 stetur. ar. c. cum **D**. de p̄stitu.
Quid aut̄ de emphiteota? **D**o. dic̄ q̄ dissile est
 q̄ nō ita gratuite recipit sic vasall̄; cuz p̄ introitu
 donauerit certā pecunie quātitatē vel dic̄ papā sup
 hoc p̄sulendum. **I**n hoc etiam residet **J**o. an. in. c.
J. defen.
Quid d̄ vsufructuario? **D**o. dic̄ q̄ si h̄z cāz libe
 ram a p̄rietario idēz v̄i. als̄ p̄tra. **R**ay. etiā notat
 q̄ quidā voluit hoc p̄uilegiū extendere ad colō
 nias z male; q̄ in collonijs hoc p̄uilegiū. non in
 uenitur expressum.
Fideiussoz. **I**ste casus ē rōne interesse; vt cū fide
 iussoz. p̄ defectu debitoris p̄pulsus ē creditor solue
 capitale z vsurā; tūc ei fideiussoz. p̄t recipere v̄trūq̄;
 q̄ fuan̄ d̄z indēnis. z nō solū p̄petet fideiussoz. vsu
 ras; h̄ et oīa dāna q̄ occasione talis debiti de neces
 sitate h̄uit solue creditor. extra de fideius. c. j. z. ij. z
 istō interesse fm̄. d. an. nō solū p̄trabat̄ in hoc casu
 circa dānuz emergēs; h̄ etiā circa lucz cessans. **D**e
 mā fideiussoz. vide s̄. Restitutio. iij.
Pro dote. **M**ā marit̄ recipēs pign̄ p̄ dote. p̄
 missa; nō tenet fruct̄ in sortē p̄putare. vt i. c. salu
 briter. extra. e. Et dic̄ ibi panoz. q̄ alibi non. p̄ba.
Et fm̄. d. an. de bu. q̄ tuoz. s̄. necessaria. **P**rimo. q̄
 marit̄ sustineat onera m̄fionij. **S**ecdo. q̄ onera il
 la sint certa. z sic nō poterit fruct̄ retine cū sorte vl
 tra debitā quātitatē onerz; q̄cā cessante; cessat effe
 ctus. **T**ercio. q̄ fruct̄ subiciant̄ fortune. v̄n si ge
 ner. p̄ dote soluēda; certa die recipiat cantōez z p̄
 missionē cū pacto q̄ interi certa quātitas deat sol
 ui p̄ oneribz m̄fionij supponādis; talis p̄uentio ē
 vsuraria. **N**ec ob. d. c. salubr̄. q̄ loquit̄ de fructu
 submissio fortune; q̄ dic̄ q̄ p̄ pigre data est posses
 sio. **I**dē v̄t tenere **J**o. an. dicēs q̄ q̄ dic̄ alr̄ hūc ca
 sum licitū; d̄z allare casuz exp̄ssuz. **M**ā nō h̄m̄ in
 iure nisi illū tex. q̄ loquit̄ in fructibz possessionis q̄
 subiciunt̄ d̄no iudicio. z sic nō est lucz certū; quā
 poterit esse q̄ nihil p̄cipiet ex possessionibz. **S**ec̄ q̄
 ex pacto qd̄ certuz recipit. **N**ec ob. si dicēs hoc p̄
 mittendū vt marit̄ possit sustinere onera m̄fionij
 q̄ r̄det̄ p̄ id qd̄ h̄r̄ in. c. p̄ vias. extra de do. inter

vi. z vt. l. q̄ ipsa dos d̄z deponi apud mercatorem
 vt ex honesto lucro possit sustinere onera m̄fionij
Quarto. requirit̄ q̄ dos sit simplr̄. p̄missa. **M**ā si
 gener pacisceret de recipiēda dote ad certū termi
 nū z interi p̄cipet fruct̄; d̄cti fruct̄ p̄puraret̄ i sor
 tem; q̄ interesse nō p̄t deberi an̄ moīa; q̄ nō p̄t ad
 esse durate termino. ideo dicat gener socero. **E**go
 sustines onera m̄fionij da dote. z si socer dicat nō
 possunt; tūc gener dicat. sustineas saltē onera m̄fio
 nij. z sic poterit gener dictos fruct̄ facere suos
 tanq̄ interesse; d̄m̄o onera m̄fionij sint certa; vt
 d̄cti est. **S**z panoz. dic̄. d. An. nō vidisse **C**al. qui
 dic̄ q̄ l̄z opi. **J**o. an. sit tutior. **P**ria tñ v̄t esse venoz
 vt a p̄ncipio possit p̄ueniri cum socero; vt v̄t d̄z
 gener certos denarios p̄ libra q̄libet m̄se. **M**ā
 sic p̄ dilata dote lucrificat marit̄ fruct̄ rei pigrate
 ita d̄z posse licite aliqd̄ recipere donec dos fuerit sibi
 soluta. **N**ec ob. motuū **J**o. an. qm̄. d. c. salubr̄iter.
 loquit̄ indistincte; vt lucrēt fruct̄ possessionis. **E**t
 qm̄. tales fruct̄ s̄t certi; vt q̄ ē dom̄ solita locari;
 vel possessio ad fictū p̄cedi. **E**t panoz. p̄cludēdo di
 cit q̄ ant̄ a p̄ncipio dat̄ fuit termin̄ ad dotē p̄sol
 uendā; nō interueniēte pacto interueniētis pigri.
 l̄z ex postfacto pign̄ fuerit traditū. z tūc nihil p̄t
 gener p̄seq̄. **M**ā sic p̄t vxorē sine dote ducē; z d̄. p̄
 prio tenet alere. vt i. d. c. p̄ vias. ita potuit traducē
 vxorē dato termino ad dotē p̄soluendā. h̄ si a p̄nci
 pio interuenit datio pigris; tūc credit opi. d. an. n̄
 p̄cedere; q̄ gener recipiēdo pign̄; v̄t p̄sus au
 ctontate. d. c. salubr̄iter. et recepisse pign̄ vt lucrēt
 fruct̄ in p̄pensatōz dot̄ dilate. **E**t et putat panoz.
 p̄t d̄m̄ est q̄ a p̄ncipio possit p̄uenire cū socero
 de p̄sequēdo aliqd̄ annuatū vsq̄ ad solutōez dotis.
 d̄m̄o sit h̄o solit̄ mercari; vel deponere pecuniaz
 apud mercatōz; cū istud nō capiat p̄ mutuo; nec
 p̄ dilatōe data; h̄ vt sustineat onera m̄fionij. et sic
 capit pot̄ vt interesse. **Q**uidā et ad. d. c. salubr̄if.
 r̄ident q̄ ibi narrat̄ facti p̄tingētia; q̄ papa fuit q̄
 situs de possessione z de ea respondit. **I**dē dixisset
 si fuisset q̄ situs de pecunia.
Et ex p̄dictis p̄z qd̄ dicendū ad q̄onem. **Q**uid
 si marit̄ p̄cipiat fruct̄ rei dotalis anteq̄ sustineat
 onera m̄fionij. **A**n cedat lucro mariti? **R**ū. p̄ p̄di
 eta q̄ nō; h̄ debent accrescere dote; vel dotati. ff. de
 vsur. l. videam̄. el. ij. §. ante m̄fionij. **E**t gl. in. d.
 c. salubr̄iter. dic̄ q̄ debet restitui mulieri. **F**acit etiā
 ratio. d. c. salubr̄iter. q̄ p̄pter onera m̄fionij cedūt
 sibi feuctus. v̄nde ex q̄ non sustinet onera matri
 monij nec fructus habebit.
Quero qd̄ si gener possessionem sibi obligatam
 cū omī inf̄ qd̄ ibi h̄z p̄cedit alteri recepta ab eo sū
 ma pecunie q̄ p̄missa fuerat p̄ dote. **M**ā qd̄ iste ali
 recipēs talē possessionē poterit lucrificē fruct̄ p̄
 ceptos; vsq̄ dum soluta fuerit ei pecunia p̄dicta; sic
 poterat gener. **A**d hoc r̄idet **R**od. q̄ si gener aio
 donādi trāsfert ius totū qd̄ h̄z in pigre in tales. et
 hoc facit n̄ p̄ pecuniā quā recipit ab eo; h̄ p̄pter
 amicitia z affectōez; vel q̄ als̄ est sibi p̄iunct̄. z il
 le amicus n̄erat sibi pecuniā; non eā lucranda
 fructuū; h̄ p̄pter charitatē z amicitie grāz; tūc non
 est usura; q̄ nō est ibi vera rō mutui. abolec̄ vo v̄t
 v̄v

eum vsure q; gener decessit sibi ins qd h3 in posses
sione. 7 p ois donat sibi fructus qd ipse pt pape.
h3 si tñ deductu sit in pactu q; gener teneat nune
ranti reddere pecuniã. si ille voluerit recipere tunc
vsura est: si numerans pecuniãz vellet lucrifacere
fructus. 7 ppter hoc mutuauit. *Coeor. Gal. Idem
Gul. 7 Mohal.*

Alia qd circa dotem. Pone heredes mariti hñt
pauilegiu q; n teneant infra anu restituere dotẽ. s.
si dos pñstitit in rebus mobilibus. *A. de rei. vr. ac. l. vni
ca. Recipiunt fructus p anu 7 alimentat vxores olim
defuncti cui successerunt. An qd gaudet isto pri
uilegio. q; n pputent fructus in sorte vigore. d. c. sa
lubiter. Ri. nò gaudet. q; stati pnt se liberare h3
Dost. 7 Jo. an. in. d. c. salubiter. Preterea soluto
mitionio desinit esse dos: nec ampli onera mitionio
nij supportant. Idem dicit *Inno. ibidem:* q; pauile
giu non durat nisi durante oneribus mitionij. Et
rò est diuersa a prior casu: q; pnt hñdes statẽ redde
re rem pigratã vxori olim defuncti: qd nò poterat
maritui cui incubebat onera mitionij supportare.
Idem panor. ibi. Nota tñ de eo qd dem est q; si se
res mobiles: hñdes tenent restituere p annuz zc.
q; 7 ad ipsas res mobiles non sint in mora: nisi
p annu: tñ fructus earum res qd habuerunt infra anu
p anu cũ ipsis rebus restituere tenent. *fm Sak. et
Ang. in. S. ex actio. in. d. l. vnica. Et intellige i fru
ctibus qui ex rebus pdictis pueniunt. non ex indu
stria: quia si cum pecunia lucrati fuissent non tenē
tur restituere lucrum.**

Sz pone q; hñdes dāt possessionẽ mulieri in pi
gnus p dote restituenda. An mulier talis possessionis
fructus lucrifaciat: vel teneat pputare in sorte. *Ri.
In. in. d. c. salubiter. dic q; fructus pputabunt in
sorte. Idem Do. Jo. an. 7 Jo. de li. et dant caute
laz q; mulier sit discreta 7 cautã: ne recipiat re obli
gatam sub pignore: hñ illa vendi faciat vel recipiat
eã in solutu. ff. de re iud. l. ad iud. pio. Als fructus
rei in pignus accepte extenuabunt dotẽ. 7 pputabunt
tur in sortez. vt in. c. illo vos. de pig. *Archi. tñ. f. in
sum. dic q; vbi violenter detineret dos ab heredi
bus nec mulier posset se inuare: q; non fieret iusticia
pp potentia illor: tñ mulier licite recipit fructus
possessionis. vel pecuniam sine extenuatõe dotis.
Idem vñ dicendũ cũ heredes illi nò sine magno
hui detrimento restituere possent dotẽ q; est in pecu
nia: nec possessionẽ hñt quã ei assignet. Et bec mli
er ne nimis grauet eos dimittit penes eos ad tps
si illo intervallo recipit ab eis alimentã: cuz nò hñat
vnde aliunde viuat nò videt illicitum. nò em illud
recipit rone mutui: h rone interesse: q; si dotẽ hñet
inde viuaret emedo possessiones: vel exponendo
negotiatõni. secus aut dicenduz qñ hoc fieret ob
utilitatẽ vtriusq; s. vt illi magis possent lucrari: et
illa vt ex integro suo capitali lucrũ habeat. *hec
Archi. f. q; sunt valde notanda.***

Pone. Statutu dicitur vt soluto mitionio q; dicitur
heres mariti pstiterit in dote p soluenda: teneat cer
tum quid dare vxori relicte vt inde se possit alere.
Anquid valeat hoc statutũ: vt sic cum bona cõ
scientia mulier possit illud lucrum pperere: et hoc

accidit sepins in facto *Jo. de lig. in. cle. j. eo. t. vñ re
fert Panor. in. d. salubiter pcludit statutũ nò va
lere. eo q; soluto mitionio cessat cã sustinendi one
ra mitionij. Debet g mulier agere vt dos p soluat
Idem tenet *Amela. in. d. cle. et multi alij. et Da
theus in. d. cle. dicit q; taliter statuentes incidunt
in pensã illius cle. Sz panor. in. d. c. salubiter. dicit
q; p decisione bui. q; est examinada alia. q; videt
An qd heres mariti teneat alere vxore relictam
donec p soluat sibi dotem. Et sz sint opi. de hoc: ni
hilomin⁹ sibi placet illa opi. q; si vxor nò habz alia
bona dz ali ab herede mariti: etiã infra annum da
tum heredi ad dotem p soluendam. Et hanc opi.
tenent glo. 7 *Bar. in. d. S. exactio. 7 Spe. in. ti. q;
fi. sint. le. Hoc p supposito ad pmissam. q; dico q;
aut sumus in casu vbi vxor dz ali ab herede mari
ti. 7 tñc valet statutũ loco alimentor: decernẽ cer
tam quantitatẽ: cũ honest⁹ sit recipere quantitãtẽ: q;
alimentã minutatim accipere. Aut nò dz ali ab here
de mariti. 7 tñc secus. Et *Car. in. d. cle. etiã tenet
q; tale statutũ vel psuetudo pòt tolerari: vt debe
ant alimenta tanq; interesse. 7 dicẽ se sic psuluisse. et
etiã refert hoc statutũ esse padue. s. vt soluto mitionio
nisi: dos nò restituit infra annu tenet nò soluẽs
ad dandũ. x. p. l. in anno.****

Spendia cleri. Alius casus est in casu stipen
dij clericali. vtputa. Clerico assignata est res ec
clesie. p suo beneficio h3 possessionẽ eiusdẽ rei. licet
vsurpauit possessionẽ ei⁹. Clerico redimit a pdicto
laico dictam possessionẽ sub noie pignoris. Queri
tur an fructus p clerico pcepti ex eadem possessione
rei sibi debite debeant pputari in sorte: *Rñde
tur q; non ex eo q; de re sibi debita pcepit fructus
quali de suo: casus est in. c. j. extra eo. Silis casus e
in. c. pquestus. eo. ti. Sile etiã est in decimis. vt in
c. si. extra de deci. Nam si miles iniuste detinet de
cimas. nec pòt ecclesia eas aliter recupare nisi sub
noie pignoris: talis clericus nò tenet fructus com
putare in sortem: q; de re ad se licite pimente per
cipit fructus. Siliter recipi possunt in pignore q;
cunq; alie possessiones a quocũq; violenter et in
iuste detinent. *Hoc idem intelligit Ray. de omi
bus possessionibus empĩ de illis fructibus iniuste p
ceptis. s. q; hmõs possessiones pnt recipi in pign⁹
fructibus nò pputat in sorte p iura pdicta.**

Venditio fructus. Et est qñ vendunt fructus
ad tps. vel si qd emat fructus castri vel ville: q; licet
plus satis accipiat de fructibus: q; fuerit p cium: nò
tñ tenet aliq d fructus vt dēdē rone incertitudinis.
extra eo. in cinitate. *Idem querit panor. ibi de no
tabili. q; nun qd sit licitũ dare alicui. l. vt ipse sin
gulis anis impetui: sine ad vitã suã et heredum
suor: det sibi certũ annuũ redditũ. vtputa. v. In
no. 7 Do. 7 cõiter doc. pcludit q; si sine iste an
nuus reddit⁹ pstituat in redditibus alicui⁹ fundi: si
ue domus: sine ex operis libere psonæ vel serui. q;
nò pòt hic dici q; sit vsura: cũ in veritate nò inter
ueniat mutuũ. unde nò est licitũ isti emptori petẽ
pau ad libitũ. Sicut. n. q; p emere libere totam
possessionẽ: vel cape possessionẽ in emphiteosim:
vel emere annuũ redditũ iam pstitutũ ab antiq;*

lat licitū est de nouo p̄stituerē. 7 emere. Nec ob. si dicat q̄ tractu tempis poterit iste p̄cipere plus q̄ sit p̄cū: q̄ hoc etiā p̄tingit in p̄ctu emptōis. 7 in p̄tractu emphiteoticario. Itē iste p̄tor: exponit se p̄iculo: q̄ forte ille venditor efficeret inops. Et per hoc nō ob. d. c. in ciuitate. nam ibi res erat de p̄nti 7 p̄cium dilatū. s̄ in. q. p̄posita res 7 p̄cū sunt in p̄ senti. Item hic nulla fraus est.

Done p̄stituit q̄s censum vni floreni in domo vēdit talē censum p. x. florenis adiecto pacto q̄ liceret ei redimere p̄ illis. x. florenis. valebat tū census ille. xx. flor. si vō p̄cio sine pacto libere vendetur: vel sub alijs verbis p̄stituit q̄s censum vnius marche in domo. vēdit censuz p. x. marchis. valebat tū census ille. xx. si vō p̄cio sine pacto libere vēderet. Nunq̄d p̄ctus ē licit⁹ vel ne? Rū. Jo. de li. q̄ si census p̄stituat nō habita relatione ad rez: vt q̄ obligo me tibi ad vniū florenū. q̄ mibi. x. das: 7 vendō tibi hoc ius p̄cipiendi nō relatum ad rez: tūc illicita est talis venditio. q̄ nō vendit ius: immo nūc de nouo oīe p̄tract⁹ fenerator⁹. xiiij. q. iij. pleriq̄. Sed q̄nq̄ p̄stituit census in re 7 vendit. 7 tūc aut erat p̄stitutus aū venditōez: 7 illud ius vēditur. 7 tūc ille p̄tract⁹ est licit⁹ de iure q̄ hic est ius vendibile. 7 h̄ etiā est p̄cū. Itud vey nisi dol⁹ interueniat 7 deceptio vltra dimidiā. ff. de mino. l. i. cāe. 7 de emp. 7 ven. cū dilecti. et. c. cū cā. Aut p̄stituit venditōis tpe iste census 7 vendit p̄. 7 tunc: aliq̄n census nō posset alr̄ h̄ri de re. Aliq̄n aut posset h̄ri. Primo casu: vt q̄ p̄stituo census domui d. x. cū nō possit p̄dnci nisi. p. v. tūc credo h̄ic cōtractum fraudulosum: et q̄ census iste alr̄ de re haberi nō posset: q̄ tūc surgit obligatō p̄sonalis. d. pig. illo vos. 7 de emp. 7 ven. ad nostrā. S; si posset haberi census de re: tūc puto licitū esse p̄tractuz. hoc verū q̄n nō est adiectū pactuz de retrouendendo. S; si esset adiectū pactū de retrouendendo: tunc si p̄o minozi p̄cio d; retrouendi: tunc si implicatur q̄ census p̄ceptus p̄p̄tē in sortē. 7 tūc credo vsurariū p̄tractū. d. c. illo vos. 7 d. c. ad nostrā. Sed si p̄ maiorē p̄cio: adhuc idem. Si vō p̄ eodem p̄cio tūc credo licitū esse p̄tractū. S; aliq̄n est dubium verisimilit̄ vtrū res valeat plus vel min⁹: 7 tūc credo licitū vt in. d. c. in ciuitate. 7 in. c. fi. extra eo. Si vō est talis de quo nō est dnbiū: tūc in foro p̄tentioso nō posset ex verbis p̄tract⁹ insurgere vsura: s; contrahens recurrat ad mentē suā. Idem tenet Lau. de ridol. Qd̄ aut̄ dictū est de dimidiā iusti p̄cij. p̄no. in. d. c. in ciuitate. fm Jo. cal. dicit q̄ iura p̄mittentia deceptōez vsq; ad dimidiā iusti p̄cij: debent intelligi q̄n deceptio venit re ipsa. secus autez vbi dolus dat cām p̄tractui: vel incidit in p̄ctum: q̄ tūc d; illud restitui: q̄ nō est verisimile q̄ ius canonicū instinctu sp̄s sancti p̄ditum: vt in. c. si q̄s diaconus. l. di. app̄ob̄et hanc deceptōez dolosaz. Ex hoc ḡ dicendū q̄ vbi ex p̄iecturis p̄t apparere d̄olo etiā ex p̄posito: p̄t p̄pelli etiā in foro p̄tentioso ad restitutōez illi⁹ q̄s habuit vltra iustum p̄cium. de deceptione ex proposito et re ipsa vide sup̄.

Emptio.

Querit vtrū. Done mutuan frumentuz: vt

reddatur mibi tantū de frumento. Tpe cōtract⁹ est vilissimum: s; tempe solutōis est carissimum. Nunquid salua p̄scia possim hoc frumentū recipere? Danoz. in. c. fi. extra eo. p̄cludit. q̄ aut duct⁹ bona p̄scia tibi mutuan. 7 tūc licet variet p̄cium: possum salua p̄scia recipere 7 tu reddere. Nā mutuan frumentū: ideo debeo etiā recipere frumentum eiusdem bonitatis intrinsece. l. cuz quid. ff. si cer. pe. Nam sic potuisset vilesceze ei⁹ p̄cium. secus si habuisses intentōez de p̄anata: q̄ mutuan frumentū antiquū: vt sic postea haberem nouū: 7 sic in meliori p̄cio. Alij aut̄ alr̄ distinguūt. q̄ aut est verisimile q̄ ipsa res mutuan nō erit p̄ciosior tempē solutōis. Aut de hoc p̄babiliter dubitat. et tūc nullū est viciū. ar. extra eo. c. fi. Aut est verisimile q̄ erit p̄ciosior: 7 tūc. aut creditor: nō erat seruaturus q̄ casu erit vsura. Aut erat seruatur⁹. 7 tūc aut creditor: aufert debitorū libertatē soluendi: et tūc est vsura: aut talē libertatē nō aufert: 7 tūc non est vsura. imo posset p̄mereri: si bona intentōne req̄reret debitorem aū terminū vt solueret: s; si habet corruptam intentōnem: 7 dicit sibi q̄ p̄t vsq; ad terminū retinere: tunc posito q̄ non sit vsura peccatū. hec distinctio innititur magne eq̄tati: maxime in foro p̄niali. Idem casus fieri p̄t de vendēte granū tempe q̄ cōiter min⁹ valet et mai⁹ p̄cium exposit. p̄eo q̄ emptor dat dilatōez. Et respōdet S. Ber. q̄ hoc p̄t licite fieri q̄n illud erat seruaturus firmiter vsq; ad tps in q̄ d; ei fieri solutio. In q̄ quidē tpe p̄babiliter extimat idēz valere q̄d ipse vendit emptor qui poposcit ex speciali gr̄a sibi vendi: adiecto tū hoc q̄ determinate p̄figat diem: q̄ 7 ipse nō erat venditur⁹ nisi in aliq̄ vno diē 7 etiā quia si ipse de vno mense vel ebdomada sibi posset ex postfacto diē eligere in q̄ plus valuisset nimis esset pinguis fors eius. als taxandum esset p̄cium fm q̄ diutius 7 p̄muni⁹ valuit mense illo: aut p̄cio mediocri inter carius et minus illi⁹ mensis. Et sic intellige. c. in ciuitate. et. c. nauigati. extra eo.

Et p̄dicta faciūt ad aliam. q. Done in casu contrario a p̄cedenti. nūc carissimum est frumentum 7 mutuo tibi estimatū vt restituas postea tantū frumentū q̄d valeat: quantū valet mō frumentū q̄d trado. Rū. Archi. post Og. q̄ non est vsura. Et rō est q̄re iste p̄ct⁹ sit licit⁹: q̄ iste intelligit ei vendē frumentū nūc: 7 mutuan ei pecuniā grat⁹: quā sibi vult reddi i frumēto tpe solutōis. Fatec tū q̄ posset interuenire p̄ctū fm p̄anā intentōez mutuanis. Et idem fm Lau.

Quid si q̄s mutuat frumētū antiquū ad renouandū. i. vt nouū mibi restituas. ē ne vsura. Cos. Ray. 7 Ho. dicūt q̄ si iō fac vt meli⁹ seu p̄ualēs recipiat: vsura p̄mittit. si at iō vt suū nō peat: vt forte vt gr̄az recipiēti faciat: sec⁹. Nota tū q̄ q̄daz sē q̄ sē i sanoze mutuant. q̄nū vet⁹. Primuz ē iterata mēsuratio. nā ex mēsuratōe toties facta diminuit modū frumētū. et frumētū vet⁹ si nō sit putrefactū pl⁹ v; q̄ nouū. 7 iō talit̄ mutuanes pp̄ p̄dicta duo volūt vt eis reddat aliqd pl⁹ de frumēto nouo. et si hoc faciūt vt fuerit indēnes: nō ē illicitū. Et ēē

vv ij

provenit. et c. pstitutus. de fideiuf. Ibi: pecunia qua
p eis soluit: p m q seruet indēnem. nec. n. aliquid
exigat sic usura: h sic interesse. nec cā lucri: h cā dā
ni vitādi. Quidā tñ dicūt q ad hoc vt casus sit li
citus: duo debēt pcurrē. P̄mū. q p̄dixerit debi
tor q erat necesse sub vsur/accipe. Scdm. qñ non
poterat alr nisi sub vsur/ iuenire mutuo fm Alex.
de alerā. et quosdā alios. Et fm panoz. in. c. p̄st?
extra. e. istd interesse nō solū p̄sistit in dāno habito
h etiā in lucro cessante. Et hoc nō solū in d̄ctu v̄
ditōis vel emprōis: h et in d̄ctu mutui. dūmō cre
ditor: sit talis p̄sona q̄ verisim̄ iuste fuisse lucratus
Et dicit de hoc esse q̄si ter. ex p̄suz. l. ij. in fi. ff. de eo
qd cer. lo. Idē sentit Inno. in. c. sacro. de sen. excō.
Idē gl. in. l. curabit. C. de ac. emp. Et hoc p̄petuo
tene menti: vt sic et de iure canonico possit peti ali
quid ultra sortē rōne interesse: nō solū dāni p̄tin
gentis: h et lucri cessantis. hec panoz. vide de hac
materia s. in ver. fideiussor.

Pena nec in fraudē. p q notandū est q̄ triplex
est pena. s. legalis. iudicialis et cōuentōnalis. P̄ia
est qñ lex imponit penā debitoribz vt tali die soluē
teneant: si nō soluerit incidāt in talē penā. Et itel
ligo sub hac pena legali legē municipalē: seu statu
tū cimitatis. Idē intellige vbi lex vel statutū affice
ret p̄mittentē aliqd̄ crimen. nam iuste h̄mōi pena
exigi p̄t: h̄ delinqns nō teneat soluē nisi p̄ iusticiā:
salcē declaratorā vt multotiens dem̄ est. Scda pe
na est iudicialis: vt q̄ facta. liq̄ dātōe debitor: iudex
p̄cipit debitorē vt infra tantū terminūz soluē d̄eat
sub pena tāti. Mā si incidit in penā nolēs soluē
re cū possit: sibi imputet. Tercia pena ē cōuentio
nalis. vtputa. q̄ de p̄sensu p̄tū pena ponit i d̄ctu
vt p̄missa firmiora p̄sistat: vt sic debitor saltez me
tu pene debitorē soluē p̄curet diligētē i termino assi
gnato. vt extra de arbi. c. dilecti. Et talis pena ca
nonica d̄: q̄ et a canone p̄mittit̄ exigēda. xij. q. ij.
in legibz. P̄sser tñ talis pena i fraudē vsuraz ap
ponit: vt q̄ creditor nō recta intentiōe penā appo
nit: h̄ q̄ creditor spat penā eē p̄mittendā: q̄ mu
tuū dās: suū debitorē ad mutuū reddendū in ter
minio impotentē eē decernit. Mā tūc cū ipe mutu
et cā lucri sp̄ans lucrari penā: q̄ spes liberalitatē cha
ritatis et gratuitatē d̄c̄ extinguit. et iō trāsit i sp̄ez
vsurariā. q̄ si alr p̄bari nō possit: recurrendū ē ad
p̄sumptōes q̄ s̄ due p̄ncipali. P̄ma si apponēs
penā p̄suevit eē vsurari. et silēs penas in fraudēz
vsuraz apponē. ar. ff. de ac. emp. l. iulian. Scda.
si p̄ singlōs mēses vel ānos dicat̄ pena p̄mitti. ar.
C. de vsu. autē. ad hec. Aduertendū tñ q̄ si debi
tor fecit qd̄ potuit vt qd̄ p̄misit adimpleret: vel vt
mādatū legl̄ vel iudicis obseruaret: et paup̄tate vl̄
impotentia opp̄ssus nequit p̄ficere qd̄ optabat: li
cet de iuris rigore teneret ad penā: tñ de benigni
tate canonica et nāli eq̄tate nō decet ultra q̄ inter
sit exigē. ar. j. q. vij. q̄tiens. et extra de penis. c. suaz.
Respectu tamen pene p̄uentōnalis in foro p̄scien
tie standum est cōfessionī sue. De hac materia pe
nali vide s. Pena.

Sz quero de. q. quotidiana. Pone est statutūz
vel p̄suetudo. q̄ missus in possessionēz lucrē frui

ctus ad rōnez. v. p. C. ant. v. p̄ quatuor. An valeat
fm p̄sciaz. R. Bald. i. l. acceptā. C. de vsur. q̄ sic
cū talis lucrē illos rōne interesse. de q̄ fm euz est glo.
singlaris in aut. de exhi. reis. S. si vo. Quaz gl. dicit
Bar. i. l. si finita. S. iulian. ff. d̄ dā. infec. esse h̄ ius
diuinū et i fraudē vsuraz. iōq̄ tales fruct̄ dicit̄ p̄pu
tandos i sortē. Qd̄ qd̄ aliq̄ v̄z credūt si p̄suppo
nat̄ fuisse sc̄m i fraudē vsuraz. Sec̄ vo si in locūz
penalis legl̄: vt attrahat̄ debitor: ad satisfaciendūz
p̄currētibz illis q̄ nūc p̄rie dca s̄t in p̄cedētī. S. vel
loco interesse emergētis dāni vel lucra cessantis: vel
pp̄ morā sic ordinauerit statutū vel p̄suetudo: tūc
v̄z dicit̄ Sal. et gl. Mā pp̄ p̄tumaciā p̄ses hoc face
p̄t. Et p̄dicta vera i eo q̄ iuste missus ē in possessio
nē. nō tñ ex ordine: h̄ et ex cā. s. q̄ i veritate sit cre
ditor. Nota tñ fm doc. p̄ declaratōe p̄tū q̄onis et
immediate p̄cedētis: q̄ si debitor soluit p̄tem debiti
nō poterit pena exigi nisi p̄ p̄te nō soluta vt notat
Inno. in. d. c. suā. Adde et p̄dict̄ fm Mo. q̄ et reli
giosi p̄t petē penā et quētionālē ab eo q̄ nō fuit
arbitrū: qñ debitor nō ex impotētia: h̄ ex negligē
tia: vel p̄tumaciter nō soluit: etiā si nullū p̄tendere
tur interesse vel damni. qd̄ nota.

Alex p̄missoria. vt si vendo tibi fundū iusto p̄ie
cio: ca tñ lege et p̄ditōe: vt quicunq̄ soluerō tibi p̄e
ciū: qd̄ mihi dāt̄: fund̄ ad me reuertat. C. de pac.
inter emp. et v̄. l. ij. et l. p̄missorie. et l. cū te fundum
In cāu isto oēs lucrē fruct̄ si iusti sit p̄ciū. Albo
lect̄ aut̄ i isto casu vicū vsuraz pp̄ venditorē redit̄
tam ad eq̄tatem suatā int̄ vendentē et ementēz:
q̄ nō seruat̄ qñ modicū est p̄ciū respectu rei empte
Idem Mo. idēz Monal. q̄ dicit q̄ si p̄ciū vendi
di talis p̄ditōe. vt quicunq̄ ego vel heres me p̄ciūz
soluā: rebabeā p̄ciū: vel quicunq̄ a septēnio v̄q̄ ad
nouēniū. et emptor facit fruct̄ suos. Et hoc veruz
nisi fiat in fraudē vsuraz. Idē panoz. i. c. ad n̄raz.
de emp. et v̄. vbi singl̄ dicit q̄ cū v̄ditio sit iusto
p̄cio: et solū apponat̄ pactū de retrouēdō: nō p̄su
mit̄ d̄c̄ vsurari nec pignoriaticū. et emptor lucrā
tur fruct̄ donec retrouēdiderit: nec p̄putant̄ fru
ct̄ in sortē. vt est tex. in. d. l. ij. Et q̄ p̄cedat illa. l. et
de iure canonico apte vult gl. i. d. c. ad n̄raz. et Ar
chi. xiiij. q. iij. pleriq̄. Nota tñ fm doct. in. d. c. ad
n̄ram. et in. c. allo vos. de pig. q̄ ad p̄uincēdū vsu
rariū tria cōiter req̄runt. P̄io. pactū de retrouē
dendo. Scdo. modicitas p̄ciū respectu valor̄ rei.
S̄ hoc limita iuxta doc. et panoz. q̄ nō q̄libz inin
sticia p̄ciū sufficit ad p̄sumēdū quez vsurariū. h̄ dz
esse p̄ciū valde tenue respectu valor̄ rei duplici re
spectu p̄mo. q̄ p̄hētes solēt se decipe p̄cio. Scdo
q̄ res min̄ valet pp̄ illud on̄ retrouēdendi in v̄
ditōe appositū. v̄. l. fundi p̄tem. ff. de p̄hē. emp.
Tercio. qñ talis emptor fuit p̄suer̄ exercē vsuras
licet Mo. dicat q̄ si q̄s petat ab alio mutuūz: offe
rens. p̄ securitate mutui hypothecā suoz bonoz.
Alē aut̄ dicat nolo mutuare: h̄ patus suz emere p̄
eodē p̄cio et v̄q̄ ad certū tps reddē. p̄ eodē p̄cio
certe vsurari p̄sumit̄ fm eū. et sic v̄ sentire q̄ ex
solo pacto de retrouēdō: d̄c̄ p̄sumat̄ vsurari.
S̄z Og. vt refert Archi. i. d. c. pleriq̄. sentit p̄riuz
et cōiter alij doct. q̄ id nō sufficit nisi ad sint aliē
v̄. ij

Usura. 1.

piecture pdicte. Aliq' etiā addūt. 7 qñtu signū. s. qñ aliqd soluit vltra receptā sumamā. puta. fuit vendita res. p. l. flor. 7 ponit in pactuz q si venditio rescindat soluant. l. r.

Sz qd' si fiat pactū de retrouēdendo infra. r. an nos. ita tñ q ifra qñquēniū in l' m renēditōis neq' facē teneat. l. n. l. do. 7 jo. an. i. d. c. ad n'az. i nouella: q coīpo frans detegit. Quidā tñ dicūt q si tal' ēpro: hoc pactū apponēt nō i fraudē vsuraz: s' vt se indētez s'uarer: hēēt illicitū. puta. emit agz vel vineā. v' s. 7 interdū illā impiguare 7 eam optie p'astiare et multas expēsas viles facē quā si restitueret infra breue tps multū grauarēt: iō apponit tps infra qd nō teneat illā vineā restituere. certe hoc nō ēēt illicituz ēt in foro p'icte: in q' credit p'stentū: nec in tali foro necessariū ē p'sumere fraudes pdictas: s' ipse de se loquat.

Quid ēt de illo q vendit pdiū alicui certo p'cio de p'nti soluto. puta medietate. alia vo mediate solnenda hinc ad duos ānos cuz hoc tñ pacto. q' q' dicit emptor: nō soluerit p'ciū alteri? medietat: teneat dare ipsi venditori singlō āno fruct' q' cōiter p'ueniūt ex medietate dicte possessōis. puta. reddebat de fictu. x. saccos frumenti. p medietate teneatur dare. v. saccos. an sit licitū? h' dicit q' si v'editor nō interdū totā rez tradit: s' dñūm sibi 7 piculū reseruare illi? medietat: de q' nō h'uit solutōez: donec p'ciū sibi fuerit datū: tūc p't aliqd grā fructū p'cipere. Et hoc qñ a principio aū traditōez deducere in pactū: v' p' fictū aliqd soluat: donec p'ciū sit solutū. 7 sit cū tali pacto tradit. hoc. n. v' tenē. Bal. in l. curabit. l. d. ac. emp. l. q' talis v'editor p't aliqd p'cipe. p' fictū: donec p'ciū sit sibi solutū. hoc v' p' h'ari. l. i. in iud. l. de pac. in emp. 7 ven. Et sic d'z intelligi. d. l. curabit. Si āt tradēdo interdū dñūm trāsferre totā i emptore: tūc si aliqd exigit p' fructū vel vltra sortē: ē vsurar? q' ibi est vera rō mutui. q' emptor: hoc casu nihil aliud d'z hīe nisi medietatē p'cij: 7 iō q' p' illo expectat aliqd vltra sortē illicituz ē vel ēt si in p'no casu vellet plus q' verisile esset fruct' rei valē. p' pte nō soluta: illicitū est. Pro venditore tñ facerē i p'ncēdōne facta fuisset mentio de afficta. Mā coīpso v' venditorē retinisse dñūm dicte medietatis ap'd se. f'ict' n. nō dat nisi d' re illa: cui? dñūz ē ap'd r'cipientē fictū: 7 hoc nota.

Hāc etiā. q. forat Archi. f. in sum. de tota possessiōne: sic q'rendo. Sz qd' cū vendō possessionē meā: tū nō des mihi pecuniā ē? tūc facio pactū. q' quo vsq' mihi tradas p'ciū recipiā interi fruct' ei? De. de an. 7 Bal. dicūt d'ctū esse licitū: q' cuz possessio fructificet nō v' iustū vt emptor hēat vtilitatem 7 fructū rei empte 7 venditor nō hēat vtilitatē p'cij: vt possit pecnia vti. Ita tñ lz q' qñtuz emptor soluit de p'cio in futuz: tantū v'editor min' recipiat p' rata. Sz theologū nō approbat d'ctū d'ctū: q' rōne dilatōis de solucō p'cio v' h'ū fruct'. qd' ad vsurā p'tinet. Item possessio substat piculo emptor: 7 de se est fructificabilis. nō āt pecnia substat piclo: nec de se fructificat. iō p'sulendū est abstinē ab h'midi. hoc Archi. f. tñ si v'editor: retinet in se dñūz 7 piculū dicte totū? possessiōis vel p'nis p' rata pecnie

nō solute: tūc v' casus licit: vt voluit pdicti doc. Et sic cessant mortua sacra p' theologos. Addit ēt dicit Archi. f. q' bñ p't fieri pactū. q' si infra cōtuz terminū nō soluit emptor: p'ciū: extūc fruct' p'cipiat venditor: qñs p'ciū recipiat: si hoc nō fiat i fraudem vsuraz: s' in penā. Et hoc tenet gl. in c. p'que stus. extra. e. cuz b nō accipiat aliqd sic vsura: s' sic interesse. Adē rōne si pdictū pdiū in pign' dare mibi: plus in de p'cipe fruct' ēt si trāscedat quantitatē interesse. Mā lz talis res a venditore nō possit peti: tñ fruct' ei? p'cipe pōt postq' s' voluntatē suā res vendita detinet.

Quid āt d' eo q' emit equū: vel bladū aut fruct' agri iā seminati mion p'cio q' p'bab'lr valeat: vel q' alter tūc ēēt emptor: seu habitur? p' co q' soluit p'ciū p'ntiū recipiat rē emptā: r. s. Ber. q' p'mitit vsuraz: q' emptor p' qñdā rōez mutui tradit p'cium v'editori aū rei empte receptōez. Cōstat. n. q' ex nā emptōis 7 v'editoris seu p'mutatōis: nō tenetur p'ciū rei empte tradē aūq' rem emptā recipiat. Mā oīs p'mutatōes sibi in uicē p'ter 7 ad pana obligant. q' q' p'pter mutui rōnez ibi intercedēte q' si p' p'cio mutui accipit: seu retinet aliquā p'tem debiti p'cij rei empte: idcirco incidit hoc casu vsura. Adonal. āt 7 v' v. dicūt q' emēs fruct' puenturos hoc āno de agro semiato: ex forā p'et' nō est vsura: p't tū fieri i fraudē vsuraz. vt si uersile sit q' fruct' colligendi ēt p'putato dubio 7 alijs p' q' impediri possent: valebāt tūc plus q' id qd' nūc dat: marie si est p'sona q' p'suenerit vsuras exercē. Si āt. p'bab'lr dubitat: v' fruct' illi plus vel min' debeāt valere q' debitor dedit: nō ē vsura. Eodē mō iudicandū est de creditorē q' possessiōnē aliquā recipit p' certa pecnie qñtitatē. ita q' ad certos terminos. puta. v. vel. vj. ānos faciat fruct' suos in emptōis licet. n. talis p'et' nō sit vsurari? tū pōt fieri in fraudem vsuraz. 7 i foro iudicali recurdū est ad predictas piecturas. In foro āt p'iali stabit ei? p'sessiōni. Tñ p'sumēdū ē q' talē emētē: 7 indicēda ē r'ctō in p'sessiōnē: si fruct' illi? terē verisile credebant p' lōge valere q' ille dederit: si aliq' iust' emptor inueniret. Bal. v'o sup' R'ica. l. de vsur. dicit q' si is q' emit frumentū i herbis. Aut p'ns m'ratio ē cā dō ni ipsi v'editoris. 7 tūc ē vsura. Aut sola p'netio est cā dāni: q' d' p'nti nō soluit p'ciū 7 p'et' ē licit'. Aut neutriū est cā dāni: q' frumentū qd' ē in herba nō p' valet tpe p'et'. 7 sily p'et' nō ē vsurari? vt. ff. de p' hē. emp. l. fistulas. f. frumēta. de v. ob. in stipulātez. f. sacra. Et hec distinctō Bal. vi valde eq'. Sz pone. Pet' b'z. l. lib. i. bācho alicui? recipiēdas vsq' ad q'noz mēses. v'z alicui liceat emere eas. p. l. r. Dicūt m'lti q' sic. Sz Ale. de alerā. dic' q' non: q' emens: plus 7 min' dat: fm q' plus 7 minus expectat pecunia soluenda. 7 fm q' plus 7 minus retinet vendēs p'ciū. ita q' fruct' illud v' puenire p' dilatōez tps: 7 m'noitas p'cij. p'pter anticipatōez solutōis. qd' nō licet. Lauend' est q' iste. c. tus. et eo q' videt fieri in fraudē vsuraz. 7 videt esse indi rectū mutui: vt qñ q's mutuet in p'nti. l. r. p. r. recipiēdas vltra sortez vsq' ad q'noz mēses. Sz si res vel pecunia q' d'z h'ū esset in piculo vel manu

alicui a quo non posset extorqueri sine magnis sumptibus et laboribus: tunc haberet locum. si liceret minus dare et plus accipere: quia res in periculo ceteris paribus minus valet quam illa que est extra periculum. Non ob id licet emere in exigenda rem pro minori pretio quam expectat: sed in proposito non est sic. quia pecunia in banco non est in probabili periculo: cuius signum est quod boves que vendunt suas merces recipiunt solutiones fiendas in banco certo termino: quia solutiones non recipiunt si esset probabile periculum. Idem dicitur de eo qui emit iuramentum: qui debet recipere in certo termino ab aliquo centum. et vendit ea pro lxx. qui nunc soluit. Nam si iste emit tantum minus quantum vere est interesse summum: aut quantum vere est extimandum: siue timendum ne ille debitor soluat: aut quantum est futurus labor rebahendi: non est usura. Si vero vult diminuire pretium solum pro hoc quod nunc soluit: sed in futuro rebaherit plus est usura: quia propter preiudicium solutionis minoris pretio emit quam verisimiliter res fuerit valitura: extra eorum. si de hoc aliquid in se. §.

An autem licitum sit emere actus pro minori pretio quam sit ipsa actio vel ipsa iura que imminet litigii? Respondeo. panos. i. c. ex parte. de alie. iudi. mu. ca. fac. cōplectendo opi. doc. vtriusque iur: prius formado quoniam. An tenentur cessio actionum? Et distinguitur: quia aut ista cessio facta fuit in ultima voluntate. et tenet. vt. l. nomen de le. iij. Si vero cessio facta fuit inter viuos: et tunc aut potentione ratione officij seu dignitatis precipue et non valet cessio. et cedens debet perdere omnem quod habebat. Et iste est prius casus. l. ij. C. ne li. po. Aduerte tamen ad unum notabile dicitur Spe. in ti. de cessio. actionum. vbi dicitur hoc procedere quia fit potentioni cessio maliciose causa opprimendi aduersarium. Secus autem si fiat bonafide. Nam iura hoc prohibetia fundantur se super fraude. Et ex pietatis poterit apparere bona fides. Donec enim quod actio mihi petens erat omnino clara: vt quod aduersari? de plano p̄stibat debitor: nec erat aliqua potentione. et ego eram amicus illius potentionis. Si vero cessio fit potentioni: non ratione officij seu dignitatis: sed est iste potentionis alio respectu quod forte nobilitatis vel ditioris: et tunc si fuit cessio facta causa mutandi iudicium potest excludi cessionari? per exceptionem. vt. l. pe. ff. de alie. iudi. mu. Isto tamen casu si p̄ditur actio: sed debet agere ipse qui cessit. puniunt tamen in hoc firmata opi. quia non potest amplius ista actionem alteri cedere: nec potest in ea p̄stituere procuratorem. sed ipse tenet p̄sequi. vt. vt. innuere tex. in. d. l. pe. Et ibi hoc firmat Bar. quod bene notabis. Si vero cessio fit non potentioni. et tunc autem cessio dubitata. Et dicitur dubitata eo ipso quod est in litigium deducta. quia dubium est euentus. et non potest regulariter aliter cedere: et cedens incidit in vicium litigiosi. vnde debet puniri. put habet in. l. fi. C. de litigio. et p. gl. iuncto tex. in. c. ecclia. ne li. pen. Fallit in casibus ibi enumeratis. vt in causa donatoris propter nuptias etc. quas causas enumerat glo. in. d. c. ecclia. Si vero actio non est dubitata: quia nondum est in iudicium deducta: tunc regulariter potest cedere titulo donatoris: venditionis: vel alio titulo legitimo. vt. p̄bat. C. de here. vt. ac. ven. l. nois venditio. et in. l. noia. ff. e. Si tamen p̄cederet aliquid causa: et esset silata: secus. quod ex pietatis p̄bari

potest. Primo ex modicitate pretij. vt p. glo. in. d. c. ex parte. Sed est dubium quia dicat pretium modicum vt presumatur fraus. Inno. sentit quod ad hoc vt dicat vera venditio: debet esse tantum in pretio: quantum est in actio. vnde dicit quod actio potest inter laicos licite vendi: et emptor potest agere vsque ad quantitatem quam exbursum: quasi dicat quod si in actio sunt mille: et iste emit quingentis: non potest agere nisi vsque ad quingenta. Sed Bart. in. l. p. diuersas. C. mandati. dicit quod petens pretium est: quod remanet deductis expensis et labore que fuerit pro recuperanda. Et idem sequitur Bald. in. l. ij. C. ne li. pen. Et sic videntur cōter isti doct. sentire quod non potest quis actionem emere pro minori pretio quam sit iura: nisi habito respectu ad predicta. scilicet ad laboris que sustinebit iste emptor in recuperanda: et ad expensas quas est factururus. Sed panos. dicit hoc dictum ex toto non approbari. nam minus valet actio quam res ad quam datur: tum propter dubium euentum litis: cum posset perdere causam etiam iustam propter iudicis defectum. tum quia debitor posset interim effici inops. Et ideo dicitur text. notabilis in. l. min. ff. de re. iur. quod minus est habere actionem quam rem. Ideo cum nihil aliud emat quam spem in euentum iudicij futuri: ridiculum est dicere quod pretium de necessitate debet esse tantum quantum est in actio. Et pro hoc est Inno. in. c. in ciuitate. et eo. vbi p̄cludit quod cum bona p̄cia potest quis emere actionem iaz orant tpe p̄ctus: etiam pro minori pretio: quia exponit se periculo. Idem dicitur in transactione. et est tex. notabilis ad hoc in. l. luc. ff. ad tre. vnde p̄cludere quod modicitas pretij debet habito respectu ad valorem actionis: que valor debet prius habito respectu ad dubium euentum litis. Et firmum quia causa est clara vel dubia. Secus. presumit silatio: quia in cessione non exprimitur titulus p̄tractus. vt quod dicit in instrum. quod cessit actionem tali: et non dicit ex qua causa. hoc videtur p̄bari per. d. l. p. diuersas. C. man. Tercio. silatio presumit quia actio fuit pro parte vendita et pro parte donata. Et nota hoc pro clausula que solet apponi in p̄ctis: nam p̄stituto certo pretio solet addici quod illud quod plus valet donauit. Nam ex hoc iuratur presumptio silationis: non tamen intelligas hoc in omni p̄ctis: sed in cessione actiois que est odiosa: cui solet fieri in p̄iudicium aduersus p̄tis. Et isto casu admittit cessionari? vsque ad quantitatem quam exbursum. In reliqua vero parte que dicitur donata non admittit: sed p̄dit actio in ea parte.

Sed dubitatur an in donacione actionis scilicet quando donator dicit se cedere propter merita et seruitiam donatarij. nunquid sit opus vt probentur ista seruitia: ad hoc vt valeat cessio? Respondeo dubitationis est: quia non valet cessio actionis sine titulo p̄ctis vt dicitur est. que non est scandalum verbis donatoris super meritis et seruitijs. Bart. in hoc casu videtur dubitasse. Et cōsuluit vt in donacione dicatur quod ex mera liberalitate donauit. tunc enim indubie valet cessio. quia sola liberalitas habet pro causa p̄tractus vt. d. l. per diuersas. Bald. tamen tenet etiam in prior casu valere cessionem: quia ins requirit sola expressione cause p̄tractus. non autem est opus vt probetur causa. Nam dicendo quod donat pro seruitia: satis exprimitur causa p̄ctis scilicet ipsa donatio. Seruitia vero satis sunt causa do-

Usura. I.

natōnis. Et hāc opi. sequit̃ panoz. In mult̃t̃ t̃i ca-
libz nō p̃sumit̃ sitatio. ṽtputa. si int̃ cobr̃des ē scā
cessio. vel q̃ñ fuit scā creditor̃ z data in solutuz; vel
cum possessor recipit cessionem pro munimine rei
sue. puta. qz dom⁹ tua minat̃ ruinam domui mee.
Ego timēs emo oē ius qz tu habes in ista domo.
Itē q̃ñ fuit scā int̃ legatarios z fideicōmissarios; l̃
q̃ñ heres cedit actōez legatario. Isti s̃ casus q̃s ex
p̃mit̃ ter. in. d. l. p. diuerlas. Et sentit̃ ibi Barto.
idem esse in om̃i alio casu in q̃ euitat̃ p̃sumptio re-
demptōis litū. Et ideo dicit qz s̃s̃ocij p̃bendo seu
dissoluēdo societate cedūt sibi adimueē aliq̃s actō
nes nō dz p̃sumi simulatio. Et no. glo. in. d. c. ex
pte. q̃ vult qz cleric⁹ nunq̃ dz recipere cessionē a lai-
co siue titulo lucratiuo; siue oneroso. Et qd sp de
bet p̃sumi cessione facta in fraude; et cā auaricie. Et
nota hanc glo. quā ṽt sequi Jo. an. S̃z panoz. cre-
dit hanc glo. p̃cedere in titulo oneroso. Mā ē qd
dam gen⁹ mercatorij emere actōez. Clerico autē
p̃hibet̃ negociatio rez; fortius dz p̃hiberi ista ne-
gociatio lingioz. Et ob hoc forte dicit Inno. in. d.
c. ex pte. qz inter laicos p̃t fieri emptō actōis. Sec⁹
tū in clerico. Puto n̄ qz cessante alia fraude tene-
at venditio. S̃z posset̃ p̃tra clericū excipi; ac etiam
de iuris p̃trauentōe puniri. Si aut̃ cessione fieret de
rico vel ecclesie titulo donatōis. tūc credo qz si fiat
bōa fide teneat. Māz n̄ repio. p̃hibitū qn̄ iura sua
quis possit donare clerico vl̄ ecclesie. Nec reperio
cautum qz in clerico vel i ecclesia debeat hoc casu p̃-
sumi fraus. Et videtur hoc tenere Specu. vbi su-
pra. hec Panoz.

Gratis. s. cū quid gratis dat̃ p̃ eū q̃ mutuo ac-
cepit. naz quicqd̃ dat̃ gratis p̃t recipi grat̃. xvij.
di. de enlogijs. De hoc dictuz est satis s. in. princi-
pio huius. c.

Sequit̃. Dans socijs pōpa. vñ pcedē pecuniaz
signata in sacculo ad ostentatōez. vt q̃s ē paup̃; et
vult se ostendere diuitē. vt p̃bat cū nobili vel diuite;
vel ad ponendū p̃gri vel alia de cā rogat aliquem
vt mutuet sibi pecuniā ad pompā diuitiaz ostēdē-
dam. dās p̃t inde recipere mercedē; qz nō est mutū
s̃ pot⁹ comodatū seu locatū. ff. como. l. iij. Et talē
vlum pecunie q̃s licite p̃t vendē; sicut hō licite ven-
dit vlum vasoz argenteoz; qz retinet sibi dñium.
Idem ddm̄ de his q̃ locat̃ plas; gemas z alia ioca-
lia; vt Janue. p certo p̃cio in mense; licite enim fieri
potest.

Quid de eo q̃ occasione mutuādi laborē subiit.
Rū. talis fm̄. Mo. in recōpensatōez laboris fru-
ctus p̃gris vlqz ad pueniēs p̃mūz facit suos aut
aliquid. p labore licite recipit. extra de re. ec. nō ali-
ad nostram.

Quid aut̃ de creditoribz q̃ veniente termino so-
lutōnis nolūt pcedē. proganōez termini nisi data
sibi pecunia; vel alio equalēti; Rū. tales etiā si non
exp̃sse exigāt; vsurarij s̃. extra eo. p̃suluūt. Hoc ve-
rū vbi creditor nullū p̃tenderet interesse. vt qz etiā
si habuisset dictā pecuniā; z ex ea nihil fuisset mer-
cat⁹; s̃ rep̃osuisset i archa; qz tūc v̄l recipere lucz solū
p termino. proгато. Sec⁹ si ex deā pecuniā mercat⁹
fuisset z lucrat⁹. nā tūc rōne interesse fm̄ Archi. f.

posset aliqd̃ accipere. vt deū est s. rōne; more; vel ob
sui indēnitatē. qz optuit eū cape ad vsurā; vel ven-
dere rem suā viliori p̃cio; qd nō fecisset si recepisset
pecuniam suam.

De vsurarij sunt infames; Rū. fm̄ leges di-
stinguēdū ē. Aut q̃s ita ē vsurari⁹ qz exercet ipro-
bum fen⁹. i. qz p̃t̃minū ē de vsurario lucro pu-
tū p̃putat; z petit vsuras. Aut ē si exercet vsuraz
cētēsimā. i. qz i capite āni vsura adēq̃tur fori; z ta-
les infames s̃. vj. q. j. infames. L. ex q. ca. iro. ista.
l. improbiū. vbi ē d̃f qz idem ē in oī improbo z ille-
gitimo fenore; vt ibi p̃z p̃ gl. z hodie oīs mod⁹ ē il-
legitum⁹. Et sic ē hodie de iure civili oīs vsurari⁹
ē infamis. Qd̄ ē d̃f notare Bar. l. d. l. improbiū. z
d. an. l. c. raynua. d̃testa. Et p hoc d̃f fuisse ob-
tentū qz si frater me⁹ instituisset vsurariū herede; z
ego possuz rūpe testm̄ p̃ qrela inofficioli. L. de in-
of. tes. l. frēs. z qz sic de facto p̃suluūt z obtinuit. S̃z
fm̄ iura canonica in qualibet vsura p̃mittit̃ p̃t̃m̄
mortale; z incurrit̃ infamia. d. c. infames. vide sup̃
Periurium.

An at vsura excuset̃ ex pacto p̃uentionali p̃tium
Lū p̃t̃ ex p̃uentione legē accipiat. Mā q̃s licite acci-
pit qd̃ sibi volūtane dat̃. xvij. di. d̄ enlogijs. S̃z
vsura necdū volūtane; imo ē q̃qz rogat⁹ a dante
accipit vsurari⁹; Dic qz q̃daz s̃ q̃ de sui nā nō s̃ illi-
cita; z i his p̃dicta p̃cedūt. Et s̃ q̃daz q̃ de sui nā s̃
illicita; z ista rōne pacti vel p̃t̃ nō p̃t fieri licita.
vt i vsur. vñ p̃bentes nō p̃t̃ facē licitū; qd̃ de sui
nā est illicitū. ar. de fo. p̃p. si diligēt. Dic tū Lan.
de ridol. qz si vsurari⁹ nō mutata mala volūtate ge-
rebat i mēte recipere; s̃ demuz si nō remittēt debitorē
restitūē. et hoc si debitoris sit anim⁹ nolle recipere; s̃
vsurari⁹ vellet restitūē; s̃ tāqz pure donatū penes
vsurariū remanē. p̃inde ē ac si ille restituisset; z ille
p̃restōnem donasset; siue volēt̃ z p̃t̃o restituere
remisisset. Idē tenet f̄ed. i. p̃silijs suis. put̃ recitat
panoz. l. c. cū tu. ex eo. d̄icēs qz cū ille q̃ exercuit vsur-
ras leseret deū z p̃ximū; tenet̃ vtriqz restituere; sed
satis v̄l fecisse p̃ximō; si p̃xim⁹ a q̃ restituit vsuraz
sine dolo pure z simplr̄ remisit vsuras. Mā satisfi-
ctū intelligit̃ ql̄itercūqz volūtari creditoris satisfiat
Idem archi. l. c. ij. e. t. li. vj. Et hec opi. p̃cedit fm̄
f̄ed. etiā si vsurari⁹ p̃tinuaret vicū vsure. S̃z deo
tenet̃ satisficē p̃ p̃niam. S̃z panoz. dicit nō videre
quō nūc recte possit penitere; nisi saltē nūc penite-
at se exercuisse vsurā; z habeat. p̃positū nūc restitu-
endi; si als remissio nō fuisset facta. hec panoz. Et
hoc dictū panoz. p̃t̃ intelligi qd̃ deū; qz als nō re-
mitteret̃ p̃t̃m̄; s̃ quo ad p̃ximū opinio f̄ed. videt̃
p̃babilis. Et sic limita ea q̃ dicta sunt s. in. princi-
pio hui⁹. c. de mente panoz.

De sit licitū mutuate cū hoc vt des aliqd̃ pau-
perbo; vel p̃i meo indigēt; R. qz nō; qz sic nō licz
mibi ex vi mutui trāsferre dñium rei aliene i me; ita
nec i aliū. Nec ē p̃ redimēda vita captiui p̃t̃ exer-
ceri vsura. ex de vsur. sup̄ eo. Mā. n. p̃t̃extu pietat̃
est impietas faciēda. j. q. j. nō est.

Quero an sit mutuum si quis dederit decezvl-
nas; panni. p alijs. x. reddendis ad certum termi-
num; cum talia videant̃ p̃sistere in mensura; Rū.

Monal. q. potest dicitur pmatatōnis: q. mutui. Et nomē mēsure h. restringit ad modios 2 lagenas 2 alia vasoz genera: quibz mensurari solent liquida 2 grana. Potest tamen b. mōi ptract. fieri in fraudem vsurarum.

¶ Quid de illo q. mutuat pecuniā recepturus ad certū terminū alteri gener. in monetā: vel aurū: vel argentū? Ad hoc rōdit **Do. p. Sof.** q. si hoc idō facit: vt i. estimatōe lucret. vsurari. **Sec.** si nō fac ad finē sui lucret: s. ad obsequiū recipienti: tūc. n. li cite pot. recipe rem fm estimatōez tps 2 loci: q. n. 2 vbi faciendā ē solutio. ff. si cer. pe. l. vint. Sic tamē q. in ei. intentōe fuerit q. si talis pecuniā: v. alia res facta fuisset vilior: illā sic viliores recipiat. Secus si nō habuisset talē intentōez: q. tūc nō est licitū. Si militē peccat ille q. mutuauit pecuniā receptur. pecuniā alteri gener. ad certū terminū: si rōne ter mini dati vult hie pecuniā quā pbabilr credit pl. valiturā i termino: q. sit. pecuniā quā dedit. Spat ei exerecentiā pp tps dilatoz. Idē monal. i sum. d. cēs q. si q. mutuauit i acbona. **W. lib. vt venerij reddant. C. aurei.** Et scit vel credit. **L. aureos** sibi pl. v. i. et si recipit i se picdm vsura ē. Idē dōm de bis q. de nūdimis i nūdimas mutuar: 2 q. tuncun q. sub spē venditōis vel alteri. **Sec. palliet.** q. quid accidit form: vsuraz. extra. e. p. suluit. xiiij. q. iij. pleri q. De hoc vide. **J. Usura. vj. 2 die vt ibi.**

¶ Quid si q. mutuat nauigatū vel eunti ad nūdas certā pecunie q. n. rāte: receptur. aliquid vltra sortē: p eo q. i se suscepit piculū pecunie vel mercū **Rū. Monal. q. vsura ē. et de hoc ē ter. exp. s. i. e. fi. extra. e. Alij tū dicūt q. talis mutuas sorte possz recipe i se pericdm nauigatū. s. si pdat merces v. pe cuniā: q. pmissor restaurabit ei. Certe iste pmissor ob hoc possit licite p. n. recipe. Et eodē mō si mutuat. dūmō nihil pl. exigat i fraudē vsuraz. Hoc etiā v. tenē **Lau. de ridol.** S. istud v. exp. s. d. c. fi. vbi d. p. eo q. suscipit i se picdm. 2 iā vult q. sit vsura: etiā si recipiat rōne piculū. Itē q. si h. respe ctus ad mutū: nullū fuisset dubiū: 2 lex sup idū bitabili posita foret. qd eē nō d. z. cum esset supflua. Et fm aliq. d. **Lau. intelligit q. n. p. n. mutualet sine spe lucri: postea q. suscipit piculuz inducit ab illo q. recipit mutū. Itē vult. ppter hoc solū aliqd q. sic nō ē vsura: 2 lex sup indubitabili nō ē poita. Nā valde dubitabile ē an tale piculū excuset a fe nore: v. o. opi. etiā **Lau. facit:** q. etiā si nō mutuas set possit i se suscipere piculū: sic et ali. extrane. p. t. il lum assecurare de illa pecunia: et suscipere i se piculuz accipiendō rāuz. p. **L. sic fit q. tidie.** q. et iste mutuanans poterit. q. ex ei. bono ope nō d. z. eē deterioris p. ditōis. Predicta tū intellige vera q. n. mercator. p. dictus recipiēs dictā pecuniā mutuo: spōte 2 mo tu p. n. q. n. r. securitatē de dicta pecuniā. **Sec.** dicens vbi ipse mutuas i actu mutuaē diceret merca tor: sum p. n. t. ubi mutuaē. **L. 2 suscipere i me pe riculū:** cū hoc q. des mibi tantū. **p. C. Certe hoc n. lz.** q. p. d. etiā lucz capit rōne mutui. 2 nō rōne secu ritatē. Et sic intelligi d. d. c. fi. Idem tenet **Jo. de nea. in quoz. 2 Jo. cal. dicēs.** q. si talis recipit ali quid vltra sortē rōne mutui ē vsura. Si at rāte****

periculi: vt p. n. periculi. sic licitū est. Nā si si mu tuaret: 2 periculū in se suscipet: licite possit p. n. periculi cape. nec ex hoc q. ei seruitiū facit in mu tuando: efficit deterioris p. ditōis. Si v. o. talis reci pit aliquid vltra sortē p. n. rōne mutui: 2 partit rōne periculi. 2 tūc vsura est: q. n. ad id qd plus recipit rōne mutui: 2 illud tenet restituere. Idem **Archi. f. De hac securitate vide s. Societas.**

¶ Pone. tu suscipis mutuo pecuniā ab aliq. qua tu indiges. 2 ego satido. p. te. i. p. mitto illi indēni tatem q. te illi nō satisfaciēte: ego ei satisfaciā: d. q. facio ei scripturā securitatis p. d. c. tū hoc vicz pa tro. q. de hac mea securitate quā p. te facio teneatē mibi dare duos floz. **p. C. An liceat: Rū. Archi. f. in sum. q. si satidator: vel fideiussor: est fict. s. q. ipse est mutuator: 2 fingit se ab alio facere mutua ri: 2 p. fideiussione illa ficta vult vnū vel duos pro C. vsurā p. mittit. xiiij. q. iij. p. totū. Si autē est ver. fideiussor. q. s. est ali. qui mutuat v. z. liceat: Lau. arguit p. 2 p. tra. S. p. cludit q. a talibz tūc est ab stinendū. Sauer. aut. Ber. exp. s. tenet q. iste con tractus est oino illicit. q. ibi p. n. cadit mutū in directū. Nam ibi assecurās stat loco mutuatōis: q. p. inde est ac si ipse mutuaē p. dictā pecuniā: vellet sibi restituē duo. **p. C. vltra sortē:** q. quidē fors non stat suo piculo: q. si etiā p. n. tingeret q. ipse eā soluere; ei q. eā mutuauit: nihilomin. sp. h. p. hoc obligatū illum qui eā mutuo accepit: 2 p. q. ipse securitatē fecit. Atq. aliq. p. traditū dicēs. q. hoc lucz. i. duo. **p. C. nō recipit ab isto rōne mutui: s. talis dicitur est pot. venditio sui crediti: ad qd acq. r. duz mltas fecit expensas: sicut q. tidie in mercāto p. z. p. hoc etiā facit: q. vti fideiussione alie: nō est vsus pecu nie: sic nec vti pignoratōe. vti sic p. pignoratōe rei mee possuz aliqd accipere: v. q. p. tali fideiussioe possit aliqd recipi. Et hec opi. p. factū pot. tolerari. Nota etiā fm archi. f. q. assecuratio p. modum sa tisfactōis q. vulgarit. d. scripta: vbi nullū est dam num vel periculū q. n. tū ad p. sciam illicita est. Se cus si ibi est periculum.****

¶ Quid de eo qui p. mittit p. aliq. ad hoc vt mitio res vsure exigant: si aliquid p. hoc accipit: Dic q. est p. n. vsure in ea parte quā recipit.

Usura. ij. in emptōibz. Vtrum liceat emere redditus p. diales ad vitam sine vicio vsure: **Respon. fm Ale. l. d. q. talis dicitur licit. 2 licite fieri p. n. dū n. fuerit eq. litas inf. videntē 2 ementē. Oportet ei q. inf. eos fuerit eq. litas inf. n. alis: ita q. p. n. datū ab emere p. n. tōne tur rei videntē. Al. si corrupet eq. litas: eēt p. n. illic tus. Et tē q. des d. i. fuari eq. litas: q. n. in tali p. n. nō appet. q. s. p. n. tū h. eat meliorē p. n. Si v. o. appa ret q. p. n. min. sit respectu rei iā empte. tunc ex pte ementē corruptio eq. litatis: 2 tenet emens ad iusti p. n. supplementū. Et si esset p. n. ita p. n. q. esset minus dimidietate iusti p. n. possit videntē in foro iudiciali recedere a cōtractu. Si autem res empta parui valōis ē: 2 p. n. ita magnū: q. no tabiliter rem videntē supercedit: tūc ex pte videntē eq. litas corrupta est. et in foro cōscientie tenetur**

Usura. ij.

Predictus vendens restituere quod accepit ultra iustam precium. Et etiam si excessus est ultra dimidium iusti precij: potest emens recedere a contractu. Dico autem notabiliter quod excessus potest dici ultra rem: vel res ultra precium non viciat contractum. saltem in foro iudiciali. si excessus clarus et notabilis. Sic ergo inter vendentem et emitentem potest esse licitum contractus: si servat equalitatem. Et tunc dicitur suari equalitas quam redditur emunt ad vitam: quam precium est tante quantitatatis: quod pensatur etate emitentis: et sanitate eiusdem et periculis circa fructus possessionum et laboribus et sollicitudinibus non apparet quod habeat meliorem partem notabiliter probat etiam hac ratione quod talis contractus est licitus. Nam certum est quod quam quis est dominus alicuius rei: dominus est etiam usus eiusdem rei. Sed dominus verus alicuius rei sicut potest esse simpliciter transferre in alterum. sic potest etiam transferre usum fructuum: retenta sibi proprietate rei. ut in locutione. ubi etiam posse probari ex vero dominio: quod sicut dominus rei potest esse transferre simpliciter dando vel vendendo: vel retinendo proprietatem rei: et transferendo usum: ita potest dare vel vendere quod ad determinationem temporis. Et sic potest vendi redditus ad vitam. Preterea sicut habet extra de usur. c. naviganti. ratione dubij excusat hominibus contractus. Si quis pannum. vinum. oleum et alias merces vendit: ut amplius quam valeant certo termino recipiat pro eis. Si tamen tempore contractus non fuerat venditur eas: ratione etiam dubij ille qui plus accipit quam dedit excusat in tali contractu. ut dictum est super. Sed in emptione et venditione redditus ad vitam dubium est. utrum vendens plus det quam accipiat: quod emens potest cito mori: etiam non percepta sorte. Et utrum emens plus accipiat quam det: quod potest multum supervenire: et cito mori. Et idem ratione dubij ut excusari. Videtur ergo propter iustitiam excusationes: et propter periculum animum ipsi contractui ex nullo ex parte utriusque. scilicet emitentis et vendentis. et etiam propter rationes veri dominij: et liberam voluntatem presentium quod contractus de sui natura sit licitus. Dico autem non nisi: quod ex parte strahentium in contractu propter corruptam intentionem puta. si aliquis dives non propter vite necessitatem: sed propter avaritiam: et ut ditior fiat tales redditus emit. Hoc est enim turpe lucrum. Con. Ray. et Mo. et Jo. an. in addi. Spe. sup. Rica de usur. et Archi. in. c. quicumque. xiiij. q. iij. et Ly. in. l. si pater. l. de inoffi. te. et Inno. et panor. in. c. in civitate. extra eo. Sed quod etiam dicitur de. quod non habet alicui periculo se exponere: sed talis est hominibus: quod multi sunt qui dicunt hominibus contractum esse illicitum. et tunc. Ad quod dicendum super. Lan. in. iij. quod talis emens non exponit se periculo danoso. propter controuersias doctorum. ubi si quis habet intentionem quod non let aliquid facere contra deum: et facit aliquid de quo est controuersia inter doctores. dato quod illud quod facit sit malum et contrarium bonum: credit quod non peccet. hec ille. hec responsio facit ad multa.

Quo autem iure vendens aliquid ad vitam. puta. possessionem. potest illud retinere: quam emens pro venditione par superiuit. R. S. Ber. quod illud a venditore licite retineri potest ratione vel titulo emptoris iuste. Nam sicut dicitur est talis contractus est licitus: quod incidit periculum et dubium ex utraque parte. Quod si iste emit ad tempus dubium est utrum debeat supervenire plus: vel minus. Propterea talis incertitudo temporis facit equalitatem in utraque parte. Et non ergo contractus vere transferit res in emitentem:

tem: et quam moritur: sed supervenit par: ex natura eiusdem contractus revertit ad vendentem: nec ubi hic difficultas maior. quam in his qui simpliciter vendunt. Nam si quis emerit equum: et pro eo solueret. l. lib. postat quod si dicitur equum in crastinum moreret: nihilominus vendens. l. lib. licite retinet sibi: quod ex re emptora nulla utilitatem prosequitur: fuisset talis emptor. talis ergo translatio iustas statim facit precium esse vendentis.

Secundo quero. quid de his qui emit aliquos redditus ad vitam venditoris servat: debet circumstantijs ex etate et sanitate emptoris. R. Donal. quod secure fieri potest: quod si cadit in desiderium mortis alicuius. Sed ubi emit ad vitam emptoris: non est tutus: ne venditor deinde mortem emptoris: non tamen esse mortale finem eius.

Tercio quero. utrum liceat emere redditus prediales hereditarie. R. Ale. l. q. fm aliquos talis contractus potest fieri licite: si servat equalitatem iurisdictionis. Ad quidem fit quam tanta equalitas servat: quod non liquido apparet quod presentium habeat meliorem partem. Si autem liquido apparet quod precium est nimis parum respectu rei emptor: vel e converso. tunc non habet. ut dicitur in prima. q. Advertendum tamen est quod quam quis emit possessiones ad tempus: vel simpliciter ad lucrum: quod expectat tamen ex natura rei: et non ex natura rei possesse. vicium est in contractu. Et tale lucrum in iure dicitur turpe lucrum. Si vero hominibus possessio emat ad lucrum: et talis emptor fuit nunquam iusta pro necessitate vendentis cui ex charitate subvenire debuit: in tali contractu est vicium usure. non quidem per se: sed pro equi pollentia: quod lucrum quod provenit ex tali contractu militat contra charitatem. Si vero possessionem emat non ad lucrum primo: et pro se: sed ad necessitatem et utilitatem sui et suorum: dummodo in emptione servat equalitatem iurisdictionis: si accrescat processu temporis plus quam datur: illud sit emitentis. quod illud accipit tantum suum: propter contractus ipsius naturam: et non ratione temporis: nisi valde per accidens.

Quarto quero. numquid possint vendi redditus percipiendi: vel ins percipiendorum reddituum precio minor: eo quod statim emens soluit: quod esset precium: si solutio singulis annis differret. puta. an liceat emere redditus molendinorum usque ad. x. annos dando minimum precium: quod statim soluitur: quod daret si solutio singulis annis expectetur. Respon. fm Ale. l. om. quod casus est licitus. Primo enim est supponendum quod futuri fructus possunt emi: sine iura percipiendorum fructuum: sicut iura molendinorum et pedagiorum. Secundo supponitur. quod instum precium debuit esse. proportionatum rei vendite. Iusticia autem precij attendi debet a tempore contractus: ut tantum detur quantum valet res tempore contractus: non tantum quantum valitura est toto tempore sequenti. Idem tenet Mo. Tercio potest ex hoc concludi esse licitum: quia licet plus percipiat emens tempore sequenti quam dederit: tamen id quod percipit est de sorte. propter veram venditionem factam iurium percipiendorum fructuum: cum iusticia precij attendat tempore contractus: quo tempore non magis valet quam vendat: vicium enim et usura est: quam datur minus precium quam valet res tempore contractus. Non autem vicium est si daret minus precium quam daret in futurum. Ad ob. quod sicut se habet venditor ad emptorem: et e converso emptor ad venditorem: sed si venditor

plus accipiat ratione plongate solutionis: usura-
rius e censend. q sic em iposito. qz min^o dat: qz
ticipat p^ociū: qz rñdet. qz argumentū non cogit: qz
lz maioritas p^ociū in vendēte pp dilatoz: z mion-
tas in emente pp anticipatoz faciat usurariū con-
tractū: tñ nō sic in iposito. P^ono. qz nō debes iudi-
care min^o p^ociū qd iposonatuū ē iustū rei q vendi-
tur: lz forte sit min^o respectu futuri. Secdo. qz illud
de anticipatoe t^opis locuz hz: qñ res q vendit non
stati tradit: s; p^ociū stari dat z res expectat. In ipo-
sito aut stari dat res q vendit: lz vsus expectetur.
Et hoc idē tenet. S. Ber. dans singularē theori-
cam dicēs. qz ins rez p futuro tpe p^o licite minus
emi: qz si omis ille res ipi emptor p^ontialiter trade-
rent. z qnto ius futuroz redditū p^ontendit in lon-
giora tpa: tanto ceteri parib; p^o mion p^ociū emi: qz
in his in qbz ius rei differt ab ipa rei: aut ab actua-
li possessionē ipi rei: p^o ipm ius emi qz ius res ipa
nō sit: aut actuali non tradat. z secur^o ē rem hic z
possidē qz solū ius rei. nā certitudo rei p^ontis z p^o-
rentialis ei^o possessionis e qdēz maior z p^ostantior: ē
qz certitudo rei future. P^oindē nō imerito p^o p^o
ma plus v^odi. z scda licite min^o emi: p^ociū tñ rei v^o-
dite debet esse iposonatuū zc. Talis s; iusticia at-
tendi dz a tpe p^oct: nō s; qñtū valitura ē toto tpe
p^onti. Et hinc est qz emēs ānuos reddit^o mille duc.
ad. x. ānos. p. dcc. ducatis mox soluēdis. nō est ex
absoluta vi p^oct^o usurari^o. Et nihilomin^o eēt si nūc
mutuaret. dcc. ducatos vsqz ad. x. ānos: sic qz qñbz
āno redderent sibi. C. aut qz vltio āno redderent
sibi multiplicati. hoc ē mille duc. Insup nō est pec-
catū iniusti p^ociū: s; p^ouentus redditū certū nō sūt
oīno: s; p^ohabili p^ont piclitari: sicut p^ont p^ouentus et
fructus agroz. Immo ē poīto qz sint certi: eo nō
qz p^ont esse futuri reddit^o certiores adhuc etiaz p^ont
intantū mion p^ociū emi qz ius redditū mille du-
catoz p^omo āno habēdoz: in q^ontum plus valet
ius p^omoz redditū mille duc. qz ius remotoz.

Sz pone quedā ciuitas ex guerra multū angu-
stiatā v^odit reddit^o suos. Quidā emit p vili p^ociū.
et demuz facta pace emptor de redditib; lucratur
p. p vno. Querit an restituere aliqd obliget. Rñ.
S. Ber. qz nō. z hoc rōne dubij vel periculi. Cō-
sulendum tamen est illi qz largas clynas faciat de
redditis illis.

Quinto qro. vtz grā expectatois rei v^odite lice
at plus accipe a v^oditore: vel min^o dare ab empto-
re: Rñ. Alex. lō. qz i emptōe z v^oditōe interueni-
re p^o duplex expectatio. P^omo vt expectet res v^o-
clita. z qz expectat: ideo minus dat vt si qz dat. x.
p mina frumenti qz valet. xij. acceptur^o minā i alio
tpe: talis expectatio si est ex pacto usura est. Alia ē
expectatio nō rei: s; vsus eiusdē. puta. qz res ē talis
nature qz emēs nō p^o stat; ea vti. P^oct. n. p^oringere
qz res q vendit stari tradat: s; tñ ipa res nō hz sta-
tum vsus suū. z idē si emēs minus dat qz nō p^o sta-
tim vti re sua: pp expectatoz vsus nō peccat: quia
res statim tradit. z tñ vendit qñtū valet tpe p^oct:
licet def min^o p^ociū. p^oea pp vsus successiuū eiusdē.
sicut est in redditib; molendinoz: vbi p^oceptō red-
ditū est successiuā: vel qz expectat vsus eiusdem.

vt si quis p pellicia q statim tradit min^o dat circa
penthe. qz circa festū. S. Michaelis. qz vsus eius
expectat circa festum sancti Michaelis z nō circa
penthe. qz ius emi res tradat vtroq; tpe: tñ lz vno
tpe dare minus p^ociū: qz alio tpe: non pp rez expe-
ctant: s; p^opter vsus.

Sexto qro si qz debeat solue. C. duc. post tres
ānos: ita qz antea nō tenebat. z ad p^ontis soluit cū
pacto qz sibi retineat. xxv. duc pp intercurēs tps
triū ānoz: quoz terminū p^ouenit. An vendēdo il-
lud tps sit usura: Rñ. fm Sir. ol. qz nō. z qz p^onti
bi retinere istos. xxv. duc. qz p^ontis tps solutiōis
Nam illud tps ē sui iuris pp qd p^ont vendē valore
illius facit ad hoc. l. si p^ostante. S. quotiens. ff. solu.
ma. Si. n. tps illud nihil valeret nō ampli^o eēt te-
neri ad mox soluendū: qz teneri ad soluendū post
tres ānos. z nō añ. Si aut obijcias qz q rōne pecu-
nia mutuata nihil vltra se valoris vendibilis hz:
eadē rōne nec pecunia ad tres ānos soluēda. et idē
vendē tps ei^o. xxv. duc. vi usura. Dicendū qz hic
nō vendit pecunia: s; solutiōis ipi tps. qd vtiq; ē
vendētis. z ecōuerso tps pecunie mutuate nō est
p^ontis: s; receptoris vsqz. l. ad terminū sibi p^onti-
tum. p^opterea sibi vendi mīme p^ont quin cōmittat
usura. Si vō is qui p^ont tres ānos tenet soluere. C.
mutuaret tibi. lxxv. z ex hoc vellet sibi dari. xxv. tē
usura esset. eo qz venderet tibi tps pecunie mutua-
te. qz ius. n. pecunia ex se nō valeat pl^o scipa: tñ ex vte
tis industria aliqū valorēz acquirat. P^oterea ille
vsus seu facultas v^ondi potest ab eo cui^o ille vsus
est legitime vendi. S. autē de may. in. iij. format
banc. q. Pone qz aliqz dz alicui post annuz aliqd
z rogat qz soluat sibi statim. z rogat qz sit liber pro
dimidio debiti. Et rñdit qz est usura: qz mora tps
facit hoc negociū illicitū. vñ vel dz totū sibi soluet
vel nihil diminuere p^oueniēdo tps. et hoc erit grā
vel expectare tps. z tūc erit iusticia. Aliter si dimi-
nuis z p^ouenit tps solutiōis: tenet de residuo resti-
tuere. hec. f. Tñ si iste solues añ tps p^ont p^ontē ali-
qd interesse: nō erit illicitū: vt dēi^o est s. c. p^oce.

Septimo qro quid si emi ab habente possessio-
nes censum. x. corbiū frumenti p p^ociū quo haben-
tur possessiones: ex quib; hinc v^onti^o dcc. x. cor-
bes: adiecto qz de omib; bonis suis in d^onter soluē
teneat. Dubiū facit: qz non emo fructus certi p^ociū
alicui p^onti: et sic potius v^o obligatio psonalis: iu-
xta nota. p Inno. in. c. in ciuitate. extra. e. Item h
nō emi certū ius reale: Rñ. Jo. de li. in. c. fi. extra
eo. qz si census p^onti in bonis: z ad bona sit rela-
tio: nō ē censend^o p^octus usurari^o: cū hic merces. h
p^ociū z alia iura realia. ideo licitū est emere. ff. de
here. vel ac. ven. p totum. Et maxime p^ocedit cum
legitimū est p^ociū ad adiectum censum relatum
ad rem. Caueat tñ p^ontens ab intentōne dep^o-
uata. De p^odicto casu vide s. p^omo. c.

Octauo quero quid de his qui emunt ab eccle-
sijs vel monasterijs certas possessiones tenēdas
toto tempe vite sue. ita vt post eorum mortem ad
ecclesias redeāt: Rñ. Do. in sum. qz Ray. et gof.
iudicauerunt hunc contractum usurarium: eo qz
homines multum sperant viuere. et sic sperant se

fingens facit mutuū. **P**ōt autē dici q̄ argumentuz
 nō cogit: q̄ in tali p̄ctu nō est mutuū directū vel in
 directū. vbi em̄ est mutuū. mutuū obligat mutu
 anti in p̄cio. In tali autē p̄ctu p̄cū trāsīt. r̄ius p̄cipi
 endoz redditū stat p̄culo r̄ lucro ipsi? emptoris
Posset t̄m in h̄mōi p̄ctu incidere vicū ex pte p̄ben
 tis. p̄pter cupiditatē ei? h̄ hoc nō accidit ex ipsa nā
 p̄ctus. **I**dē r̄z **I**nno. **H**o. r̄ **J**o. an. in. c. in ciuitate
 extra eo. **A**lij etiā fm̄ q̄ refert idē **A**le. p̄bat h̄ic p̄
 ctū eē licitū. q̄ licite posset q̄s emere p̄dū. p. **L**. r̄ p̄
 dū emptū posset q̄s hereditarie dare alicui. p̄ se et
 suis heredibz. hoc pacto q̄ recipiēs p̄dū obligaret
 p̄ se r̄ suis heredibz dare q̄libet anno sol. **L**. danti
 p̄dū. r̄ sic mediate emptōe r̄ venditōne p̄dij. talis
 h̄z p. **L**. lib. **L**. solidos q̄libet anno. **N**ihil autē dif
 fert in dei p̄spectu vtrū h̄eat hoc mediate vel ime
 diate. p̄ctus q̄ v̄ licitus. fateor t̄m q̄ nō est ira bone
 stus r̄ decēs p̄ctus sicut q̄ emunt reddit? p̄diales.
Duodecimo. q̄ro de. q̄ quotidiana r̄ dubia. ma
 xime in ciuitate **I**anue. venecijs. r̄ florentie q̄ tpe
 necessitatis p̄pellunt ciues subuenire cōi. r̄ cōe po
 stea statuit eis lacuz. vicz. v. p. **L**. r̄ q̄n̄z min? r̄ nō
 p̄nt ciues id capitale repetere. h̄ b̄n̄ p̄nt vendere il
 lud alteri. **M**un q̄d hoc casu p̄mittat vsura? **R**ū.
Panor. in. c. in ciuitate. extra eo. fm̄ cōiter moder
 nos doc. q̄ nō. **M**ā ciuitas h̄z reddit? r̄ v̄ p̄stire
 re annuū reddituz ex redditibz suis. **I**tē hic nō est
 mutuū. q̄ eius ciues p̄pellunt subuenire cōitati. r̄
 nō p̄nt repetere q̄ v̄lūt. h̄z cōe possit se exonerare
 ab illo debito. soluēdo capitale. **I**tē cōe libere cōsti
 tuit hoc lacuz. fact. c. et si q̄ones. de sy. bec **P**anor.
Et nota singulariter dicta **P**anor. naz loquit de il
 lis ciuitatibz q̄ h̄nt redditus. **P**ro q̄ notandū q̄ q̄
 dam est cōitas libera et h̄ns p̄pū. q̄ vicz h̄z aliq̄s
 redditus vel p̄ctus. sic r̄sidentes cōitati q̄ nulli
 singuli p̄one. r̄ h̄z illos sibi vindicare. siue tales p̄o
 nentus oriant ex certis p̄dijz vel terris tali cōitati
 subditis. siue p̄ueniat ex certis vectigalibz seu ga
 bellis ab ipsa cōitate legitime institutis. vt in p̄fatis
 cōitatibz. q̄ d̄m saltē de facto nō recognoscūt. nisi
 fortasse quē sibiipsis sub certis regulis r̄ legibz faci
 unt. **E**t supposito q̄ tales p̄ctus legitime ad talē
 cōitatem p̄tineāt p̄t legitime ipsa cōitas retēto si
 bi d̄mō directo ipsoz p̄dijz seu gabellarū trāsfer
 re in aliū. vel in alios. p̄uentus ex ipsis. p̄ueniēs.
Et hoc vel titulo donatōis: vel venditōis: vel per
 mutatōis. r̄ sic tales in q̄s fiet trāslatio nō acq̄rūt
 ius sup ipsis p̄dijz v̄ gabellis directe. h̄ solū super
 fructibz exinde p̄ gubernatorē r̄ curā cōitat? habē
 tem p̄ueniētibz. **E**t hinc habuerūt originē locatio
 nis. q̄ vicz ipm̄ cōe annuatim de suis redditibus
 mille indiget: ad p̄ns. x. milibz. **E**t q̄ hoc nou p̄nt
 h̄re nisi in. x. annis. exponit venalia. **A**d. annalia. p̄
 x. milibz p̄ntibz. reseruatō sibi q̄ possunt hec. x. mi
 lia restituere ad libitū emptoribz. quo facto redibit
 ius ipm̄ p̄cipiēdi mille ad ipm̄ cōe. **E**t q̄ non inue
 nit fortasse qui solus hec. x. milia exburset ipsi cōi.
 vnus soluit: vel emit. p̄uent? p̄porcionatos ad. **L**.
 et h̄ic d̄i h̄re vnū locū: vel ius p̄cipiēdi vnaz p̄tē sic
 taratā p̄ p̄sidentes de suis. p̄uentibz. **A**lius soluit
L. r̄ h̄ic d̄i h̄re duo loca. et sic p̄nter. **E**t q̄ q̄d q̄l

q̄ iuris habet in aliq̄. illud rite in alterū trāsferre
 p̄t: vt in regula nemo. de re. iur. li. vi. nulli dubiū
 esse d̄z q̄n̄ si cōitas h̄z ius sup tales p̄uent? illud in
 aliū trāsferre possit trāslatōe v̄ditōis totalis vel
 p̄ticularis. **I**ura em̄ vendi p̄nt r̄ emi. ff. de her. vel
 ac. ven. p̄ totū. **E**mut ḡ tales a cōitate. nō ius dire
 ctū sup ipsa. p̄prietate gabellarū. q̄ h̄ ius vt dictū ē
 retinet sibi. h̄ ius p̄cipiēdi r̄tū vel r̄tū sine talē co
 moditate: seu p̄ceptōz comoditat?. **E**t b̄n̄ q̄dē tale
 ius vn̄le: siue v̄lus facti simplicis p̄t separari a d̄mō
 et. p̄prietate: vt p̄z in de. exiui. **S**. p̄inde. de ver. sig.
Quedā v̄o est cōitas q̄ alteri seruēs. nullū h̄z pro
 p̄tū. q̄ oia q̄ cōia esse p̄nt: vel territorū vel p̄diav̄
 gabelle sibi vendicat r̄ appropriat d̄mō talis cōitat?
 q̄d p̄tingit cōitatibz subditis regibz vel tyrānis. et
 cū talis cōitas nihil h̄eat. nihil vendere p̄t. r̄ p̄ns
 in tali cōitate loca cōis esse nō p̄nt. q̄ ius instituen
 di illa nō h̄z. q̄ nō h̄z aliq̄d. p̄pū vt supponit. nec
 h̄z ius instituedi de nouo gabellas vel pedagia. q̄
 tale ius penes solū p̄ncipē residet. **I**ḡ si hec cōitas
 indigeat pecunijs r̄ offerat se daturaz. x. p. **L**. sibi
 succurrētibz. nō p̄t h̄ic subesse p̄ctus emptōis vel
 venditōis. h̄ mutuū: cū vt supponit nō h̄eat quid
 vendat. r̄ iō oēs sic dādo tali cōitati. **L**. vt annuatim
 recipiat. x. aut plus vel minus: censendi essent vsu
 rarij. q̄ ex suo mutuo reciperēt aliquid v̄ltra sortez
Et hanc distinctōez sequit. **d**. **X**au. de ridol. sup. c.
 p̄sultuit. extra eo. vbi d̄ monte florentie tractās dicit
 q̄ h̄z emere fructus a cōitate vbi in bonis cōitatis
 p̄stituant. vbi autē fieret relatio solū ad p̄sonā cōita
 tis nō liceret. **E**t quibz inferunt non nulli q̄min?
 apte hec. q̄ a quibusdā soluit p̄ distinctionē volun
 tarij r̄ coactōis. dicendo q̄ illa loca sunt licita. q̄ cō
 gente cōitate instituta sunt. **A**lia autē illicita. q̄ cōi
 tas habens aliq̄d venale exponit sine coactōne. ci
 uis eius volūtarie emēs q̄d ipa volūtarie v̄dit nō
 peccat plus q̄ si emeret s̄tia iura a p̄sona p̄ticulari
 sicut de. p̄uentibz suis vendere p̄t emere volenti
 q̄d licite fieri p̄t. iuxta regulā iuris p̄missaz. r̄ iuxta
 nota. p̄ **I**nno. r̄ **J**o. an. r̄ **d**. **A**n. in. d. c. in ciuitate.
 et **J**o. cal. extra eo. c. si. r̄ **d**. de an. in tractatu suo
 de imp̄stitis veneciariū. quibz p̄cordat plures sum
 misse. vt **R**ay. **J**o. p̄s. **C**on. etiam plures theo. vt
Egi. no. ordinis p̄di. **B**uil. valseho. ordinis mino
 rum. m̄gr. **f**. de empoli. ordinis minorum. et **M**i.
 de aul. **N**on sic autē esset in cōitate q̄ nihil venale
 habet. q̄ si voluntarie quis illi mutuū: nihil inde
 v̄ltra sortem p̄cipere debet. **S**i autē coacte p̄cederet
 tunc aut hoc facere potuit absq̄ suo graui incomo
 do r̄ interesse r̄ forte nullo: q̄ fortassis illā pecuniā
 tenuisset in capsa. r̄ tunc nō excusat ab vsura rōne
 coactionis. q̄ sic habet locū p̄ceptū illud. **M**utuū
 date r̄. in cōitate. sicut in p̄sona p̄ticulari. **S**i autē
 hoc fecit cū suo graui r̄ notabili incomodo: tūc pos
 set absq̄ p̄ctō ab ipsa cōitate p̄cipere: p̄sertim v̄ltro se
 offerēte t̄m plus v̄ltra sortē. quantū rite estimari p̄t
 eius incomodū r̄ interesse. q̄ nullus tenet euz suo
 dāno socio subuenire. xxij. q. v. si nō h̄z. **E**t p̄dictis
 etiā p̄tz q̄ non apte soluit hec. q̄d p̄ distinctionē p̄i
 marij. r̄ scōarij. dicēdo q̄ primus iuste acquisiuit
 q̄ metus siue coactio euz excusauit a p̄ctō. **S**z scōa

nus dabit emens p lib. turonensiu: q̄ si essent tm̄ duo mēses. Contractus nō v̄ licitus. 7 maxie si pecunia recipiēda in termino pbabilr credi plus va litura: v̄ si sic emēs cōiter lucrat. Hoc ei posito v̄ eē indirectū mutuū. Puta. vt q̄s det min⁹ receptus rus pl⁹ in f̄mino. sec⁹ si eēt dubiū. rōe em̄ dubij p̄ babit. v̄ cōiter accidentis forte posset excusari.

V Quinto decio. qd de his q̄ nūc emūt certos eq̄s tradēdos emptor ab ipso v̄ditore in certis nundi nis: Rū. fm̄ Guil. si emanf̄ minor p̄cio q̄ estimē tur eos ibi tunc valituros: vsura est. si aut̄ de valo re versit̄ dubitat. non est vsura.

V Sexto decio. qd si q̄ vendat bladū alteri p. xx. sol. in messe. qd tñ nō ē nisi. xv. sol. in p̄fixo termino fm̄ boni v̄ri estimationē valitur. 7 postea veniat ca ristia. 7 dicit emptor illud bladum vendat p. xxv. Nunq̄d p̄m⁹ venditor aliqd emptor restituere teneat. v̄ q̄ nō. q̄ emptor in nullo est dānificat⁹ imo lucrat⁹. In p̄m̄ facit. q̄ ille p̄ct⁹ fuit vsurari⁹ q̄ tenet ad restōz. Rū. Asten. in sum. fm̄ Donal. q̄ v̄ditore iste tenet restituere emptor illud qd su p̄vendidit v̄tra estimatōz boni v̄ri. q̄ lz emptor dānificat⁹ nō sit. hoc fuit. p̄t̄ euentū rei q̄ nō excusat ab vsura. dānificat⁹ tñ fuit. q̄ n̄ro plus emit q̄ in termino valebat fm̄ estimationem boni v̄ri.

V Decimo septimo. qd de mercatore q̄ reemit pro x. cundē pannū. equū. vel aliqd aliud ab eo cui p̄ us vendiderat p. x. 7 cui post tradidit. x. flo. qui tñ emptor nō soluit tunc illa. C. Rū. s. Ber. q̄ pa tens ē. q̄ io emēs reuēdit ipsi mercatori p̄ satis mi nori p̄cio. q̄ sub quadā rōe mutui. pot⁹ q̄ sub rea li vitate solutiōis tradidit ille mercator sibi illa. xc. ab eo debens rebie. C. q̄ ille emēs nō soluit merca tori. p̄pterea talis p̄ctus vsurari⁹. 7 oi malignitate et duplicitate plen⁹. Qui tñ tūc nō esset vsurari⁹ si mercator absq̄ oi intentōe reemēdi rem a se vendē dam absq̄ fraude v̄didisset p. x. flo. 7 eā reem̄ set simplr ab emptore volente cuiusq̄ vendere p̄ minor p̄cio: q̄uis ibi esse posset viciū iniusti p̄cij 7 modici. tñ q̄ iste p̄ctus solet fieri in fraudē vsuraz ista scōa ps non est multū p̄dicanda.

V Decimo octavo. P̄t̄ mutuans. C. sol. petro cū pacto q̄ det sibi. l. in numeratis. 7 alia. l. in debito ribz. vel in rebz: puta. p̄ano 7 hm̄oi. et ipse debitor p̄mittit sibi solvere. C. in numeratis. q̄s tñ debito res 7 res nō accepisset dicit⁹ debitor nisi. p̄pter mu tuū. an sit vsurari⁹ p̄ctus. Rū. Lau. de ridol. dicit q̄ sit i fraudē. 7 io cū q̄net dicit⁹ debitor rōe mutui erit vsura. Idē dic cū rōe mutui aliquid venditur debitori plus debito p̄cio. xiiij. q. iij. si feneraueris. Et hic casus est quotidianus.

V Decimo nono. vtz pcurātes negocia stipēdario rum. l. recipiendo pagas eoz. 7 faciēdo alia obse quia. 7 mutuādo eis in necessitatibz eoz. recipien do certum salariū. sint vsurarij. Rū. idem Lau. q̄ non. q̄tuz ad id qd p̄cipiunt rōe laboris. h̄ non q̄ tum ad id qd p̄cipiunt rōne mutui.

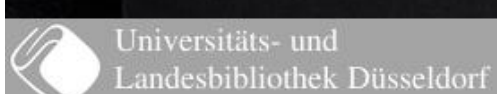
V Ultimo. qd de his q̄ emūt frumentū 7 vinū et hm̄oi tpe q̄ colligit. vt cari⁹ vendāt. Rū. hoc pōt fieri multipl̄. p̄mo. p̄t̄ bonū cōe. sic Joseph emit frumēta vt dicit vū. p̄videret pplis ire tpe famis.

et hoc est meritorū. Scōo pp̄ p̄ulsionē suā 7 suoz sic si aliq̄s nūc emat timēs ne postea opteret eū ca rius emere. 7 postea q̄ nō idiguit v̄didit sic cōiter in foro v̄debat. 7 hoc ē licitū. Tercio pp̄ pietatem vt. l. de lucro. p̄uideat paup̄ibz. 7 hoc itez lz. dūmō ita moderate hoc faciat q̄ cōitas p̄ charistiā nō le dat. Quarto pp̄ exercēdā iustā p̄mutatōz p̄ modū mercatōis. nō vt intēdat caristiā inducere. h̄ pot⁹ suā artē. seu negociatōz exercere qd potissime locū hz q̄i bec ē p̄p̄ia negociatio e⁹. ita q̄ p̄ sua opa re cipit lucz. Quinto pp̄ auariciā. l. vt cari⁹ v̄dat: nul la alia nēditate vel vtilitate p̄sata. aut vt caristiā in ducat 7 p̄greget. ita q̄ hoies cogant̄ emere ab eo: 7 vt possit ad libitū v̄dē. 7 isti tales enormit̄ peccāt. Nec breuif̄ extra sunt ex dictis Ray. Guil. Inn. Host. 7 Donal. Qui Donal. addit fm̄ q̄sdā. q̄ q̄i laic⁹. nō ex cupiditate. h̄ vt p̄uideat sibi et suis emit aliqd vt postea cari⁹ v̄dat. sine annonā. siue aliud: nō ē mortale. si at̄ ex cupiditate q̄s emat p̄di cta vt postea cari⁹ v̄dat. peccat mortalr. siue sit de ricus siue laic⁹. neut̄ tñ tenet ad restōz faciendā cer te p̄sone. h̄ dz erogari tale lucz paup̄ibz de p̄silio sa cerdotis. nō tñ hoc ē de nēditate. nisi ex facto hm̄oi aliq̄ eēt dānificari. q̄ tūc si sciūt. illis siēda ē restō Itē fm̄ Donal. illi credēdi s̄t nephādi 7 detestādi q̄ ea intentōe emūt aureos. vel alias monetas: vel res venales: p̄cipue v̄ctualia vt de talibz caristiāz inducāt. Limita tñ p̄dicta fm̄ notata s̄. Auaricia. circa aialia. No. p̄mo.

U Sura. iij. triplicē dīam int̄ mu tuū 7 locatū. Prima ē. q̄ i mutuo piculū est i accipiente. in locato v̄o in eo qui dat. Scōa ē. q̄ mutū p̄p̄ie nō deteriorat̄ p̄ vsū. v̄t pu ta. pecunia. h̄ locatū sic. vt dom⁹ vel equ⁹. Tercia. q̄ mutū quantū ē de se nullā vtilitatē p̄t̄ v̄tenti. locatū v̄o p̄t̄ vt ager. equ⁹: vel dom⁹. Sz an liceat aliquid accipe p̄ vsū rei q̄ nō deteriorat⁹: Rū. Ri. q̄ sic: puta. p̄ vsū c̄p̄bi argentei.

V Primo q̄ro. vtz liceat locare aialia p̄ certo fru mēto vel alia re annua: Rū. fm̄ Guil. licit⁹ ē p̄ct⁹ dūmō p̄ductor nō grauet̄ ex imoderata mercede. Licitū ē etiā apponere pactū de dāno vel lucro rei locate q̄ v̄trūq̄ sit cōe. h̄ nō lz ponere pactū q̄ dā nū sit solū p̄ductoris. nisi dānū qd eēt ex culpa sua etiā leui. nō at̄ leuissima. cū p̄ct⁹ p̄cernat vtilitatez v̄triusq̄. Possit etiā ex pacto p̄ductor recipere i se pi culū rei. et de depo. c. fi. vñ tale pactū nō facit p̄ctū vsurariū. lz posset fieri in fraudē vsuraz. 7 forte sic p̄sumeret̄ si fieri a p̄suetor vsurario. No. tñ fm̄ Jo. de li. q̄ dās boues alicui cuz pacto q̄ debeat dare. xx. staria frumenti. q̄ aut locant̄ opa bouū. 7 licit⁹ ē p̄ct⁹. q̄ boues deteriorat̄. h̄ si vult boues recupare p̄cio quo facit estimari. cū tradit: nec vult deterie ratōis subire piculū. q̄uis bene velit subire iudici um. l. moitem naturalē. 7 tunc p̄ctus est illicitus.

V Scōo q̄ro. qd de illis q̄ tradūt boues ad medi atōz p̄ certis sextarijs bladi. eo pacto q̄ si moriāt: vel deteriorent̄. p̄ductor subeat medietatē piculi. si at̄ meliorat̄ h̄eat medietatē comodi: Rū. fm̄ Do nal. q̄ reuera locare boues vel eq̄s ad diē vel tmi nū. dūmō p̄ductor nō grauet̄ de imoderata merce

delictum est pactum. De cōdicando autē dāno et como-
do rei locate iniquū ē ex pte locatoris: nisi pbabilr
dubitet vtz locatoris vcl pductoris meliozē p dītō
In pposito tñ pctu videt pductoris cōditio deteri-
or: qz vir: aut nūqz p hie tātū comodū de melioza-
tione boū: quantū p hie dānū de morte si ptingat.
Si tñ locator: timens ne pductor graualet bo-
ues apponat hmōi pactū. firmiter pponēs qz si bo-
nes sine culpa pductoris pīrēt nūqz exigeret ab eo-
dem. nō est dōm qz peccaret. nisi ppter scandalum
eorz qui ignorat eius intentōz. Dicit tñ. s. Ber.
qz talis ppter scandalū peccat mortāl. Itē qz bere-
des nesciētēs eius intentōz possent repetere capita-
le. Illō tñ vez vt ē dictū s. s. pxi. qz pductor rei pī
ise suscipe piculū rei pducere. et casus fortuitos quā-
tum ē de natura pctus: h in pposito casu nō tñ est
pductio vel locatio. h societas in piculo et melioza-
tione et deterioratōne boū. Itē de pdictis circūstan-
tijs in iudicio aie stat cōfessionī eius. Et ea qz dicta
sunt in hac. q. p oia applicent. q. pcedenti.

Tercio qro. quid de ouibz et aialibz q traduntur
ad cremenū? Rñ. fm Donal. q in hmōi traditi-
one pī interuenire pctus societatis tñ: vcl locatōis
et pductōis tñ. pī etiā pcurrere pctus mutui et so-
cietatis. Primo quidē pctus societatis tñ: vt qñ qz
bz. x. capita ouiu. et fac societate cū alio hñte toridē.
et cōdicant adinuicē ipsas oues. et piculū et emolumē-
tum et expēsas circa custodiā et pastū eaz. et puēni-
unt etiā inter se qz de fetibz reparēt capita mortua:
vel de velleribz et pellibz emanēt alia ad augēdum
gregē. Idē dōm fm Guil. si vnus hēat. xx. capita
ouiu. et alius. x. et cōdicant eas adinuicē vt dictū est
prata. Aut si faciūt aliud pactū licitū et honestum
dum tñ seruet eqūitas inter eos. ita qz in hmōi pa-
cto nō videat esse melioz vel deterior vnus qz alte-
rius p dītio. Itē pī esse locatio et pductio vt si quis
hēat. xx. capita. et tradat ea alicui custodiēda: vcl pa-
scēda sub certa mercede pecunie: vel pncipatōe p-
nētū gregis. In qz casu si dñs retinet sibi piculū
illoz capiti. nec als in pactis et puēntiōibz grauet
pductorē: licitus est pctus. Scdm tñ aliqz etiā si
dñs nō retineret sibi piculū. nō ppter hoc est v-
ura. Possz tñ ptingere iniquitatē. si p dītio dñi est melioz
qz pductoris. Itē tē pī pcurrere pctus mutui
et societatis: vt cū qz hñs. xx. capita tradit ea estia
ta alicui: puta. p. xx. sol. ita qz teneat ei reddē medi-
etatē sol. s. x. sol. qz qd pīgat postmodū de ouibz
et tunc pīde est ac si creditor dedisset ei mutuo. x.
sol. ex quibz ppat. x. capitibz pīsser societate cū
creditorē hñte alia. x. capita. ita qz sint cōia. et pī sint
socij in piculo et puēntibz. tunc p quāto ex ptepla-
tione mutui grauat creditor debitorē in pctu p fite
societe. p tanto est ibi vsura.

Quarto qro: qd si hñs. xx. capita tradat alicui
rustico hoc mō qz sint firma. qz illa dat ei est iata cer-
to p cō. et lucz et dānū sint tñ rustica? Rñ. Guil.
qz nō est pctus vsure h mutui. qz idē est ac si mutu-
aret ei pecuniā de qua emeret tot aialia. Alij vō di-
cunt qz hic est potius pctus emptōis. qz estimatio
emptionē facit. ff. de iu. dotiū. l. plerūqz. vt dicit. d.
Ang. in suo tractatu de soci. Ad dēns qz in hoc ca-

su tradens aialia nihil aliud poterit petere nisi p-
ctum: nisi emptor aialiu fructus recepisset ex aialio
emptis. et mōzā cōmisisset in soluēdo p cōm. qz tñ
venditor posset petere dictos fructus tāqz interes-
se. l. curabit. c. de ac. emp. qd etiā obtinet de iure
canonico. et de foro pscie: vt notat glo. in. c. conque-
stus. extra eo.

Quinto quero quid si qz dat certa capita ouiu
estimata certo p cō. hoc pacto qz rusticus non acci-
piat aliquā vtilitatē donec qui dederit recipiat pū-
us totā sortē? Rñ. fm Guil. et s. Ber. Iniquū est
valde pactū. sicut etiā si qz paciscat qz aūqz rusticus
aliquid accipiat restaurabit de fetibus oia mortua
hmōi em pacto est qz tradere oues imortales. Et
Donal. dat singularē theoricā. qz valde vtilis ē ad
totā istā materiā socidarū. di. qz generalr vez est qz
vbi pbabilr dubitat vtz illius vel istius sit deteri-
or p dītio in forma pacti adhibiti in societate. nō ē
petm. Vbi autē ad arbitriū boni viri graualet alteri-
us p dītio: pctū est ex pte grauatōis si scīter hoc fa-
ciat. et teneat ad restitutionē. Nō autē pīdari doctri-
na generalis. sup hmōi p dītio: seu traditionibz aia-
lium ppter varietatez traditionum et dolos qui a
quibusdā sup talibz excogitant.

Sexto: quid si qz tradat oues monasterio sub
hoc pacto qz de quibet oue recipiat annuatiz sol. ij.
cum fructus earuz valeat longe plus. Sed addit
qz etiā si oues moriantur ipse vult tñ fructum.
et si valde multiplicent oēs sint monasterij? Rñ.
fm No. qz licitū est: nec pī ecclesia restōz petere. et
qz in traditōe lesa nō fuit qz ius mortalitas sequat.
Et hoc nisi oues infecte essent. et ad mortem pate-
re hoc ignorauit monasteruz. ff. de mino. l. vez. s. si
locuplet. Consulo tñ tradenti qz in tali casu senti-
at ptem dāni. nec cū iactura monasterij velit locu-
pletari. et caueat sibi tradens qz nisi puēntus cōscien-
tiat. nō teneat monasteriū de ouibz abbati vel cela-
rario. vel hmōi cū p dītio pacto datis: vel cum sibi
fm eundē No. vide de hoc s. Depositiū.

Septimo quero quid de his q emunt oues vel
boues a paupibz. qz forte non hñt: Rñ. Donal.
qz vbi quis emit a paupē vcl etiā a diuite h mōi aia-
lia: qz scit vel credit ipm nō hñt: et qz iam tradidit
ea: locat eidē p certa annua pensione: vsura est: vcl
ad minus psumendū est in fraudem vsuraz fieri.
Idē dicendū de illis qz scīter emunt fructus ter-
raz ab illis qui nō hñt eas. Si autē sine fraude et bo-
na fide fiat hmōi emptio. nō est dicendū emptōez
peccare qz dū durat bona fides. Hoc verū fm. s.
Ber. si capitale stat ad piculū eius. qz tunc vera
locatio est.

Octavo: pone. P. tradit in socidaz. J. x. oues. et
ipse. J. ponit alias. x. ac iterum pe. addit alias. x. s.
opas et expensas quas facit ipse. J. in alendis pecc-
ribus. demum in fine anni eas equaliter diuidunt
talibus cōtractus licitus est.

Nono. Pone qz. P. dat. J. in socidaz. A. oues
pacifices secū sibi satisfaccere de labore et expensis qz
faciet p dītis ouibz custodiēdis: hoc addito. qz di-
ctus. J. de p dītis ouibz stet ad terciā ptem lucri et
dāni. talis quidē pctus licit' est: qz. P. satisfacit. J.

de labore suo. ex quo patet q. J. nihil ponit in socia. nec opas. nec aliqd aliud: s. ppter fructu seu lucy. obligat se ad soluendū terciaz ptem onium p dictaz. J. de ddm. li. P. tradit ipsi. J. c. oues paci scens secum q. p. dicit. J. de ouibz beat medietate in pncipio. in medio z in fine. z talis p. ctus licitus est. dummodo. P. fortuitum periculum retineat sibi.

Decimo. Done q. P. tradidit. xx. oues. J. vsqz ad duos annos: tali p. ditione q. dicit. J. teneat eas z eaz fetus z fructu cum diligentia pascere z suare suis expensis. fetuū vo z fructuum eaz medietate ipse. P. fidelit p. signare z dare atz in fine terminū ipsas eadem oues vl alias q. eis occasione tpsis ex tabūt ipsi eidem assignare. si tū ipse vel aliq illaz. aut ipsaz fructus vel fetus culpa. aut dolo ipsius Jo. vel eius nūcij pierint vel denastati fuerint ad damnū ipsi. J. spectet. si vo diuino iudicio. vl ca lu fortuito hoc euenierit ad ipm petz beat p. tinere dūmodo ipse Jo. p. dicit. P. de hmoi faciat plenā fidem. talis p. ctus vl licitus. qz satis vl eq z bona p. ditione vtriusqz.

Undecimo. Done fm Bal. is. l. j. C. p. socio. De ti oues in socidam ad qn quēnium z de psuetudi ne est q. in fine qn quēnij diuidant oues z fructu eaz. interim oues naturalit pierunt. Nun qd ru sticus ad aliqd obligat est mihi. Dicendum q. in tali casu p. tingere p. triplex damnū. P. mo ex na tura. z in hoc casu: qz fuissent p. ture etiam penes me. id restituere nō tenet etiam si fuissent estimate Nam in p. ctu nō ordinatis ad dñm trāfferen dum. estimatio emptōz nō facit. vt. ff. p. socio. l. cū duobz. S. damna. ff. locati. l. iij. z hoc p. regulā tra ditam. ff. de p. b. emp. l. cū manusata. S. nemo. Se cundo pōt p. tingere tale damnū ex fortuna. vñ si pierunt casu fortuito: cui restitū nō potuit. ter. dicit in p. dictione. S. damna. q. periculum est cōe. p. inde si oues estimate erant. xx. lib. rusticus tenet mihi re stituere. x. Nam si nil restitueret: totū damnū vti qz foret meū qd est p. d. S. damna. q. dicit q. damnū est cōe. Et ex hoc patz q. aliū iudicam? de casu for tuito. alr de casu naturali. Tercio p. tingere pōt ex culpa. vñ si culpa rustici damnū illud supuenerit: ipse ad emendā tenet totū. s. q. n. titatis. qz an tpus diuidende societatz oēs oues erāt mee: lz estimate tradite fuerit. Si vo postqz oues eq. lū p. tiri debāt damnū inuenit rustici culpa. tūc non tenet mihi nisi ad dimidiam p. cij p. tē. qz in plus nō me dānifi cauit. Et ex his p. z fm Bal. q. si p. dicitū damnū inuenit ex natura: p. tinet ad tradētē. si ex fortuna p. tinet ad tradentē z recipientē. si ex culpa: p. tinet tū ad recipientē. hec san. Ser. Notandū tū. p. de claratōe toti? materie. q. qn aialia tradunt in socie tate. tunc aliqui sunt aialia grossa. vt boues z silia. aliqui mūnuta vt oues z hmoi. Si grossa. aliqui dā tur inestimata. aliqui estimata. Si iestimata. aliqui cū terra. z aliqui sine terra. Si inestimata z sine ter ra. aut factū est aliqd pactū: aut non. P. mo casu vo q. pactū sit fuandū. C. de pac. l. si pascenda. dū mō sit tale qd arbitrio boni viri eq. litatem p. tineat p. siderata quātitate capitalis ex pte dantis. z estia

tionē opaz ex pte recipientis. Nam in p. ctu socie tatis. sp arbitrium boni viri vsari d. z. vt q. plus so cietati p. tulerit. vel pecunie. vel ope. vel ciuiscūqz alteri? rei. ille plus de lucro recipiat. ff. p. so. l. si nō fuerint. z in. l. in p. posita.

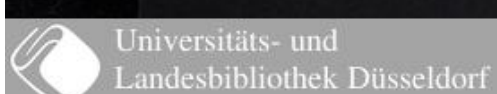
Idem inferunt qdam qōnes circa aialia grossa z est. xij. in ordine. P. tradidit Jo. bouem z vitulū nutriendos vsqz ad annum. hac. l. p. uentōe q. in fi ne anni vendant z. P. ante oia e. bat suum capita le. deinde diuidat lucy. Dico q. in hoc casu duo sē nēcia ad hoc vt sit licit? P. mo. q. P. retineat in se periculum fortuitū capitalis. Scdm q. si aialia min? venderēt q. fuerit empta nō tū ex hoc. J. te neat ipsi. P. ad supplendū p. capitali deficiētē. qz tūc esset capitale saluum qd nō licet.

Tercio decimo. Done q. P. locat Jo. duos bo nes. volens qlibet mense duas minas frumenti z retinet sibi periculū dictoz boum. Rñ. q. talis lo catio est licita: dūmō tū sit lucy qd rūdeat vtilita ti que pōt hū de bobz aliter illicita est. Maz si nul la vtilitas de bobz adueniret. nil dare deberet. ali ter meteret vbi non seminauit. quod vtiqz iniustū esset.

Quartodecimo. Done q. P. locat. J. duos bo nes estimate cū hac p. ditione. l. q. dictus Jo. labo ret sibi cum dictis bobz in anno. xij. bubulcas ter re. z in fine anni boues vendi debeant. atz. P. to tum suū capitale p. mo rehabere debeat. z Jo. hūc debeat medietatem lucri dictoz boū. Quid iur? Dicendum q. talis p. ctus licitus est: si ipse. P. ob fuat duo. P. mo. q. retineat sibi periculum dicto rum boum. Scdo. q. p. mittat ipsi Jo. se satisfacc re de labore quem sustinebit in laborando terras suas. Et hoc ad arbitriū boni viri. que satisfactio cōputat in hoc q. dat sibi medietatem boum. s. si nullum lucy fieret de bobz. tunc. P. recompensa re tenet p. expensis factis a Jo. de ipsa boum for te. vno p. dictione duoz deficiente: contractus illicitus est.

Quintodecimo. An licitum sit locare boues ad laborandum ad quartam partem lucri z damni. Respond. q. sic: dummodo locans boues labo ranti p. mittat competentē se satisfacturum p. la bore quem sustinet. siue fiat satisfactio de expensis factis ex pte dantis. siue de sorte boum si ibi non fuerit lucrum. als p. ctus illicitus est.

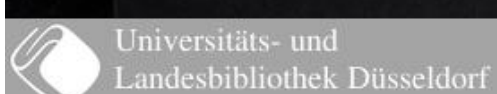
Sextodecimo. Done. P. tradit Joh. duos bo nes estimate. xx. flor. vt cum eis laboret vsqz ad annum. tali vtz pacto q. ipse Jo. teneat fideliter eos nutrire expensis suis. atz in fine anni p. dicitos boues. vel estimatiōem p. dicitam cum quarta pte lucri: si inde lucratus fuerit. vel tantū minus ipsa estimatiōe: quantum portat quarta pars damni si inde supuenerit damnū. teneat ipsi. P. dare z p. signare. nun qd talis p. ctus licitus erit. Dicendū q. talis p. ctus illicitus est. Erit aut licitus si adde ret in pacto q. si damnū aliqd sine culpa ipsius Jo. aut nūcij eius interueniret. q. ad ipm. P. in tegre p. tineret: nihilomin? tale damnū. P. a p. dictione Jo. nō teneret acceptare. nisi Jo. iuridice fa ceret de hoc plenā fidē. Aduertendū est et q. p. dicit

estimata tradita sunt et socius rusticus plus ponit respectu operarum et custodie. non videtur quod fructus per medium diuidi debeat. Et ait dicitur. d. Ang. de hoc alio dubitare vidisse. si putat arbitrio boni viri conueniri. ut equitas seruetur. quod si talis custodia et cura aialium quam ponit socius rusticus: fiat aut fieri posset per istas res aut puulos quod ope non sunt in magis estimatoe licet aliquid sint. tunc si aliquam utilitatem ex aialibus percipit plus rusticus socius quod alius ut finit et lutaminitis quod veniunt cum opa pastoris compensari possunt: iuste fructus equiter diuidunt. Si vero pastoris opa quam ponit rusticus: aut ponit facit sine alij sumptibus. puta. palearum feni et similia excederet comoditate lutaminitis tunc ut equitas seruetur. iuste rusticus ante partem aliquid per pastoris opa recipere debet quod equaleat ei quod plus ponit. d. l. si non fuerint. alio si tradens aialia vellet equalem portionem videret velle partem mutui facti socio de parte medietatis sortis. et sic usura committitur. cuius quod quod accedit sortis usura sit. xij. q. iij. plerique. Nec hoc casu possit quod per consuetudinem sua excusari in foro scie. cum iniuriam patitur. et socij dantur et iactura et iuri fraternitatis non conueniat: cum societas copat. l. v. ff. p. socio. Et si dicta aialia estimata traduntur cum terra veniunt quod dantur et lucrum sit commune. et fructus equi parte diuidantur. cum unusquisque ponat partem animalium quod coicita se per estimationem vult dictum est. et unus ponat terram et alius equalentes ponat operas fundum. Quo vero ad aialia minuta. quoniam super ipsius societas probatur. Dicendum quod obseruanda sunt conuentiones et consuetudines arbitrio boni viri conuenientes secundum modum et formam circa aialia grossa sunt. positos per eadem iura. nisi quod circa animalia minuta versus societas posse breuiori tempore finire. puta spacio trium annorum versus statim patebit. si vero nulla appareat conuentione seu consuetudo reperiuntur scripta aliquid iura et uagantia in fine versus feudorum quod versus sic incipit. Rursum fm. d. Ang. Consuetudo societatis caprarum. Nigrum sic sequitur. Si quis dederit capram aut pecudem iure societatis. Ille qui accepit debet tenere per tres annos et in unoquoque anno debet dare per capram. xij. formaticos bonos et optimos per pecudem sex. et medietas caprarum et agnorum eorum debet esse et medietas lane. et ille qui dedit capram: aut pecudem ante partem debet ea habere. et si ille qui accepit dedit tertia: tunc omnia partem debet per medium. si ille qui accepit amiserit culpa sua. quod ea non custodierit vel peccauerit non bene clauserit. deo tunc emendare debet. et ut dictum est bonos formaticos dare debet. si non quod de vna munitura. quod si dedit tamen vnam pecudem vel vnam capram. non debet mibi dare tale formaticum quod sit fieri de vna munitura tamen si tres aut quatuor munituras in simul mitti debent versus bonos formaticos in de fiat. quod si dedit alicui xx. aut xl. pecudes aut totidem capras. debet ne mittere vnam munituram simul et facere formaticum de tota munitura. Certe non. si medie estimatis. ita quod non fraudet qui dedit nec qui accepit. Et si agni vel capti nati non fuerint de vna aliquid capra vel pecude non debet dare nisi medietatem formaticorum: que daret si nati essent agni vel capti. Sequitur alia rubrica. Consuetudo societatis porcarum. Si quis dederit porcum alicui iure societatis et non fuerit dictum de tempore tunc is qui accepit debet ea tenere per tres annos et oves porcellis qui nati fue-

rint partem debet per medium in unoquoque anno vel si plures fuerint deo et ei qui accepit tenere versus in capite trium annorum debent omnia partem per medium. etiam porcellis natos de porcellis. et cum porca facit porcellos. debet deus facere adiutorium ei qui accepit et non debet qui accepit dare tertia aut in contrarium. Et si amiserit culpa sua quod porcellos non bene clauserit vel custodit cum porcis non bene miserit. debet deo emendare vel casum amissionis deo dicitur. Item aliqui aialia feminini generis tradunt ad opendum ab aialibus masculini alteri qui casus si appareat conuentione seu consuetudo que non discrepet a iudicio boni viri. seruanda est. ut sepissime ostensum est. quod si hoc non appareat. super hoc est vna de predictis et uagantibus fm. d. Ang. cum rubrica est talis. Consuetudo societatis iumentorum. Si quis dederit iumenta cooperienda equo alicui. oves poledri debet esse eorum nati in illo anno de iumentis illis partem debet finit consuetudinem. et ille cuius sunt iumenta debet partem poledros admittit illi electionem cuius est equus. versus velit accipere poledrum an accipere partem partem. Item aliqui tradunt aialia: nec apparet quomodo: plerumque defunctis in principalibus et tunc seruanda esset consuetudo. cum illud quod est consuetudinem in partem videat actum. ff. de edil. edic. l. quod si nolit. S. quod assidua. et de aq. plu. ar. l. si plus. S. recte placuit. Si autem de consuetudine non appareat. tunc fm. d. Ang. in dubio presumet deus innoiat. per quod daret actio prescriptis versus. Et in hoc eadem essent seruanda que sunt dicta de societate ac si esset dicta societas. Ego puto quod ex quo non appareat quod actum sit. et remanet indeterminate: totum debet reduci ad arbitrium boni viri. et de of. del. de causis. et ff. p. socio. l. si non fuerit. Cuius arbitrio veniunt quod vnicuique debet sibi debitum ff. de iur. et iur. l. iusticia. S. iur. precepta. Et propterea quod tradens aialia ista recipiat cum omnibus fructibus et accessionibus: illis exceptis que sine culpa recipiens deperdit se. cum dicta aialia fuerint tradentis nec appareat quod eorum deum in alium transfugerit. ar. l. fructus. ff. de rei ven. S. receptum aialium fiat congrua recompensatio iure exigentia sumptuum et laborum sui. et hoc actio mandati. ex quo per mandatum sine impositione deum aialia gubernanda suscepit. ff. man. l. j. vel saltem actio in factum sine prescriptis versus. ff. de prescrip. v. l. ij.

USURA. iij. scilicet de restitoe usurarum. Qualiter usurarius appellatur restituere. Rursum fm Ray. si est publicus appellatur per diuersas penas iuris: quod habet sunt. Restitoe. ix. Item ois usurarius potest cogi ad restitoe per excoicationem. et eo. qm. Item scio modo appellatur. quod si usurarius repetat ab aliquo usuras. repellitur per exceptioz donec tempore restituerit usuras. vel fecerit posse suum. et eo. quod frustra. et eisdem modis compellunt heredes. et eo. tua. et c. Michael. Quid si quis repetat usuras et excipiat se cum quod ipse non restituit usuras quod extorsit. et ille respondet se esse paratum restituere si sit qui petat: quomodo procedet iudex ecclesiasticus. Rursum fm Sof. faciet preconizari quod quicquid soluit tali usuras veniat et ostendat et satisfacet ei. et si non veniat aliquis. procedet prior: petitio. si veniant et presentent fiet eis restitoe. Nec sufficit in hoc casu dari pignora vel cautiones. et de re iudi. cum aliquibus: Et intellige nisi magna causa forsan inueniat ve

Usura. iij.

Dicit Hosti. et Inno. in. c. q. frustra. q. eo. q. si is a quo accepit usuras nō sit supstes nec eius heres: mādabit iudex pauperibz erogari. et eo. cū tu. Et postq̄ hoc factū fuerit petitio. pcedet. als nō. Et idē dicendū si uiuat. h. nescit vbi sit. vel si scit et ad eū mitti non pōt. tūc lilt deē pauperibz nisi speret de ipsi? aduētū. tūc em pecunia cōsignabit et depo netur. et pcedet pōr petitio. et hec intelligēda sunt fm Ho. de usurario notorio.

Quid si debitor iurauit soluere usuras. Rū. fm Ray. pōt denūciare ecclesie monitione pmissa. vt ppetat illū ad relaxandū iuramētū. vel si vult soluat vt satisfaciat deo de iuramēto et postea poterit repetē. et de iureiur. ex administratōis. et c. debito res q. si iurauit nō repetē dico q. non repetet dire cte. p. iuramētū. h. in directe bene repetet. s. denū ciano ecclesie crimē illū vt sic ad satisfaciendū cō ppetat eū. Si vō iurauit q. nō denūciaret. n. tenet iuramētū cū sit illicitū. v. p. p. x. p. salute. vñ hoc nō obstantē poterit denūciare. et eo. c. tuas. et de iureiur. quēadmodū. Idē Ho. addēs q. si etiā iurauit debitor nō repetē nec recipere usuras. ni hilomin? debet cogi ad restōnē. et erit pecunia pau peribus eroganda.

Quero de. q. notabili. vtz bona usurarioz sint tacite obligata p. usuris restituēdis. Rū. glo. in. c. tua. et eo. v. velle q. sic. h. Jo. an. in. c. ij. et eo. li. vj. et Ho. in. d. c. tua. dicūt hoc nullo iure pbari. Idē Fed. Nec in aliq. facit tex. cū tu. et eo. sup. q. se fundant tenētes aliā opi. Nā ibi nō dī q. agat hypo thecaria seu reali actōe sup. illis possessionibz. h. tū dicit q. possessiones debēt vendi. Et idō dicit Pa nor. in. d. c. cū tu. q. vbi bona usurarioz puenērūt ad aliquē ex titulo oneroso: nō pnt vendicari per debentē recipere usuras. Sed si possessiones empte ex pecunia fenebri puenērūt ad terciū ex cā lucra tina: tūc p. officii iudicis poterūt vendi. nō aut eo respectu q. possessiones sint obligate. h. ex qdā eq. tate. q. ex q. res mea vel mihi debita puenit ad te ex cā lucratina: tu teneris restituē. l. si et me et ticiū ff. si cer. pe. et sic pōt saluari glo. in. d. c. cū tu. in q̄tū distinguit in cām lucratinā et onerosam. Et Pa nor. in. d. ca. tua. dicit q. cōis opi. antiquoz fuit q. bona usurarioz sint tacite obligata. h. modernio res cōiter tenuerūt oppositū. Et idō Ho. in. d. c. tua. cōcludit nobilitē q. ille ad quē bona usurarioz puenērūt titulo singulari. siue ex cā lucratina siue onerosa. nō pōt molestari sup. illis bonis etiaz pro usuris restituēdis. als multi illaquearent. h. in bo nis emptis ex pecunia usuraria pōt. pcedē illa di stinctio. an ex cā lucratina vel ne. Et hec opi. vt re fert. d. an. fuit als in facto seruata. nec curandū de cōi opi. antiqz. et q. iure nō pbat. Et dicit panoz. hoc dictū esse notādū q. licite iudicat p. cōem opi. doc. et etiam glosaz. quādo illa opi. cōmuniter nō pbat iure. Et hodie pōt dici q. ista sit p. mnis opinio.

Et p. p. dicta soluit alia. q. Quid si hereditas nō sufficit ad oēs usuras. An debeat satisfieri p. heredes pmo veniētibz. An fiet satisfactio p. rata vni quēq. tangente. Glo. in. d. c. ij. recitat opinionem

Gul. qui tenuit q. fiet p. rata. Ipsa tū sentit q. hūi debet tps p. sideratio. vt sic q. pus soluit usuras: re cipiāt qd. suū est integralit. et sic de singulis successi ue fm regulā. Qui pōr. et. h. Lau. de ridol. dicit q. tota vis hui. q. pendet an bona usurarioz sint tacite obligata vel ne. Nā tenēdo q. sint tacite ob ligata vt voluit dicta glo. dz hūi tps p. sideratio vt sic q. pōr. pus satisfiat. Si aut tenet q. bona nō sūt tacite obligata. tunc fiet satisfactio p. rata. Idē dic in similibus.

Et ex p. dictis inferunt quedā cōclusiones. Da ma q. heredes usurarij tenent ad restituēdū usu ras nō insolidū. h. fm hereditarias portiones. vt si vnus hz duas ptes hereditatis: tenet ad duas ptes usuraz. et si tres. tenet ad terciā pte. Et hoc nō est spāle in hereditibz usurarij. h. idē est regularit de q. buscūq. hereditibz. q. actōes cōpetentes p. de functū diuise sūt in heredes p. portionibz heredita rijs. l. j. et ij. C. de ac. here. Scōa p. clusio fm glo. in d. c. tua. q. altero heredū effecto nō soluēdo. alter pōt cōueniri in totū. h. panoz. dicit q. ista cōclu sio ē falsa. q. fundata sup. opi. dānata. Si em bona usurarij nō sūt obligata vt dictū est. g. ali? heres nō tenet insolidū. altero effecto nō soluēdo. Hoc. tū cōiter illam p. clusionē tenet. Et dicit. d. An. q. ista p. clusio p. t. praticari fauore aie. vt sic libere factū? aia defuncti ex integra satisfactōe. tū de rigore iur? nō v. conclusio vera. Et Jo. cal. dicit q. si diuisio fuisse facta in heredes: tūc alter nō cōueniret in solidū. puta q. creditores receperūt portionē vni? ex iudiciū vel cōuenērūt eū sup. pte sua tū. qd. est norandū. Et tenēdo opi. glo. et scōam p. clusionē s. p. sitā: posset inferri ticia p. clusio. q. etiā si alter he redū esset soluēdo: posset vñ cōueniri insolidū in q̄tū sufficiūt bona ad eū deuoluita si agēt hypo th: caria. Et vt dictū ē opinio glo. esset practicāda tū non esset absolutio denegāda si heres nollet sa tisfacere nisi p. parte sua.

An qd. aut si bona defuncti nō sufficiunt ad usuras restituēdas heres teneatur de suo. Rūdit panoz. in. d. c. tua. de mēte Ho. q. h. heres in foro p. tentioso teneat si nō fecit inuētariū: in foro. tū aie nō tenet vltra vires hereditarias. Et panoz. facit regulā generalē q. nullo casu i foro aie tenet heres vltra vires hēditarias. q. talis lex ē fundata super p. sumptōe. h. in foro aie de oibz credit cōfitēt. Itē q. in foro aie non hz locū solutio pene. vt dicit glo. singulari. xij. q. ij. fraternitas. Nec ob. dictū doc. q. lex cōdita ab hūite prātē nō p. nēs manifestā iniq. tatē dz fuari etiā in foro aie. q. dz intelligi qm non cessat rō legi in foro aie: seu qm est eadē rō i vtroq. foro. Als secus.

An autēz heres teneat ex delicto defuncti. et an heres in aliquo casu teneat insolidum. vide supra Hereditas.

Quid de illo q. sponte se obligauit ad restōnem usuraz credēs bona usurarij ad hoc sufficē cū nō sufficiāt. Rūdit. S. Ber. q. tenet ad oia: si se in distincte obligauit. q. forte ali? obligasset se. p. toto nisi ipse fuisset. et sic. q. dedit dānū creditoribz qd. nō incurrissent sine suo factō idō tenet etiā i p. scia.

secunde aut si explicasset verbis nolle se obligari: nisi in qntu de bonis usurarij ad eum deuenierint. nec sufficit q hoc tm aio intelligat nisi exprmat verbis **Lau.** aut de ridol. dicit fm **Lap.** et quosda alios: fideiussore ultra vires hereditarias no teneri etia si se pncipale pstitisset. **Idē Pau.** de'elea. Et hoc habita rone a tpe cautōis pstate. q: si tpe cautōnis pstate erat debitor pncipalis soluēdo. dato q eius facultates postea sint exhauste alit q: p restōnem usurarū: nihilomin' remanebit fideiussor obligatus ad oia. Licet enī exceptio inopie. pstat pncipali nō tm fideiussor. q: si tpe cautōnis pncipalis non erat soluēdo: fideiussor nō obligat' ultra vires pncipalis. **Tū idem Lau.** fm dicit' **Pau.** distinguit int' fideiubentē p cauente seu se obligate ad restitutionē usurarū fm formā. c. q. de usur. l. vj. vt euadat canonicas penas. et fideiubentē p cauente seu se obligantē ad restōnem usurarū ex alia causa vt pmo casu nō teneat fideiussor ultra vires. quia nec ultra vires restituere vel cauere tenebat pncipalis. vt. d. c. q. **In scdo vō casu secus.** q: pncipalis obligatus ē insoluidū. licz habeat exceptionē inopie vel simile. q: quidē exceptio vtpote. psonal' nō porrigit ad fideiussorē. Et hec ē optima distinctio. q: reducit opinionēs q: vident' cōtrarie ad cōcordantiam.

Utrū in usura transferat' dñium. **Rū.** fm **Ul.** sic: cū et ois voluntaria datio faciat transferre dominū. **Nā** usure danē voluntate cōditionata. s. q: potius vult' aliq: ultra fontē dare q: mutuū nō accipere. et hanc pte tenet glo. xiiij. q. iij. si q: usura. **Idē tenet glo.** in. c. michael. et eo. **Idē Inno.** **Idē S. Ber.** Et p hac opi. facit. quia qm traditio hz cōsensum dñi tradentis transfert dñium. vt. l. cōtractus. iuncta glo. c. de si. instru. et in. l. multū. c. si q: al. vel sibi. et notat' in. l. traditionibz. c. de pac. Et hz tradat voluntate coacta: pura volūtas est sufficiens ad trāslationē dominij. Licet cōpetat repetitio. l. si mulier. ff. qd me. cā. Aliq: tamē circa hoc distinguunt. q: aut res habite ex usuris sunt q: site p pactū legis cōmissōne. i. q: nisi soluat debitum infra certū tps. pignus pdat: aut nō. **Primo casu nō transferat' dñium.** q: hoc pactū reprobatur in pignore. c. de pac. pig. l. si. Et idō ex eo nō pōt transferri dñium. q: qm aliqd phibet' et omne illd qd venit ex eo. vel ob id. l. nō dubiū. c. de legi. vii accipiens res hmōi semp ad restōnem tenet. cū rem alienā accipiat. Et hoc casu pōt pcedere opinio tenenti q: in usura nō trāsferat' dñium. **Secdo casu qm res nō sunt quelite p pactū legis cōmissōne.** si usurari' est soluēdo: nullaten' ad restōnem tenet. q: ab eo rem accepit etiam titulo lucratiuo. **Vide tm ad pdicta q: notat' Bar.** in. l. si fundi. c. de pig. ac. vbi ex illa. l. cōdudit q: pactū legis cōmissōne vel sibi sile. Ex postfacto in pignorbz nō reprobaf. h ante sic. **Rō est q: tpe q: phib' debitū: debitor: faceret quicqd creditor: velle in mundo vt hiet pecuniā. idō lex voluit vt nō valēt tale pactū vt pign' hiet in soluti p debito.** Sed qm ex postfacto debitor: facit creditor: tale pactū. tūc cessat rō. idō valet. Et idē **Bar.** in. d. l. si. dicit q: aut apponit' pactū

q: debito nō soluto ad tps pign' sit tuū p debito. z istd ē pactū legis cōmissōne: qd reprobaf in. d. l. si. **Aut apponit' q: pign' sit tibi emptū iusto p̄cio.** z istd nō est pactū legis cōmissōne. z in eo cessat ois captatio et deceptio. et valet. vt. l. si fundus. s. si. ff. de pig. **Quidā tm cauti feneratorēs bonū.** ex consilio ipsaz antiquoz doctor' et aduocatoz faciebant fieri instrumenta isto modo. **Si pecuniā ad tempus nō solues.** sit fundus mihi emptus iusto p̄cio. declarando arbitrio talis et talis. quos ex nunc eligimus in arbitratōres z bonos viros. Et tene menti. q: est pulcrū p̄siliū. Et p̄cudit' **Bar.** q: pactū legis cōmissōne non valet ab initio. Secus ex postfacto. Et dicit. ppter hoc se reprobasse qdā consiliū. hec **Bar.**

Et per p̄dicta potest solui questio quotidiana. An liceat emere huiusmodi pignora a p̄dictis usurarijs. Et tenendo p̄mā opinionē. q: trāsferatur dominūz. tunc liceret. Tenendo vō aliam opinionem tunc nō liceret. Et **Archi. flo.** dicit q: quia ista materia non est vsq: quaq: clara: nemini consulendum est vt faciat. postfactum vō non est condemnandus. Et hoc nisi pignora essent res factiue vel rapte vel sacre. que pignori non possunt.

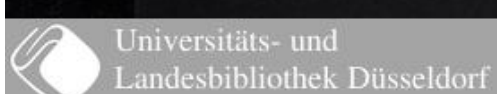
Usura. v. scilicet in cō-

tractu pignoris.
Primo querit. vtrū tenens aliquaz rem pignoratam teneat eam restituere cum fructibus si soluit capitale p quo res fuit pignorata. **Rū.** fm **Ri.** in. iij. di. xv. q. sic. **Si aut de fructibz fontē recepit: tenet pign' restituē sine solutiōe alia: recepto hoc qd sibi debet. p laboribz et expensis.** **Con. Donal.**

Secdo qro. Done q: q: pignorat equum p mutuo et soluit abaria eius: ille cui pignorat' est vnt equo et equitat ad negocia sua vel dat ad vecturā an sit usura. **Rūdit Donal.** q: sic. **Idē de veste z similibz quibz vntur ad vtilitatē suam et alterius damnum.**

Tercio qro. qd si quis hz equū ociosum quē locare nō velit. z pignorat eū alicui a quo mutuū accepit: ac ea p̄ditōne vt pascat equū et eqtet. tm sine grauanime et piculo eq. an sit usura. **Rūdit Donal.** q: nō. hz aliqd accipiat ultra fontē. q: non gnat primū. imo iuuat: eū pascēdo. **Itē in hmōi calibz p̄siderandū est vtz pter mutuū pares sint vtilitates hincinde. z si pares iueniant circūscripto mutuo. nō est usura.** **Idē de eo q: pignorat domū mutuantū q: inutilis est sibi. q: nō vult eā locare z mutans custodit domū a ruina ne destruat z nō valet argumētū.** **Iste hz vsūm eq pter fontē. q: est usurarius. dz enī addi. z p usura nō facit cōp̄lationē et hoc est falsum. q: pascit.**

Quarto querit. Vtz recipiens domū in pign' p qua mutuat. c. vsq: ad annum: licite possit pasci q: si ille non reddat sua. **C. in termino p̄dicto: dom' illa intelligat vendita p dictis. c.** **Rūdit S. Ber.** q: pensari debet valor domus z qntūm excedit p̄cū. **Debet enī p̄putari si creditor: recepit**

Usura. vi.

vsu fructū de dicta domo: quē si accepit iudicari nō dicitur in aliq dānificat. imo fm aliq nō tñi domū restitūē tenet. h etiā dictos fruct? pceptos reddere vel in sortē cōputare. si tñ dānificaret de pecunia sua posset petē inesse. si vō creditor sine illo q mutauit si recipit fruct? de domo illa cū supfluitas valor? dom? cedat i penā debito? sine ei? q mutū accepit. p̄supposito q bona fides in p̄ctu inuenit. q videlicet creditor dñi mutasset crederat illā esse solutū. q p̄fecto si hac intēōne mutasset credēdo. videlicet illū nō esse solutū. vsurarius est. si autē crederat illū esse solutū. tūc possit lucrifacē domū. **Nā** hec pena in p̄ctu apponit. vt metu pene debitū certo die soluat. qd quidē licet. extra de arbi. dilecti. **Con. Do.**

Usura. vi. In p̄ctu pmutatōis. **Primo q̄rit.** **Prū** ars cāpsora sit licita. **Rū.** fm Ale. de alexan. q hec ars necessaria est ad vtilitatē pegrinatū. z alioz q̄ circumuēt diuersas regiones z ad cōmutatōnē rerū. sine q̄ nō est vita humana. **Res** etiā cōmutatio necessaria ē q̄ comode fieri nō p̄t sine numulmate. **Non** etiā in diuersa loca z remota portari p̄t res comode ad pmutatōnē faciendā. **Et** idō necessaria fuit numulma z ars cāpsora. ppter diuersitatez numulmatū. hec autē cōmutatio artis cāpsore nō hz rōnē mutui. q̄ nō sp̄at lucz. p̄p̄ dilatatōē t̄pis nec itēz cāpsori reddit res eadez sp̄e vel numero. q̄ dat monētā vni? generis z recipit alteri? puta. dat turonēs z recipit bononiēs vel econuerso. nec potest dici emptio vel venditio proprie: quia emptio vel venditio consistit in rebus appreciabilibus. q̄rū p̄cia mēsurant z determinant numulmate. hoc autē gen? fit in cōmutatōe sola numulmatū diuersoz genēz. z idō nō ē emptio z venditio. h̄ simplicit̄ p̄t dici pmutatio. pmutatio etiā d̄r vno mō generalr q̄n aliqd dat loco alteri? z sic cōp̄hendit oēm cōmutatōnē. **Secdo** mō d̄r q̄n res determinata ad vtilitatē vite datur p̄ alia re determinata. **Et** hoc mō determinat de pmutatōe in iure canonico. vt q̄n cōmutat̄ p̄benda cū p̄benda vel bmoī. **Tercio** mō d̄r pmutatio magis determinate numulmatū pmutatio. **Et** hoc mō ars cāpsora d̄r pmutatō **Con. p̄dictis. f.** de may. in. iiii. dicens q̄ sicut ars mercationū facta legitime ē vtilis z sicut mercatores s̄ valde vtilēs. q̄ aliq̄ habent i vna regione q̄ nō in alia ita pecunie pmutatores seu cāpsores. q̄ vna moneta currit i vna regione z nō i alia. vnde p suo labore aliqd p̄t lucrari licite.

Secdo q̄ro. q̄re cāpsor? p̄t recipere lucz pmutatōe p̄bigra. **strinlēgu** i anglia valz q̄tuor turonēs z nō plus. **Done** q̄ cāpsor? p cōmutatōe strinlēgoz ad turonē. aliqd accipit vel econuerso. an liceat cū nō laborat plus q̄ vsurarius. **Rūdit idē** Alex. q̄ numulma hz duplicē cōmutatōnē. **Onā** ex nā rei siue pondēz mā. **Aliā** ex determinatōe legi? positue ex q̄ accidit q̄ frēq̄nt aliqd numulmat? gen? in aliq loco nō tātū valet q̄ntū valorē dedit illis lex positua. z idō q̄n cāpsor? aliqd gen? numulmat? accipit si fm determinatōnē z ipositōnē legis. h̄ fm estima-

tionē ponderis z materie. z aliud gen? dat fm estimationē z ipositōnē legis z fit iā recōpensatio et eq̄litas int̄ datū z acceptū. cōpandovalore numulmatis dati. qd valet fm estimationē legi? ad valorē numulmat? accepti. qd valz tātū fm naturā rei ad pond? fuaat ibi iusticia sibi illi q̄ est in emptioibz z venditōibz. q̄ recōp̄latio fit h̄ p maiorē z apliorē vtilitatē dati apd accipiētē a cāpsore q̄ frēpti ab eo

Tercio q̄ro. **Done** q̄s dat marcā argēti p̄ alia marca argēti solutēda z recipiēda certo t̄mino. vtz iste cōmutat vsurā. **Rūdit** Alexan. de alex. q̄ aut verisilt̄ scit q̄ marca sit plus vilitate tpe solutōis v̄puta. si q̄s det marcā argēti p̄ alia recipiēda tali tpe q̄ magis req̄rit: multū p̄sumit p̄ sic mutuante q̄ q̄rat lucz rōe t̄pis. **P̄t** etiā in hoc casu z libi fieri distinctio s̄. posita. **Usura. j. v.** **Venditio** fructus. **An.** si mutauit soluz ob seruiciū. **An.** si erat fuatur? vel nō zc. z an auferat libertatē debitor se liberādi vel ne. z an verisilt̄ dubitēz vtz res plus vel min? valeat tpe solutōis. nā tūc possit excusari rōne dubij. **Idē** iudiciū ē q̄n sp̄es p̄ sp̄e. puta gnū p̄ grano. vinū p̄ vino. oleū p̄ oleo ad certā mensurā datur. **Con. Monal.**

Quarto q̄ro. Aliq̄s h̄ns spālē pecuniā: quā timet futuro tpe minorādā suo p̄cio fm statuta legi? positue vel dñi terre. an liceat sine vicio vsure mutuo dare dictā pecuniā. hoc pacto vt sibi reddatur in eq̄li p̄cio i q̄ ē cū ab eo dat. **Rūdit** Ale. de ale. v̄ mult? q̄ n̄. **Alijs** at q̄ sic. q̄ aliqd ē in mutuo spare lucz. aliqd ē vitare dānū. p̄mū n̄ p̄t fieri sine iuria dei: nec sine iuria pri. **Qui** at euitat dānū deo in iuriā nō facit cū hoc nulla lege p̄hibeat nec p̄iō sit iuria. q̄ nō ledit p̄ximū suū q̄ euitat dānū suū **In** iposito autē si mutuas magi? q̄rit vitare dānū suū q̄ h̄e lucz: debitor autē nihil min? accipit tpe mutuatōis q̄ reddē teneat nec erat verisiltē pecuniā esse min? vilitatē q̄ valebat tpe mutui. q̄ vilitatio hui? pecunie nō accidit rōe dilatatōis t̄pis. h̄ ex volūtate legislatoris. vide s̄. **Restō. v.** vbi h̄ns multa singularia de hac materia. vide tñ. q. quam format **Zu. ro.** in suis singularibz de magno mercatore q̄ scit de ordine dato i p̄silio q̄ cras min? valebit frumētū z ille v̄dicit: nō notificādo emptoribus de ordinatōe p̄dicta. **Et** dicit q̄ p̄bētes p̄t agē p̄ mercatore illū ad inesse fm **Suul. p. l.** fraus z. l. p̄ legē. ff. de legi. **Placet** Bar. in. l. q̄ro. ff. de ac. emp. z **Sal. in. l. ij.** de pi. z co. rei ven. p hoc tex. in l. si vina. v. plane. ff. de pi. z co. rei ven. z ibi sic d̄r. **Plane** si intelligēt v̄ditor nō duraturā bonitatē vsq; ad diē q̄ tolli debēt: nec amonuit emptorē. tenebit. hec ibi. **Nec** in lex iudicō meo paz facit ad ipositiū. nā loq̄r de vino disposito ad corruptōem z sic nō hz suā bonitatē intrinsecā. z idō vendens tale vinū ac si h̄iet bonitatē intrinsecā. tenetur ad restōnē. sec? de mercatore vendēte granū: sciētē q̄ cras debeat mutari p̄ciū ex dispōe statuti. eo q̄ q̄ntū tale gnū v̄dit tātū valeat z etiā habeat suā bonitatē intrinsecā. **Et** in hoc nō q̄rit lucrū p̄ncipalit̄. h̄ solū euitare dānū. qd nota.

Quinto. **Done** q̄ deposui pecuniā apd cāpsorē sine aliq pacto. q̄ cāpsor? cū dicta pecuniā multū

fuit lucratis et soluit mihi pecuniaz. puta. xx. p. c.
Modo querit utrum ista sit usura. Quidam dicunt
 quod aut deposui sub spe istius remuneratois. et tunc est
 usura. secus si simpli. Et in hoc stat dicto meo. quod
 est quod dicitur. **Bal.** vo in. l. j. c. p. socio. dicit quod aut
 talis deposuit in spe. et tunc quod ipse illicite usus est pe
 cunia deposita. omne in eum inde pueniens dicitur mihi
 restituere. quod locupletior ex re mea factus est. ff. de
 ne. ge. l. q. sine usuris. h. hoc intellige in foro iudicia
 li: quod iura hoc illi infligunt in pena. **Pena** aut in fo
 ro pscie non est soluenda de necessitate. ut dicit glo. i
 ca. fratnitas. xij. q. ij. nisi sequitur p demeratio p iudice
 aut saltem snia declaratiua. vbi snia dispositiua fie
 ret p ius positiuum. ut dicitur est sepius. vel vbi depo
 nens eest damnus passus. quod forte repetisset pecuniaz
 suam et hinc non potuisset: et p hoc damnus passus.
 nam tunc depositari ad interesse tenet. aut usus est li
 cite. quod deposueram ad numerum. et tunc si aio donan
 di et sciens se non teneri: liberaliter dat. maxime si de
 ponens a principio non habuit intentio de pnuaraz. p. i.
 lud retinere cu bona pscia: quod e mera donatio. aut
 dat ex qdam eqtate: quod sepe mouet debitores ad re
 munerari. et id est. **Aut** dat credens se teneri ex iure
 necessitatis: cu non teneret. et tunc fm **Bal.** licite reci
 pit si non habuit a principio animu feneradi. als secus
 Nam obligatio antidois iustam parit retentioez
 p errore soluti. ut ff. de fideius. l. si testis. §. j. nisi eest
 error facti: ut quod putabat p suum pcuratore esse. p
 missum cum non esset. tunc nec de iure iudiciali nec
 pscientiali retinere pot.

Sexto quo. **C**ampso: cabiendo. vel pmutando
 recipit vnum denariu p flor. vel in distati loco fa
 cit pecunia numerari: et ego h do. an sit usura. v. g.
Numero campso: pisi. c. p. xc. q. pisi. dari facit.
Quid iur. **Ru.** d. Lau. vi. q. sit usura. quod qrit fru
 ctum de pecunia q non p. **In** pnum facit: quod non e
 mutui: h pmutatio. **Ite** q in loco distati pecunia
 numerari facit: suscipit in se piculu. hac. q. format **Jo.**
 de li. in. c. si. de vsur. et ibi post multa dicit quod non v
 bene excusabilis nisi atteto interesse. quod atteto subie
 cto pecunie est inuendibilis. quod oim rex estimatio
 est. ff. de fideius. l. si ita. **Concludit** finalr quod vbi pl
 recipiat: non est bene tutus in pscia. h si vey foret.
 hmoi cambia non fore. licita multi damnarent et
 io ego puto licita fore. dum tui debito mo celebret
 hoc est quod moderatu lucy recipiat. **Et** dico quod h non
 inuenit mutui. vnde usura non p. dici. nec inue
 nit aliqd quod p psciam edificet. **Un** dico quod in pmo
 casu. si tibi cambio flor. aureu p moneta. vel ecotra
 et in vtroq casu volo vnum denariu veri valois
 faz non illud volo. quod tibi vendam pecuniaz q est inue
 dibilis. nec ad pecuniaz respectu heo. h ad interesse
 meo respectu laboris opaz. pensionu. fictoz. sala
 rior factor. et expensaz q subeo hmoi arte exercen
 do. insup picula et labores plerumq talibz coningere
 solent: io ex his cabijs pot sumere moderatu lucy
 rone interesse. secus aut de eo q hanc non exercet ar
 tem. nec p hoc opus inuenit sibi pericula. nec hz
 inde labores. nec expensas. ex q rone interesse possit
 inde hie lucy. et fm hoc pscientiduz est pme opi.
Ide tenet **Bal.** dices quod talis pscus est licit? iure

gentiu et necessari? et monit? rone naturali. eo quod ca
 pso: pericula viaz et damna nancioz subit. ut ff.
 de nau. se. l. periculi. et ff. de ac. et ob. l. traiectione. §.
 de illo. **Et** si aliqd plus lucrati iste campso: licite lu
 crum sumit. quod industria accedit rei licite. ut no. ff.
 ad. l. fal. l. si heres. **Pre**terea numeranti. x. licitum est
 pacisci quod ei reddant. ix. tui. quia minuire sortem
 non est peccatum. augere autem sic. ut est tex. no
 tabilis. ff. si cer. pe. l. rogasti. §. si tibi. **Ad** huc tui de
 non exercere hmoi artem. l. cambiante minutim
 pot non irroneabiliter dici. quod vbi talis recipit ali
 qd lucrum moderatum minus tui q puctum sit
 accipe ab alijs tenentibz factores et. non esset con
 demnandus. **Cum** hic etiam concernat aliquod
 interesse. puta amissionem temporis in numeran
 do et huiusmodi. et debitor minus soluit hinc q
 si accederet ad deputatum ad hoc. **Et** sic hoc fit
 ad vtilitate vtriusq partis. ergo videtur licitum.
Et ex pdict? habes an licitum sit cambium quod
 fit p lras: ut sit quotidie. **Et** concludendum est quod
 lic. tum quod ibi non est mutui: h pmutatio numi
 matis. ad numisma. tum quod est ad vtilitatem vtri
 usqz pus. nec em sine tali cambio mercantie exerce
 ri possent. tum rone interesse ut dicitur est. **Nota** tui
 fm quosdam quod duplicia sunt cambia. l. realia. quod
 vt plurimu realit deducunt. **Quedam** vo causa
 lia q a qbusdam appellant cabia gressoz a qbus
 da cabia sicca. **Et** in pms cabijs. l. realibz triple
 pt inuenire lucy. pmo rone custodie. et de hoc di
 ctum est s. scdo pt inuenire lucy rone pte. v. g.
 plus valet floren? senensis senis q alibi. **Et** silt flo
 rentie florentiu? silt ducat? venet?. et sic de alijs.
Proptra si pura et sola rone cabij. p. moneta pl?
 valente in. ppria patria q in aliena inueniat lucy
 non cadit ibi usura. v. g. si qs ultra montan?. **Ad**
 ducatos venetos venecias ite debet ferre et ibi eos
 expendere. et inueniens campsozem in patria sua
 hntem tabulaz cabij in ciuitate veneciaz. sibi tra
 dit eos ad for cabij veneciaz. si nihil aliud hic in
 tendit: non est ibi usura. l. plus pdicti ducel. veneti
 valeant in venecijs q vbi tradit eos. **Veru** tamē
 si ex hoc quod ducatos pdictos pus tradit ultra mo
 tes q recipiat in venecijs cambium eoz. intendat
 aliquod lucrum acquirere. tunc prior traditio in
 duit mutui rationem. **Et** est ibi usura. **D.** autem
Lau. dicit pdictum casum esse licitum. quia cur
 sus monete operat excessum in valore fm locoz
 diuersitatem. **Plus** enim valet hic florentie floren
 tinus quod alibi. et sic de singulis. **Et** est alia ratio. scz.
 periculi. **Non** em vendit pecunia q est inuendi
 bilis. h tantum hic soluit quantum ibi numerat.
Nam tantum valet hic flor. cu vno denario. qn
 tum ibi florenus sine denario. **Doc** etiam operat
 monetaz diuersitas. **Qu** q em tantu valet venecijs
 c. ducel. qntu florentie. cvj. florei. aliqñ plus. aliqñ
 minus. non ergo plus soluit: h tantudem. **Ite**
 si aliquid plus valet: illud plus coputabit rone
 periculi. et vt subueniat salarijs ministroz et pensi
 onum. et ne frustra operas ponat et sudorem in ali
 oz vtilitate. **Tercio** in pdictis cabijs lucy pt in
 uenire rone monete. **Sunt** em monete qdam q

Ufus clauium

Nō tñ in pua patria h qñ vbiq; maiorem cursuz maioremq; valorem hñt q̄ alie monete: sicut patz de ducatis venez. bononis antiq;sz silibz. In sup p̄dicte monete q̄ i tali p̄cio maiou sunt. ad huc magis in vna p̄cia q̄ in alia currūt car̄? estimat. De hac materia vide s. **Dura.** j. circa fi. Itē aliu casū de hac materia vide s. **Dura.** ij. q. xiiij. Circa autē cābia casuaria siue grossoz q̄ celebrant hoc mō. Et ponat casus in forma. **Uaz** cū ego indigea i florētia. x. lib. grossoz. r̄ ibi f̄cipio p̄ illis a cāpore. xvj. flo. aut plus vel min? fm q̄ tūc florētie talia cābia currūt r̄ fm q̄ ibi valent. x. lib. grossoz. demū ad vnū mēsem teneoz sibi restituere tantū q̄ntū. j. x. dies p̄putandos a die celebrati p̄er? valebūt. x. lib. grossoz in ciuitate veneciaz: q̄ q̄dem aliqñ pl? valent q̄ receptū sit a me. aliqñ etiāz min?. p̄tea cāp̄oz aliqñ p̄dit aliqñ lucrā. lz cōiter inde suscipiat lucz: q̄ntū an liceat. **Rū.** san. **Ber.** q̄ talis p̄er? oino est illicit?. **Primo** q̄ ibi ē p̄er? mutui cū inten tōe recipiēdi vlt̄ forē hinc ad mēsem. qd ē p̄bitū. **Secdo.** q̄ spat̄ lucz nām: qd nō licet. lxxxviii. dif. eiciens. **Tercio** ē illicit?. q̄ cū damno pximi. s. re cipientis pecuniā ad cābium. cū expientia teste q̄ ingra est oim: talia cābia sunt hodiernis t̄pibz h̄merisio r̄ destructio oim ciuitatū. **Idē** tenet archi. flo. in suo tractatu de cābijs. lz q̄daz teneant talia cābia licita fore. r̄ q̄ ibi nō est p̄er? mutui: h̄ p̄mutatōis. r̄ hanc opi. seq̄. d. f. de truisio. f. v. doct. aduocat? p̄sistoral in q̄dam p̄silio sup̄ dicit cābijs edito. **Prima** tñ opi. v̄ tutior. **Idē** ddm̄ fz archi. flo. de cābijs q̄ celebrant iux̄ cōem modū loq̄ndi p̄ lōdres. aut bruges r̄ h̄mōi.

Ufus clauium. Quo ad

absolutōis formā. r̄ spālē r̄ cōem. Quo ad spālē. s. sup̄ excoicātōe maior. sciēdū q̄. v. req̄runt. **Primo** q̄ absolues p̄tātē absoluen di h̄at ordinariā siue delatā. alr̄ absolutio ē nulla ēē de pe. r̄ re. ois. imo sepe. p̄ absoluens remanet ligat? cū singulari absolutio. vt in cle. religiosi. de p̄uil. **Alia** q̄tuor vide s. **Absolutio. v.**

Quis autē modus fuet in absolutōe ab excoica tōe maior. **Dic** q̄ expoliat excoicat? vestibz. r̄ ponet se ante ianuaz ecclie p̄stratū. vel fletis genibz corā illo q̄ dz eū absolue. q̄ absolues tenebit v̄gas vel corrigiā in manibz dōo p̄sal. **Miserē** mei de? vel aliū p̄sal. p̄nialē v̄berādo eū sel in qlibet v̄. vel magis vel min? vel acri? fm q̄ntitatē p̄umacie. r̄ post p̄sal. dicat glia p̄i r̄c. postea. kl. r̄pel. kl. p̄i n̄. **Et** ne nos. postea dicat v̄. **Saluū** fac fruū tuū. vel ancillā tuā. vel f̄nos tuos. vl̄ ancillas tuas si p̄les sunt. nihil p̄ficiat inimic? in eo vel in ea vel in eis. **Esto** ei vel eis dñe turris fortitudinis. **A** facie ini mica. **Dñe** eran. r̄c. **Mis** vobis. r̄c. oio. **De** cui p̄ p̄iū est misereri sp̄ r̄ p̄cere suscipe de p̄catōz n̄ram. r̄ hūc famulū tuū: quē excoicatōis cathena p̄strin git. miseratio tue pietatis absoluat p̄. x. d. n. **Amē.** **Postea** dicat. **Au**cte dei oipotētis acbtōz aploz **Petri** r̄ **Pauli** r̄ ecclie sancte romane r̄ n̄ra: absol uim? te a tali sn̄ia r̄ restituim? te cōioni r̄ p̄cipatōi ecclie r̄ oim fidelium. r̄ eccliasacis sacris. **Mō** tñ

fm glo. **Ray.** q̄ si papa mādāt vel legat? aliquem absolui i forma ecclie. ēē illa omīssa tenet absolutō. **Hec** etiā sic mādāt absolutio sub p̄ditōe vt sic de mū h̄at p̄tātē absoluēdi si fuauerit formā: h̄ duo mādant. s. q̄ absoluat r̄ q̄ formā ecclie fuet. **Sec?** tñ v̄ ddm̄ si papa mādāt aliquē absolui in forma p̄fessionalis. vt in indulgentijs plenarijs. naz illa forma nō fuata nihil sit. **Forma** autē p̄fessional? pa pe s̄ixti q̄rti talis est. **Dilecte** fili. r̄. j. **Mos** tuus sup̄ p̄licatōibz inclināti: p̄cedim? nbi vt aliqū idone um p̄fessorē p̄sbz secularē vel religiosum in tuum possis eligere p̄fessorē: q̄ vita tibi comite in casibz aplice se. refuatis: sel dūtarat. **In** alijs v̄o q̄tiens fuerit oportunū. p̄fessione tua diligent audita p̄ p̄missis tibi debitā absolutōz impendat. r̄ inin gar p̄niaz salutarē. **Qz** p̄fessor: quē duxeris eligē dum oim p̄ctōz tuoz de q̄bz corde p̄riueris r̄ ore p̄fessus fueris. etiam semel dūtarat in mortis ar ticulo plenariāz remissionē tibi in sinceritate fidei r̄ v̄nitate sancte ro. ecclie. r̄ obedientia ac deuorōe n̄ra. vel successor n̄roz ro. pon. canonicē in tranti um p̄sistenti: aucte aplica p̄cedere valeat deuotio ni tue tenore p̄ntium indulgem? **Sic** tñ q̄ idone us p̄fessor de his de q̄bz fuerit alteri satisfactō im pendēda. eam tibi p̄ te si sup̄piteris vel heredes tu os: si forte tūc transieris faciēdam iniūgar. quā tu vel illi facere teneam? vt p̄fer. **Et** ne qd ablit. p̄ h̄mōi grām vel p̄cessionē reddaris. p̄cluior ad illi cita impostoz p̄mittēda: volum? q̄ si a sinceritate fidei. v̄nitate ro. ecclie. ac obedientia r̄ deuotione n̄ra vl̄ successor n̄roz ro. p̄o. canonicē in trantiū de sisters. aut ex p̄fidētia eiusdē p̄cessionis vel remis sionis aliq̄ forsan p̄mitteres. p̄cessio ac remissio ac p̄ntes s̄e nullaten? suffragent. **Et** in sup̄ p̄ vnum annū a tpe q̄ p̄ns grā ad eoz puenerit noticiā cō putando: singulis. vj. ferijs ipedimēto ltimo cessa te ieiunent. r̄ si p̄dictis ferijs ex p̄cepto ecclie. regu lari? obfluantia: iniūcta p̄nā. voto. vel als ieiunare teneant. vna alia die singula r̄ septimana r̄ eius dem anni. q̄ vt p̄nutit astricū nō sint: ieiunent. r̄ si in dicto anno vel aliq̄ eius p̄te eēt impediti. an no seq̄nti. vel als q̄ p̄ximū poterint mō sili supple h̄mōi: ieiuniū teneant. **Porro** si forsan als p̄liba tū ieiuniū in toto vel in p̄te q̄modocūq; adiplē ne queat comode. eo casu p̄fessor p̄dic? ieiuniū ipm̄ in alta pietatis opa p̄mutare valeat. put aiaz sua r̄ saluti expedire videbit. q̄ ipsi oratores pari mō debeant adimplē. **Alio** qñ p̄ns p̄cessio. quo ad ple nam remissionem h̄mōi dūtarat. nulli? sit roboz vel mōmēti. hec ibi. **Nota** tñ q̄ lz in h̄mōi plena rijs indulgentijs dicat? q̄s possit eligere p̄fesso rem r̄c. q̄ possit absoluerē illū ab om̄ibz peccatis criminibz. excessibz r̄ in casibz etiam sedi aplice re fuatis. r̄ in q̄bz se. aplica eēt p̄sulenda. q̄ nihilomi nus talis p̄fessor nō p̄t se in tromittere de casibz refuatis p̄ p̄cessum curie. nec etiā p̄sirtinam. quā h̄s in sine huius opis. in qua p̄tinet summarie se re totus p̄cessus curie. **Et** hoc nisi de p̄dict? casibz spāliter r̄ exp̄sse in huiusmodi indulgentijs mētio habeat.

Forma autē p̄munis absoluendi a p̄ctis hec est:

[Marginal notes in a smaller hand, partially cut off on the right edge of the page.]

Miserere tui etc. Indulgentiam etc. Postea dicat
 Dñs nř iesus xps absoluat te. Et ego auctate sua
 qua fungor in qtu possum et debeo absoluo te ab
 oi vinculo excoicatiois mioris si teneris. et restituo
 te sanctis sacris ecclesie si indiges. Iterum absoluo
 te ab oibz peccatis tuis p̄fessis et oblitis mortalibz
 et venialibz et circumstantijs eoz quocunq; et quali-
 tercunq; offenderis deũ creatorẽ tuũ. aiam tuã. et p-
 rimũ tuũ. Et oia bona q̄ fecisti et facies et aduersa q̄
 sustinisti et sustinebis sint tibi in p̄niam et remissi-
 onẽ peccatorũ tuoz et in augmentũ gr̄e diuine. In
 no. p. etc. Et no. q. impositio manus sup caput ip-
 sius p̄fidentis nõ est de necessitate. h. de cõgruitate
 Itẽ nota q. supradicta forma absoluedi ab excoica-
 tione maioris nõ est de necessitate obseruãda. nisi in
 excoicatioe notoria. sc̄e si esset occultã. Immo etiã
 si esset notoria et absolues nõ seruaret dictã formã:
 licet peccaret. tñ absolutio teneret.

Forma aut̄ absolutiois plenarie hec est. Miserere
 tur etc. Indulgentiã etc. Dñs nř. i. x. te absoluat. Et
 ego auctate ipsi et beatorũ Petri et Pauli ap̄lõrum
 eius. in hac pte tibi p̄cessa et tibi cõmissa absoluo
 te ab oi snia excoicatiois maioris. et minoris: suspen-
 sionis et interdicii si teneris. et restituo te vnitati si
 deliũ et sacris ecclesie. Itẽ eadẽ auctate ego te absol-
 uo ab oibz peccatis tuis p̄fessis: cõtritis. et oblitis et
 circumstantijs eoz. Et auctate dei omnipotentis. et be-
 De. et Pau. et auctate summi pon. N. pape in hac
 pte tibi p̄cessa et tibi cõmissa. in qtu clanes sancte
 ro. ecclesie se extẽdunt. et in qtu debeo: ego te absol-
 uo ab oibz penis tibi in purgatione debitis ppter
 culpas et offensas q̄s p̄ deũ et primũ tuum et aiam
 tuã p̄missisti. Et in qtu tibi p̄mittũ: ego restituo
 te illi innocẽtie in q̄ eras qñ baptizatus fuisti. et ple-
 nissimã tibi confero absolutionẽ et remissionẽ oim
 pctõz tuoz. In noie p̄is etc. De absolutioe ab ir-
 regularitate et suspẽsione vide s. Absolutio. vj.

Usus et usufructus.

Que dñia sit inter eos? Dic q. si usus vi-
 ridarij tibi relictus. rosas et fructus viri-
 darij poteris sumere ad vsũ tuũ. h. alij nõ poteris
 v̄dere nec dare. h. si usufructus sit tibi relictus. tunc
 potes v̄dere et dare: et ad vsũ tuũ h̄e poteris.

Quid aut̄ sit usufructus? Dic fm̄ Dir. li. ij. q. est
 ius alienis rebo vtẽdi et fruẽdi: salua rez sba: q. est
 ius in corpe: q. sublato. et ipm̄ tolli necesse est. ff. e. l.
 ij. et insti. e. in pun. vbi p̄dicta habent. P̄dicta fruẽdi
 ad dñiam nudi usus. q. min. et in vsu q. in usufru-
 ctu. M̄a is q. fundi nudi vsũ hz. nihil vltẽri? h̄e in-
 telligit q. vt oleribz: pomis: floribz: feno: lignis et
 h̄mõi ad vsum quotidianũ vtaẽ. In eo q. fundi
 eaten? ei morari liceat vt tñ dño fundi molest? nõ
 sit neq; bis p̄ q. opa rustica sũt ipedimẽto sit. nec
 vlli alij ius qd hz: aut v̄dere aut locare: aut gratis
 pcedere p̄t. cũ is q. usufructũ hz possit hec oia facẽ.
 Insti. de vsu et ha. et ibi etiã d̄: si q. edũ vsũ hz ha-
 beten? ius h̄e intelligit. vt ipse tñ h̄et. nec hoc ius
 ad aliũ trãsserre p̄t et vix receptũ v̄ vt hospites ei
 recipere liceat et h̄itare cũ vxore sua liberisq; suis. Itẽ
 q. libertis: nec nõ alijs liberis psonis. quibz nõ mi-

nus q. seruis vtẽ h̄itandi ius h̄eat. Itẽ is ad quẽ
 serui usus p̄tinet. Ipse tñ opa et misterio ei? vt p̄t
 Ad aliũ v̄o nullo mō ius suũ trãsserre ei p̄cessus e.
 Idẽ iuris e in iumẽto. h. si pecoris vel ouũ vsus le-
 gat? fuerit: nec lacte: nec agnis. nec lana vtef vsua-
 rius. q. ea in fructu sũt. Plane ad stercoãdũ agrũ
 suũ pecoribz vtẽ p̄t. Et si cui h̄itatio legata fuerit si
 ue aliq. mō p̄stituta sit. nec usus v̄ nec usufructus
 p̄cessus. h. q. si p̄pũ aliq. ius. q. h̄itatio h̄itibz p̄p-
 rez vtilitate fm̄ Marcelli sniam. n̄a de cõsone p
 mulgata p̄missim? nõ solũ i ea degere. h. et alij locare

Quid si testator dixit. Relinq. vxorẽ meã dñiam
 et usufructuariã? Bar. in. l. ticia. §. ticia. de le. ij. di-
 cit q. illa v̄ba vidẽt p̄tinere repugnãtiã. q. nõ p̄t
 q. esse dñis et fructuari? vt. l. v̄tifi. ff. si usufr. pe.
 Tñ dicit q. illud v̄bũ. dñia. positũ in hac dispõc: nõ
 ipõtat q. videat reliq. dñiũ bonoz. h. p̄eminẽtia q̄
 dã in domo. sic erat p̄eminẽs añ mortẽ viri: vt. l. j.
 ff. re. amo. et. l. j. §. si vir. ff. ad sil. Et hoc t̄z Spec. in
 ti. q. si. sint le. Et hoc colligit ex cõi vsu loquẽdi. qz
 hoies appellãt vxores dñias domi: vt. ff. de an. le. l.
 ticia. Et et lex eas appellat dñias: vt. d. l. j. et. d. §. si
 vir. Hoc etiã p̄z: q. testator aliũ heredẽ fecit. vñ
 est venile q. voluerit vxorẽ h̄e dñiam rez. et aliũ
 fecerit heredẽ inuacũ. Et ista interpretatio e cõis et
 bona. siue sint instituti filij. siue cõnei. Sc̄do notat
 Bar. q. in hac dispõc ponit v̄bũ. et usufructuariã
 Et istud fauore filioz interpretatũ e cõsuetudine: q.
 ad sola alimẽta porrigat. vt no. glo. in. l. j. §. si sc̄do
 nup. mulier. als in cõneo de iure dz h̄e usufructus
 oim bonoz deducta falcidia: vt. l. vxor. mee. ff. de
 vsufr. le. et. ff. de vsufr. l. oim. Et eodẽ mō puto di-
 cta v̄ba debere intelligi. si simplr p̄ferant: vt relin-
 q. vxorẽ meã dñiam. vel relinquo vxorẽ meã vsufructua-
 rianã bonoz meoz. Et si relinquat vsufructua-
 rianã vnus fundi: tunc cessat dicta p̄suetudo et debz
 h̄e vsufructũ. Et ita sentit P̄do.

Quero ponamus q. testator instituit extraneũ
 et filiũ. et vxorẽ reliq. dñiam et usufructuariã. Bar.
 in. d. §. ncia. dicit q. q̄tũ ad filiũ v̄ba illa impõtat
 alimẽta tñ. h. p̄ pte extranei h̄bit vsufructũ sue
 p̄tis. Cum em̄ fauore filioz sit introductũ q. h̄eat
 alimẽta tñ. nõ extendẽt ad extraneũ.

Quero. Pone q. fili? est institut? et cõneus sibi
 substitut? et vxorẽ reliq. dñiam et usufructuariã. et
 hereditas deuenit ad substitutũ. qd dz h̄e mulier
 Rñ. Bar. vbi s. q. si loqm̄r i substitõevulgari. die
 q. dz h̄e vsufructũ. Cũ a substituto cepit h̄e vires
 vt. l. q. fundã. §. q. filiũ. ff. ad. l. fal. Et in p̄sona sub-
 stituti q. est extrane? cessat interpretatio p̄suetudis.
 Et v̄ casus in. l. et. si. ff. de vul. et pu. Et in substi-
 tuto pupillariter ad quẽ hereditas deuenit qd dz
 h̄e ista vxor? Põr dubitari. tñ v̄ q. debeat h̄e ali-
 menta. q. filius fuit heres p̄is. et sic iam legatus ex
 p̄sona filij cepit vires h̄e. ergo substitutus nõ p̄t
 teneri in plus q. pupillus. d. §. qui filiũ. Idẽ vidẽt
 tenere Imola in. d. l. et. si. contra.

Sed quero an possit inueniri modus vt etiam
 extantibz filijs maritus possit relinquere vxorẽ. nõ
 tñ alimẽta. sed etiã vsufructum oim bonoz
 suoz? Dic q. sic. si marit? in testamẽto diceret. Et

Ufus et usufructus

quod illa verba relinquo vxore meam dñam et usufructuariam pnt hie aliquam dubitationem in iure. de clō mee voluntatis esse. vt hēat nō solū alimēta etiā extantibz filijs. vey etiā usufructū bonoz meoz tunc ei deducto usufructu legitime filioz. hēbit integru usufructū alioz bonoz. Et p hoc vñ tex. in aut. de tri. et se. §. p̄hibem. et in l. vxor mee. ff. de usufr. le. Et hec est optia cautela pro vxoribz. Et p̄dictis etiā collige qd si testōr dicit. Relinq vxorez meā et extantibz filijs. qd si postea filij moriant viua mē. qd tunc mē hēbit usufructū oim bonozum imo fm Bar. c. p̄. ē. p̄uictaria. allegat ad h. Bar. in l. sicut in annos. quibz mo. usufr. amit.

¶ Quid autē si dicit relinq ticio fūdū ad usufructu andū? Rñ. Bar. cipola in tractatu suo de seruitutibz. qd ē relicta p̄uictas. Silt qñ dī relinq funduz ad gaudimentū. p. l. p̄culus. ff. de usufr. Et ibi. d. floz. qui hoc dicit vey. si extranei sunt instituti. secus si filij. Et placet i p̄scia. lz alij indistincte velint qd p̄uictas sit relicta non usufructus.

¶ Vt legās habitatoz. seu usufructū hitatois domus sue. qd idē est. l. cū antiq̄tas. C. de usufr. vxori sue. Et in eodē testō legās dictā domū alteri ad merit dictū legatū vxoris? Rñ. Bar. in l. Sēpio. ff. de usufr. le. qd nō: p̄ text. illū. vbi h̄ qd legato generali habitatois vel usufructū nō derogat p̄ legatū p̄uictatis. Et addit qd in legato habitatois p̄currēt ambo. vt. l. si alij. ff. e. qd tene mēti. qd quotidie relinqunt p̄dia pluribz: et postea dicit testōr vxor lego usufructuz. qd in usufructu oēs p̄currunt. hec Bart. Et p̄ dictā. l. si alij. p̄cludit Lu. ro. qd si testator legauit vni fundū: alteri usufructuz fundi. intelligit legasse vnicuiqz ipsoz dimidium usufructū dicti fundi. secus tñ dicit in iudiciis snia vt. l. et puto. ff. famul. her. qd verū est si aliud de mēte non constet.

¶ An autē usufructus extinguat p̄ ingressum reliquionis? Rñ. Cy. in l. pe. C. e. dicit qd non: vt in auten. ingressi. C. de sa. san. ec.

¶ An autē exbānit p̄dar usufructū? vide s. fil. i. fi. Querit de. q. q̄ndiana. Pone legatarius p̄misit aliqd qd si testator sciuisset sibi nō legasset. tñ iqrar: vt qd vxore ei adulterauit. An legatarius repellat exceptōe? Glo. in l. fideicommissuz. C. d. fideicommiss. videt dicere qd sic. S; Bar. Dicit qd si nos ponim? legatariū hoc p̄misisse viuo testatore. tñ dicta glo. p̄cedit suū sc̄plo: h̄ si ponim? h̄ p̄misisse p̄ mortē ei. tñ h̄z mar? dubiū. qd non p̄t dici qd testator renouauerit tacite. cū cā non fuerit p̄missa eo viuo. et iō tunc puto ddm qd legatū nō extinguit h̄ a legatario auferet tanq̄ ab indigno: vt notat in l. so:orez. C. de his q. vt indi. hec Bart. Et sic ex p̄dictis vñ ddm qd talis legatarius possit tenere cū bona p̄scia dictū legatū donec p̄ iudicē alit indicatū fuerit. secus tñ vñ ddm si testator dicerz. Relinq vxor mee. C. si castē. vixerit. Nā si postmodū fornicet nō poterit ēt in p̄scia h̄e illa. C. seu usufructū. Et h̄ nō.

¶ Quid si relinquat alicui usufructū oim bonoz nunqd tenet solvere es alienū de ipsis bonis? Rñ. Dir. de mēte. Do. qd sic. secus si certaz rez sit ei relictus usufructus. ff. de usufr. le. l. si. Itē fm Lu.

ro. in suis singularibz usufructuariis tenet ad collectam fundi: vt. l. q̄ro. ff. de usufr. le. S; hoc limitū nisi tanta cōsolutio collectaz qd equaret p̄ceptū usufructū: tunc enī tenet p̄uictari? In mundo hēs glo. in l. q̄ p̄cubinā. §. q̄ ortos. de le. iij. Et illā glo. exclamat Dy. et Bar. in l. bis verbis. de le. iij. Sic qd usufructuari? tenet ad expēsas quas. et ad collectas. et ad refectōz. Et Bar. in. d. l. si. exp̄sse t̄z qd ad usufructuariū oim bonoz p̄tinet onus eris alieni Sed Pau. de castro in p̄silio. ccdxxv. dicit qd p̄cipalr p̄tinet ad heredē. nā vendet bona vel p̄rem bonoz defuncti p̄ satisfactiōe eris alieni. et sic usufructuari? sc̄dario etiā p̄cipabit in solutiōe eris alieni. et sic tanto minorē usufructū legatari? hēbit Et dicit Pau. qd iura allegata p̄ Bar. non valent. Nā fm eū loquunt in eo cui relinqunt bona pleno iure. §. p̄uictatis et usufructū. qd casus longe distat a nō. Et sic p̄cludit qd vterqz. §. tam p̄uictari? qd usufructuari? p̄cipabit in solutiōe eris alieni. n̄ aut totū onus ē usufructuarij vt sentit Bar. Et d̄ hoc ē tex. exp̄ssus in l. si. §. si autē es alienū. C. d. bo. q. li. Et p̄cludit Pau. qd dictū Bar. fecit multos errare. Idē tenet Nathaselanus in suis singularibz et dicit fuisse obseruatū nomine.

¶ Quid autē de onere legatoz: an sequat usufructuariū oim bonoz? Bar. in. d. l. si. dicit qd nō. et si non ad usufructuariū. qd ad p̄uictariū. Noctū intellige. put dictū est s. de onere eris alieni.

¶ Sed qd in usufructu? Dic fm Lu. ro. qd aut i comodo rei cui? mibi legat usufructu p̄cipat dñs: vt qd est dom? ampla. et tunc tenet dñs tñ ad expēsas aut p̄cipat solus usufructuari. et ipse tenet. Casus ē vnic? in l. si domus. ff. de usu. et ha. Itē si lego usufructū an alle infantis. valeret in capite valere cū ipa adoleuerit: als esset frustratorū. tex. ē singularis in l. si infantis. de usufr.

¶ Legat? ē mibi usus magni pallacij. elegi p̄ meo usu certā p̄te de eodē. an deinde possim variare et alia h̄e? Casus ē singularis qd nō. in l. diuus. §. lz ff. de usu. et ha. hec Ludo.

¶ Quid si plures sint usufructuarij. vnus mort? Rñ. fm Dir. acquirit alij ps sua iure accrescendi. ff. de usufr. accre. p̄ totū. Ideo dī qd qñ totus usufructus amissus est redit ad p̄uictatem. Insti. eo. h̄ si p̄ p̄te tantū amitteret. nō rediret ad p̄uictatem ff. qui. mo. usufr. amit. l. exceptis.

¶ Quid si usufructus relinquat alicui qñqz pupillus p̄uenerit ad pubertatē. et infra annos pubertatis moriat pupillus. Itē qd si donauit tali si a vxore resipuerit. et statim moriat? Rñ. fm Dir. nō extinguit usufructus. C. eo. ambiguitatē. Itē qd tpe amittit nō vtēdo? Rñ. fm Dir. Spacio. x. annoz inter p̄ites. et. xx. inter abites. C. eo. l. pe. Sufficit tñ qd p̄ aliū vtaē. ff. eo. arboribz. §. usufructuarius. Usufructus autē vel usus legatus durat vsqz ad x. annos. fm glo. in. c. possessiones. xvj. q. i. qz ista est vita longeu boīs.

¶ Uxor. Vtrum vxor in sc̄do m̄rimonio possit de rebz cōibz p̄uide re filijs ex primo matrimonio? Rñ. fm Bul. si filij p̄dicti nō h̄nt aliquā actiōez

contra matrē: nō p̄t illa p̄ prohibitionē mariti aliqd̄ eis dare. Sed si h̄nt actōes p̄ matrē. vt q̄ obligata erat eos alere cū sint impuberes: vel ambo iuges possidēt bona eorū. vel ex alia iusta cā. marit⁹ q̄dez tenet eos alere. q̄ m̄ cū suis onerib⁹ ad maritū trāsiuit fm̄ aliq̄z p̄suetudinē. h̄ tñ q̄ marit⁹ h̄z administratōz: vxor⁹ p̄ illi⁹ p̄hibitionē nō dz eos alere nisi in extrema necessitate. P̄t tñ p̄curare q̄ marit⁹ ad hoc p̄ iudicē p̄pellat. Si at̄ filij nullā h̄nt actōz p̄ matrē. nō tenet marit⁹. nec illa dz p̄ prohibitionē eius aliqd̄ eis dare. Formare tñ p̄t sibi indubio largam p̄sciā. hoc ille. Et hoc de reb⁹ cōib⁹ vbi est cōsuetudo q̄ marit⁹ h̄at illaz administratōz ⁊ non vxor. vbi vō nō est talis p̄suetudo. possz vxor sicut ⁊ marit⁹. cum in re cōi q̄libet habeat ius cōle. ff. p̄ socio. p̄ totū. de reb⁹ vō mariti daz est q̄ nō p̄t dare p̄tra eius voluntatē nisi in necessitate extrema: nisi fm̄ modos p̄dictos s̄. Elemosina. ij.

Quid si vxor h̄us virū pdigū ē at aliqd̄ de reb⁹ cōib⁹ euz viro? Rñ. si bona fide hoc faciat: vt sibi ⁊ viro loco ⁊ tpe p̄uiderat q̄ eas male cōsumeret. non peccat: nec tenet obedire viro si prohibeat aut sibi tradi petat. cum in tradēdo eū iunaret ad peccandum.

Utrū vxor teneat sequi virū q̄cumq̄ ierit? Rñ. fm̄ Saul. vir tenet tunc vxorē sequi q̄n̄ ex necessaria cā abest. h̄ vxor tenet seq̄ virū ex q̄cumq̄ cā recedat. l. domiciliū trāsserēs. nisi vellet eaz trahere ad pctm̄. extra de diuor. q̄siuit. secus si esset vagabundus. xxxij. q. ij. si q̄s necessitate. Idē Ber. ⁊ Do. Et addit Host. q̄ sicut in voto vltimario vxor p̄t seq̄ virū vel remanere si voluerit. sic ⁊ in oī tīne re voluntatis cū p̄posito reuertēdi. h̄ vbi trāssert domiciliū p̄cise. tenet eū seq̄. Et vide glo. in. c. j. de cōi. l. p̄ro. q̄ dicit mulierē nō teneri ad seq̄ndū virū vagabundū. Dicit Panoz. hoc p̄cedere. nisi tpe p̄ctus m̄imomij fuisset vagabundus. q̄ v̄t approbas se tunc mores suos. de q̄ vide bonā glo. in. c. vna q̄ q̄. xij. q. ij. Ad tñ intelligendū est q̄n̄ vagat ex aliqua cā honesta. ⁊ nō als: vt sentit glo. in. d. c. si q̄s. necessitate. q̄ cū vagās peccaret. non eēt ei in pctō p̄sentēdi. Addit tñ Do. q̄ si aliq̄ mulier hoc pacto vel p̄ditione: vel mō det alicui in vxorē q̄ sp̄ sil̄ debeāt morari ⁊ in certo loco. forte in domo amico rū ipsi mulieris. pactū seruandū est. In traditōe eū rei sue p̄t q̄libet qd̄ vult pactū apponere. Nec hoc est contra legē. imo pot⁹ fm̄ legē. q̄ sil̄ morari debet. d. c. si q̄s. Et sic dico pactū seruandū. nisi aliqua necessitas supueniat. q̄ impediēte. non posset marit⁹ comode remanere: puta. p̄pter inimicias capitales. infirmitates aeris vel h̄mōi: qd̄ arbitrio iudicis p̄mittit. tunc eū vxor tenet sequi virū ⁊ ne adulteriū cōmittat. q̄ tunc pactū contra legē inciperet esse. ar. d. c. vnaqueq̄.

Utrū marit⁹ h̄at in vxorē p̄tatem ordinariāz eam puniēdi: vinculādi: ⁊ verberādi? Rñ. fm̄ Panoz. in. c. cū p̄tingat. de fo. cōpe. q̄ marit⁹ nō h̄z in vxorē p̄tatem ordinariā. nec h̄z eā in p̄tate sicut p̄ filij: vt in. l. si vxor. l. de p̄di. inser. P̄t tñ eā castigare ⁊ verberare moderate fm̄ doc. in. c. quēadmodū. de iuriur. Nec ob. l. cōsensu. l. de repu. q̄ dz

intelligi q̄n̄ verberat sine cā vel enormiter.

Vn̄ aut possit eā ex cā vinculare vel eā recludere: vide text. cū glo. in. c. placuit. xxxij. q. ij. q̄ dicit q̄ laic⁹ nō p̄t vxorē suā ligare. q̄ nō inueniē exp̄ssū. Sed de vxore clerici p̄ text. ibi. vbi dī placuit. vt si q̄z clericorū vxores peccauerūt: ne forte suā pec candi plus h̄ant. accipiāt mariti eaz h̄ac p̄tatem p̄ter necē: custodiēdi: ⁊ ligādi in domo sua. ad ieiunia salutaria nō mortifera eas cogētes ⁊c. Idē dic de p̄te respectu filij. nō eū h̄z in eū iurisditōz ordinariā. P̄t tñ leuiter corrigere e⁹ delicta. ⁊ eū ip̄m tradere iudici: vt eū iuste puniat vt ⁊ text. notabilis in. l. iij. l. de pa. po. Idē dic de dñō respectu suorū mercenariorū: vt rōne seruicij nō h̄at in eos iurisdictionē ordinariā. P̄t tñ eos leuiter castigare. vide glo. notabilē. in. c. sicut alter⁹. vij. q. j. Idem dic in dñō respectu serui. h̄ eū eū possit castigare ⁊ vinculare: non p̄t tñ in eū seuire. nec iudicialiter. cognoscere. l. de emē. ser. l. vnica.

Vn̄ aut vxor teneat ad oīa obseq̄a mariti? Joh. an. dicit q̄ sic: puta. custodiēdo res mariti. lauare pedes ⁊ caput. comestione p̄parare ⁊ his similia. Sz Panoz. in. c. l. fas. de resti. spo. dicit q̄ quo ad opas marito dī subdita. q̄ cedūt lucro mariti: vt in. l. sic p̄ionus. ff. de op. li. Non est tñ subdita marito. sic filius p̄i. imo mulier maritata nisi fuerit a p̄te emācipata remanet sub p̄is p̄tate q̄ ad alia. Itē in q̄tū dicit Joh. an. q̄ dz lauare ⁊c. Dico hoc p̄cedere inspecta p̄ditione mulieris. Quid eū si ē ita nobilis vt nō deceat hoc vilia facere? Certe nō erit ad hoc astricta. tenet eū ad opandū fm̄ cōditionē sue p̄sone. An aut possit p̄cise p̄pelli ad opandū? Sic q̄ nō. Aut q̄n̄ nūqd̄ possit p̄pelli. causatiue: puta. subtrahēdo sibi alimēta si nō vult. Et tunc aut portauit dotē. Aut nō. hoc vltio casu p̄t p̄pelli. Nam hoc etiā. p̄cedit in filio q̄ est p̄i magis astrictus q̄ vxor. Si vō portauit dotē. ⁊ est sufficiens ad alimētandū eā. maritū. ⁊ cōes liberos: saltē vbi maritus nō h̄z alia bona. ⁊ nō p̄t cōpelli. q̄ dz ali ex dote. l. si cū dotē. §. sin aut. ff. lo. ma. Si vō nō sufficit pōt cōpelli mō p̄dicto. Et nota fm̄ Panoz. ibi q̄ casu q̄ mulier recederet a viro. p̄t cogi redire ad domū mariti p̄ censurā ecclesiasticā. ⁊ p̄t realiter capiz duci ad domū viri: vbi subest eā restōnis. Itē q̄ executio sine fit inuocato brachio seculari.

Iesus. i. saluator. In q̄ vti p̄p̄o sancte matris ecclesie fixa sint corda. opatio nescq̄ n̄re. Cuius quidē sp̄ose sancte matris ecclesie opus hoc submitto corrigendū. si quid in eo minus impite incautene p̄ me dictū existat. Quod quidē opus ad laudē ipsius Iesu: tōniusq̄ trinitatis: ac virginis gloriose: ⁊ oīm sanctorū fauētē p̄sidio. ⁊ p̄capue beatorū Liburcij ⁊ valeriani martyz: q̄z solēntas hodie agit a xp̄icolis: necnō et simplicū confessorū vtilitatē vt p̄logo p̄mittit: expletū est in Auremberg impiali ciuitate partis germanie: p̄ Anthoniū Koberger inibi cōciuem. Anno currente. M. cccclxxvij.

Sit laus deo.

[Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.]

Irtus 7c. Ad futuram rei me-
 moniam. Et si dñici
 greg[or] salut[em] sp[irit]u int[er]i singlis cū hūilitate
 poscentib[us] ea benigne pcedē studeam[us].
 p[er] q[uod] pctō[rum] mole deposita sal[uti] ip[s]a succedat: et hostis
 hūani gener[is] seruitute erept[us]: alas lucrifaciam[us] al-
 tissimo: q[ui] nob[is] cas sua bonitate p[er]mittit: id t[ame]n p[er]pen-
 sion[em] studio p[re]cauendū esse censē[us]: ne cuiusuis in-
 dulgentie, remissionis vel facultat[is] obtentu[rum] xp[ist]i-
 deles p[er]diciores ad illicita impo[st]erum p[er]mittēda
 reddant: aut facilitas venie eis peccādi tribuat in-
 centiuū. Cū itaq[ue] sicut multo[rum] fidedigno[rum] testio-
 nio accepim[us] ob multitudinē facultatū p[ro] nos vel
 au[tem] n[ost]ra p[re]cessa[rum] tam v[er]bo q[uam] in script[is] p[re]fectis ex-
 inde l[ic]et vel nō p[re]lati[us] et p[er]sonis eccl[esi]asticis etiā reli-
 giosis et scl[er]arib[us] v[er]i[us]q[ue] sex[us] caplis collegijs, puē-
 rib[us] hospitalib[us] p[ro]fraternarijs et vniuersitatib[us] tā
 in genere q[uam] in sp[ec]ie sub electōne vel deputatōne cō-
 fessio[rum] q[ui] eligentes eos dē: vel p[er] indulgentijs p[ro] nos
 p[re]cessis p[re]sequendis: ad eccl[esi]as et alia pia loca p[er]fluen-
 tes: seu ad aliq[uod] pia opa man[us] p[ro]uidentes adu[er]si-
 ces: earū dem[um] p[ro]fraternariar[um] cōfratres et sorores
 ac in hospitalib[us] p[re]dictis decedentes: seu deseruiē-
 tes: aut eis pie aliq[uod] relinquentes: vel aliq[uod] alia me-
 rito[rum] ministeria exhibentes: et in ordinib[us] p[ro]fite-
 tes: eor[um] p[ro]fessione diligenter audita in singulis eti-
 am sedi ap[osto]licae referuatis casib[us] semel in vita: et in alijs
 totiens quotiens: ac in morte plenarie: vel als eti-
 am ad effectū p[re]sequēdi q[ui]cunq[ue] indulgentias ple-
 nauas: vel nō plenarias: absoluere et p[ro]nia[rum] saluta-
 rem eis inuigere. emissa q[ue]q[ue] vota p[ro] illos q[ui]cunq[ue] in
 alia pietatis opa cōmutare libere et licite valeat: fi-
 deles p[re]fati ad peccādiū: et ad alia illicita cōmittēdiū
 nōnunq[ue] p[er]diciores existant in nō: parū piculū
 salutis aiaz suarū. Nos qui deo p[ro]picio eiusdē gre-
 gis dñici: mentis lz insufficientib[us] cām gerimus.
 et illum sp[irit]ualis thesauri elargitōe cupim[us] ipsiq[ue] deo
 reddere acceptabilem. ne exinde clauū auctoritas
 deducat in cōtemptū. Ipsiq[ue] ad peccandū p[er]dicio-
 res: vt diximus: liberius p[ro]labant. Ex p[ro]missis et
 alijs rōnabilib[us] causis aim n[ost]ram mouentib[us]: motu
 p[ro]p[ri]o: nō ad alicuius nobis sup[er] hoc oblate petiti-
 ois instantiā. sed de n[ost]ra mera volūtate et delibera-
 tione: auctate ap[osto]lica. tenore p[re]sentium statuimus et
 ordinamus. q[uod] decetero p[re]textu facultatū h[uius]mōdi cō-
 cessarum a nobis vel auctate n[ost]ra. et quas p[re]cedi
 quolibet p[ro]tinget impo[st]eruz: verbo: l[ic]et: aut quib[us]cunq[ue]
 alia scriptura: etiā cū clausula q[uod] v[er]ba signatura suf-
 ficiat: etiā in fauorem fidei et cruciate: nullus cōfes-
 sorum eorūndē quēpiā cuiusuis status: gradus: or-
 dinis: vel cōditionis existat: et quacūq[ue] eccl[esi]astica
 etiā ep[iscop]ali vel maior: aut mūdāna etiā regali et ma-
 iori dignitate p[re]fulgeat: qui offense eccl[esi]astice liber-
 tatis: violationis: interditi ab eadē sede impo[st]iti:
 seu heresis postq[uam] fuerint de ea finaliter p[ro]demnati
 delati: seu publice diffamati. conspirationis in p[er]-
 sonam: aut statū ro. pon. seu cuiusuis offense: inobe-
 dientie. aut rebellionis eiusdē pon. vel dicte sedis.
 mutilatōis membrōrū: vel occisionis cuiuscūq[ue] in
 sacris ordinib[us] constituti offense p[er]sonalis in ep[iscop]o:
 seu alium p[re]latum. inuasiōis. dep[re]dationis. occu-

patōis: aut deuastationis terrar[um] ro. eccl[esi]e me-
 diate vel imediate subiectar[um]: ac etiā inuasiōis ro-
 mipeta[rum] seu quocūq[ue] alio[rum] ad romanā curiam
 venientū: p[ro]hibitionē deuolutionū causar[um] ad di-
 ctā curiā: delationis armorū et alio[rum] p[ro]hibitor[um] ad
 partes infidelium: impo[st]itiōis nouor[um] onerū realit[er]
 vel p[er]sonalium eccl[esi]is vel eccl[esi]asticis p[er]sonis. sy-
 monie super ordinib[us] vel beneficijs consequēdis
 in dicta curia vel extra eum contracte: criminum
 quolibet reus foret. Et generaliter in casib[us] contē-
 tis in litteris q[ui] p[ro]luerat in die cene dñi publica-
 ri: p[re]textu huiusmodi facultatū absoluere: et eos
 emissa p[ro]grinatōis vltimarine. et visitationis li-
 minū ap[osto]licor[um] Petri et Pauli in cōpostella. et castri-
 tis ac religionis vota: nisi ex sp[irit]u licētia et certa sci-
 entia n[ost]ra: de q[ua] demū p[ro]stare censēat cū insignatu-
 ra n[ost]ra desup manu n[ost]ra scriptū: aut in litteris
 n[ost]ris exp[re]ssis fuerit: nos et certa sciētia et de spe-
 ciali gratia id cōcedere cū derogatōe p[re]sentis p[ro]fi-
 tutōis illius d[omi]ni verbo ad verbum inserto tenore: nō
 autē p[er] clausulas id impo[st]antes: vel in articulo mor-
 tis p[ro]stitūtū. et tūc in casib[us] in quib[us] satisfactio fue-
 rit impēdēda: facta satisfactio: vel idonea p[re]s-
 tita cautione cōmutare p[ro]sumant. Et si aliqui cō-
 fessorū predictor[um] contra p[re]sentē p[ro]stitutionē quēq[ue]
 absoluere: aut excepta vota predicta cōmutare ar-
 tentauerint: absolutio et cōmutatio h[uius]mōdi nullius
 sit roboris vel momenti. Et cōtrafacientes eo ipso
 ex cōmunicatiōis sententiā incurran[us]: a qua nisi
 in mortis articulo cōstituti ab aliquo q[uod] a romano
 pontifice absolui nō possint. Nō obstantib[us] l[ic]et
 p[ro]stitutionib[us] h[uius]mōdi ac p[ro]stitutionib[us] ordinatōib[us] rō.
 Et ne aliq[ui]s de p[re]sentib[us] ignorantiam valeat allegare. man-
 dam[us] eas in cancellaria ap[osto]lica et audientia l[ic]et p[ro]di-
 ctar[um] legi et p[ro]bulari. ac int[er] cōuagātes alias ap[osto]licas
 p[ro]stitutiones in quaterno dicte cancellarie describi rō.
 Nulli igit[ur] rō. Datū rome apud san. Pet[rum] anno in-
 carnatōis dñice. M[ille]m. ccc[us]. lxxij. die tercio kl. Ja-
 nuarij. Pontificatus n[ost]ri anno nono.

VBarbaricū refugis: strumosa cacumina lector
 Ambagesq[ue] omnes: hac breuitate quidem.
 Parta diu quondam veniunt spectanda sub vno
 Tempore: iam pascis iura notata viris
 Istaq[ue] nūc facili modulant[ur] vt ordine castis:
 Sic resonent animos nobilitate tuos.
 Talia nempe tuis posuit moderamina sedis
 Arte deus: tenero qui capis vngue rosam.
 Deniq[ue] letus habes posita formidine tūc:
 Eductumq[ue] iugis: arceq[ue] iuris opus.
 Simplicit[er] gaudent alij: subnlia grandes
 Afficiunt animos: fallit vterq[ue] labor.
 Limite sed studeas gemino p[ro]tingere fines:
 Ingenium docilis: seruat vtrunq[ue] sibi.
 Seruat vtrunq[ue] igit[ur] liber hic: quem cudim[us] ere
 Sis docilis: tūcq[ue] hac carpe viator iter.
 Margine versus item nomē patriamq[ue] notari
 Iusserat auctoris biblyopolla meus.